

IMPULZE

ČASOPIS PREŠOVSKÉJ UNIVERZITY V PREŠOVE

Print: ISSN 1337-9208
EV 2836/08

Online: ISSN 1339-3448
EV 185/23/EPP

Periodicita vydávania: štyrikrát ročne

Vydavateľ: Prešovská univerzita v Prešove
Ul. 17. novembra 15
080 01 Prešov
IČO 17 070775

Redakcia: Anna Polačková (šéfredaktorka)
Peter Hal'ko (zástupca šéfredaktorky)
email: redakcia@unipo.sk

Redakčná rada: Peter Kónya, Peter Adamišin,
Monika Ivanová, Michal Hospodár, Radoslav Rusňák,
František Franko, Tünde Dzurov Vargová, Iveta Ondriová,
Maroš Šip, Lenka Hnidková, Martin Makara,
Martin Bujňák, Ema Fričeková

Jazyková korekcia: Martin Makara

Sadzba: Peter Szombathy

Obálka: Roman Kazimír

Tlač: Vydavateľstvo M. Vaška Prešov

Príspevky prešli jazykovou a redakčnou úpravou. Za obsah
príspevkov nezodpovedá redakcia.
Univerzitný časopis NA PULZE je pokračovaním Časopisu
akademickej obce Prešovskej univerzity v Prešove.

Prispievatelia posielajú svoje príspevky e-mailom na adresu
šéfredaktorky časopisu (ak ide o celouniverzitné témy) alebo
na adresy členov redakčnej rady za jednotlivé fakulty, s tým,
že téma príspevku by mala korešpondovať so zameraním
a prácou danej fakulty, ktorú člen redakčnej rady zastupuje.

Kontakty:

Príspevky o PU a všeobecné témy – Anna Polačková
(anna.polackova@unipo.sk)

Príspevky o FF PU – Martin Makara
(martin.makara@smail.unipo.sk)

Príspevky o GTF PU – Michal Hospodár
(michal.hospodar@unipo.sk)

Príspevky o FHPV PU – Monika Ivanová
(monika.ivanova@unipo.sk)

Príspevky o FMEQ PU – Tünde Dzurov Vargová
(tunde.dzurovargova@unipo.sk)

Príspevky o PF PU – Radoslav Rusňák
(radoslav.rusnak@unipo.sk)

Príspevky o PBF PU – Maroš Šip
(maros.sip@unipo.sk)

Príspevky o FŠ PU – Lenka Hnidková
(lenka.tlucakova@unipo.sk)

Príspevky o FZO PU – Iveta Ondriová
(iveta.ondriova@unipo.sk)

Príspevky študentov PU – Martin Bujňák
(martin.bujnak.1@smail.unipo.sk)

Príspevky Erasmus+ – Ema Fričeková
(ema.fricekova@unipo.sk)

Vážené kolegyně, vážení kolegovia,
milé študentky a milí študenti,

končí sa leto a opäť začíname akademický rok. Po prvých skutočných pocovidových prázdninách a dovolenkách sme sa znovu zišli na jeho slávnostnom otvorení s nádejou, že nám ho nena-ruší žiadna pandémia alebo iné negatívne skutočnosti, ktoré nebudeme vedieť ovplyvniť. Napriek tomu sa asi ani akademický život tak skoro nevráti do „normálneho“ režimu, na ktorý sme si v predchádzajúcich troch desaťročiach zvykli. Okrem stále kdesi v podvedomí pretrvávajúcej pachuti covidu a jeho dôsledkov rezonujú aj nedávne zásahy do fungovania vysokých škôl, ako boli snahy o obmedzenie akademickej samosprávy či úsilie o „zvyšovanie kvality“ cestou znižovania dotácie zo štátneho rozpočtu. Dôsledky týchto mocenských a rozhodne nie pozitívnych krokov budeme zrejme pociťovať ešte dlho. Budme však optimisti a verme, že v tomto akademickom roku nás čakajú iba pozitívne správy. Predovšetkým vo vzťahu k posúdeniu vnútorného systému hodnotenia kvality, či ako sme viac zvyknutí, akreditácii, ktoré nás čaká už budúci mesiac.

Na prahu nového akademického roku chcem všetkým našim zamestnancom a študentom zaželať predovšetkým pevné zdravie a veľa pracovných, resp. študijných a osobných úspechov.

Peter KÓNÝA
rektor PU

Vydavateľ univerzitného časopisu NA PULZE je prevádzkovateľom, ktorý spracúva osobné údaje podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES. Autori príspevkov majú právo byť označení ako autori a rozhodnúť o spôsobe takéhoto označenia. V prípade, že autor príspevku zašle do redakcie príspevok, v znení ktorého uvedie svoje autorstvo spolu s menom, priezviskom a akademickým, či vedeckým titulom, s príspevkom budú zároveň zverejnené aj tieto údaje autora. Pravidlá spracúvania osobných údajov sú dostupné na webovom sídle vydavateľa: <http://www.unipo.sk/odkazy/ochrana-os-udajov>. Osobné údaje autorov budú prevádzkovateľom spracúvané najdlhšie rok po skončení vydávania univerzitného časopisu NA PULZE.

OBSAH

vedenie univerzity

S rektorom univerzity nielen o novom akademickom roku	2
Stratégia a marketing	6
Rozvoj, informatizácia a hodnotenie kvality	8
Vzdelávanie	10
Zahraničie a vonkajšie vzťahy	12
Veda, umenie, šport a akreditácia	14

novovymenovaní dekaní

Fakulta zdravotníckych odborov	16
Filozofická fakulta	18
Fakulta humanitných a prírodných vied	20
Pravoslávna bohoslovecká fakulta	22
Pedagogická fakulta	24
Gréckokatolícka teologická fakulta	26

na pulze univerzity

Malí vysokoškoláci bližšie spoznávajú Slovensko	28
Univerzita zrekonštruovala už svoj tretí internát	30

na fakultách

Lingvistická konferencia na počesť prof. Daniely Slančovej	32
Zlatá promócia absolventov PF po päťdesiatich rokoch	34
Na FF otvorili Laboratórium starostlivosti o seba	36
Veľvyslankyňa Španielskeho kráľovstva o španielčine v Prešove	37
Erasmus v zariadení carechoice	38
Exkurzia študentov ošetrovateľstva	39
Učíme sa mapovať svet a súčasne formujeme budúcnosť	40

Štúdium a exkurzie seniorov na univerzite tretieho veku	42
Podpora vzdelávania v mediácii a riešení konfliktov	43
Odborný workshop na katedre turizmu a hotelového manažmentu	44
Trashout – riešenie nelegálnych skládok	45
Medzinárodná výmena skúsenosti vďaka programu BIP	46
GTF sa zapojila do programov Erasmus+	47
Interkultúrny dialóg a transformácia hraníc	48
Akademická rozlúčka s prof. Hanobikom	50
Sociálna práca na PBF opäť medzinárodne	51

umenie a literatúra

Koncert Katedry hudby	52
Víťazstvo študenta Katedry hudby na akordeónovej súťaži	53

úspešní absolventi

očami študentov

Od teórie k praxi na Fakulte športu	59
Erasmus+ mobilita v Nórsku	60
Študujem slovenčinu a čaká má tretí Erasmus, vravíš si nemožné? Tak čítaj!	62
Once-in-a-lifetime experience: from Nepal to Prešov thanks to the Erasmus+	64

šport

Univerzitné tímy na celoslovenských podujatiach	66
Finále univerzít SR 2023 vo volejbale	67
Futbalová miniliga s benefičným rozmerom	68

S REKTOROM UNIVERZITY NIELEN O NOVOM AKADEMICKOM ROKU

Stojíme na začiatku nového akademického roku Prešovskej univerzity v Prešove. Ako je zrejme aj z programu jeho slávnostného otvorenia, ktorého súčasťou je aj inaugurácia rektora, prorektorov a dekanov šiestich jej fakúlt, nie je to bežný začiatok roka. Zároveň sa ním tak začína aj nové funkčné obdobie vedenia univerzity. Na jeho čele opäť stojí rektor prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., ktorému sme pri tejto príležitosti položili niekoľko otázok vo vzťahu k predchádzajúcemu aj prichádzajúcemu obdobiu.

Pán rektor, na prahu vášho tretieho funkčného obdobia by som sa chcela opýtať, čo bolo dôvodom, aby ste sa opäť uchádzali o vedenie univerzity?

Tak, ako som na rovnakú otázku odpovedal na začiatku svojho prvého funkčného obdobia, aj teraz odpoviem veľmi krátko: pretože mi na univerzite záleží. Ako vtedy, aj teraz ma motivovala snaha pokračovať v ceste, ktorou univerzita ide v ostatných ôsmich rokoch. Aj teraz máme rozpracovaných viacero významných projektov a plánov, ktoré by mali prispieť k ďalšiemu rozvoju univerzity. Ďalej je to zodpovednosť. Zodpovednosť za to, čo sme dosiaľ s vedením univerzity a fakúlt urobili, čo nám treba ďalej rozvíjať, ako aj zodpovednosť za ľudí, za svojich spolupracovníkov, ktorí pri nás stoja a vďaka ktorým sme dosiahli doterajšie úspechy.

Ak sme už začali túto tému, nedá mi neopýtať sa, čo z plánov, ktoré ste pre náš časopis prezentovali pred ôsmimi

rokmi, sa vám podarilo splniť? Predovšetkým ste chceli obhájiť „pozíciu, ktorú si univerzita vybudovala v rámci slovenského vzdelávacieho priestoru“. Podarilo sa vám to?

Myslím, že rozhodne áno. Sme stále štvrtou najväčšou a druhou najväčšou mimobratislavskou univerzitou, podobnú pozíciu zastávame aj v záujme o štúdium u nás a v počtoch zahraničných študentov. V rôznych medzinárodných rankingoch vysokých škôl sa umiestňujeme na porovnateľných a lepších miestach ako pred ôsmimi rokmi, rovnako si udržiavame aj grantovú úspešnosť – a to aj napriek neustále sa zvyšujúcej konkurencii. Výrazne sme zvýšili počet našich vedeckých časopisov zaradených v prestížnych databázach a monografie z nášho vydavateľstva eviduje prestížna databáza Nordic List. V internacionalizácii sme sa dostali podielom zahraničných študentov na úroveň najlepších univerzít, výrazne sme posilnili naše akademické kontakty

v stredoeurópskom akademickom priestore a nadviazali sme inštitucionálnu spoluprácu so samosprávami vo východoslovenskom regióne.

Ktoré zo zamýšľaných rozvojových projektov boli v realizácii úspešné? Pred ôsmimi rokmi ste uviedli: „V oblasti rozvoja by mala byť prioritou rekonštrukcia študentských domovov na Ul. 17. novembra a aspoň čiastočná rekonštrukcia priestorov vo VŠA. Samozrejme, urýchlene by sme sa mali snažiť dokončiť rozostavané objekty, ako je prístavba Fakulty manažmentu či budova Unipolab. Za dôležité považujem takisto skultúrneenie vonkajšieho prostredia kampusu parkovými úpravami s voľnočasovým či didaktickým využitím.“

Predovšetkým sa podarila komplexná rekonštrukcia študentských domovov. Práve v týchto dňoch sme ukončili rekonštrukciu tretieho z nich – na Námestí mládeže – a v budúcom roku plánujeme završiť

obnovu štvrtého študentského domova na Exnárovej ulici. Myslím, že máme jedny z najmodernejších študentských domovov na Slovensku a dokážeme poskytnúť našim študentom také podmienky ubytovania ako máloktorá iná veľká univerzita, pričom sme dramaticky nezvýšili bytné. Rovnako sme ukončili prístavbu budovy Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu a Fakulty zdravotníckych odborov či stavbu budovy nášho vedeckého parku, Unipolab. Vo VŠA sme zrekonštruovali aulu, niektoré veľké učebne a plaváreň, tiež sme revitalizovali átriá a vykonali ďalšie menšie rekonštrukcie. Za veľký úspech považujem realizáciu parkových úprav campusu na Ul. 17. novembra. Po revitalizácii starého parku pred rektorátom nasledovala výstavba didaktického parku a napokon komplexná parková úprava námestia pred VŠA. Náš areál sa tak stal najväčším funkčným parkom v Prešove, skutočnými zelenými pľúcami mesta. Rád by som zdôraznil, že všetky tieto projekty sme realizovali pri minimálnej ponuke schém zo štrukturálnych fondov určených pre rezort školstva.

Celkové prostriedky získané zo štrukturálnych fondov, najmä z mimoškolských rezortov, sotva presiahli jednu tretinu získaných financií na naše rozvojové projekty.

Čo sa podarilo z toho, čo ste zamýšľali vo vzťahu k zamestnancom?

Myslím, že vďaka rekonštrukcii atletického štadióna a športovej haly získali aj naši zamestnanci možnosti rozšírenia svojich pohybových voľnočasových aktivít. Ďalším ústretovým a nie lacným krokom bolo výrazné navýšenie hodnoty stravných lístkov pre našich zamestnancov. Najdôležitejšie však je, že ani po opakovanom drastickom znížení dotácie zo štátneho rozpočtu sme neprikróčili k výraznejšej redukcii počtu zamestnancov – na rozdiel od viacerých iných univerzít. Aj to som sľúbil pred ôsmimi rokmi.

Sú nejaké oblasti, v ktorých ste naopak neboli úspešní?

Isteže, nie vždy sa všetko podarí, najmä ak to tak celkom nezáleží

iba od nás, ale od mnohých faktorov z vonkajšieho prostredia. V oblasti štúdia sa nám nepodarilo akreditovať nové profilové študijné programy ako sociológia alebo informatika. Podobne sa nám stále nedarí výraznejšie zvýšiť našu účasť v zahraničných, najmä európskych výskumných projektoch a vyšší by mohol byť aj počet vedeckých prác v karentovaných časopisoch. Vo vzťahu k študentom máme stále veľký dlh pri budovaní klientskeho vzťahu a udržaní absolventov prvého stupňa na magisterskom štúdiu.

S akými najväčšími problémami sa podľa vás musela univerzita a jej vedenie vyrovať v predchádzajúcom období?

Problémov rozhodne nebolo málo. Tými najväčšími však boli pandémia, znižovanie dotácie zo štátneho rozpočtu a energetická kríza, samozrejme, so všetkými dôsledkami. Pandémia nás na dlhé mesiace zahнала do online režimu a práce z domu. Akademický život sa takmer zastavil, mnohé naštar-

tované aktivity sa zmrazili alebo úplne skončili a dlhý čas bolo nutné improvizovať a hľadať ad hoc čo najlepšie rýchle riešenia. Hrozi-
vé boli aj dôsledky karanténneho režimu, najmä zníženie efektivity vzdelávania, strata niektorých študijných i pracovných návykov a zníženie pracovnej disciplíny, vrátane nižšieho výkonu. Isteže, pandémie sme všetci zažili na vlastnej koži, znižovanie dotácie však až tak akcentované nebolo. Preto by som chcel pripomenúť, že v dôsledku chybných výpočtov a úplne pomýlenej logiky istého vládneho orgánu rozhodla minulá vláda, že z kapitoly vysokého školstva treba stiahnuť 72 miliónov eur. Po masívnych protestoch rektorskej konferencie a vysokých škôl sa vláde „podarilo“ po dvoch rokoch znížiť náš rozpočet (dotáciu) celkovo o 54 miliónov eur, teda o 10 %. To všetko v čase, keď u našich susedov rastie objem financií pre vysoké školy a napríklad v susednom Maďarsku má viacero z nich rozpočet vyšší

než všetky slovenské verejné vysoké školy dohromady. Toto zníženie pre nás znamenalo 4 milióny eur, ktoré nám chýbajú, a minimálne pre polovicu fakúlt to znamená obrovský deficit mzdových prostriedkov. Bez solidarity a ochoty dekanov prijať navrhované riešenie by väčšina

z nich nedokázala ďalej fungovať. Energetická kríza bola potom skôr hrozbou, ktorá nás prinútila rozmýšľať o úplne nových netradičných riešeniach pre zabezpečenie riadneho chodu vzdelávania a výskumu, a naďalej visí nad našou blízkou budúcnosťou ako Damoklov meč.

Čo považujete za najväčšie výzvy do nadchádzajúceho funkčného obdobia?

Isteže, tých je viac, vrátane restov z predchádzajúcich rokov. V oblasti vzdelávania by sme mali dotvoriť profil modernej malej prírodovedeckej fakulty najmä o informatiku a získať niektoré iné, napr. spoločenskovedné odbory. Rovnako má univerzita ambíciu vytvoriť priestor pre riešenie najpálčivejších spoločenských problémov, ako je napríklad nedostatok vysokoškolaľifikovaných zdravotníckych pracovníkov. Do študijnej oblasti patrí takisto už spomínaný vzťah učiteľov k študentom, na zmenu ktorého nás vyzývajú aj v tomto období často skloňované výkonnostné zmluvy. V oblasti vedeckého výskumu ostáva stále aktuálnou úlohou participá-

cia na väčšom počte zahraničných výskumných projektov a viac publikovania v indexovaných časopisoch – popri ambícii zaradenia ďalších vedeckých časopisov univerzity do prestížnych databáz. Čo sa týka rozvoja univerzity, najaktuálnejšou výzvou je jednoznačne rekonštrukcia VŠA, ktorá je však finančne veľmi náročná a závisí od schém zo štrukturálnych fondov.

Pán rektor, aké významné udalosti čakajú univerzitu v nasledujúcom akademickom roku?

V prvom rade, alebo skôr ako prvé, otvorenie akademického roka. Ale vážne: samozrejme, vyhodnotenie zosúladovania študijných programov, alebo ako sme to poznali doteraz, akreditáciu. Tento proces by sa mal uskutočniť v interva-

le od polovice októbra do konca roka, keď môžeme očakávať rozhodnutie akreditačnej agentúry. Od výsledkov bude závisieť veľmi veľa a ovplyvní to našu najbližšiu budúcnosť. Isteže, rovnako významný bude konečný počet prvkov zapísaných na štúdium, ďalej osud našich nových rozvojových projektov, ako aj korekcie v štátnom rozpočte, ktoré by aspoň čiastočne nahradili škrtý z predchádzajúcich rokov. Netreba azda zdôrazňovať, že mimoriadne dôležitá bude stratégia nového ministerstva. Verme, že tentoraz bez cieľov ušetriť na vysokých školách a snáh o ich zatváranie, ale s ambíciou o skutočné budovanie znalostnej spoločnosti.

Ďakujem za rozhovor.

Zhovárala sa: Anna POLAČKOVÁ

STRATÉGIA A MARKETING

prof. Ing. Peter ADAMIŠIN, PhD.

prorektor

Narodil sa v Bardejove. V roku 1998 ukončil vysokoškolské štúdium na Fakulte ekonomiky a manažmentu Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre v špecializácii financie. Doktorandské štúdium ukončil na tej istej fakulte v roku 2002 v odbore odvetvové a prierezové ekonomiky. V roku 2009 sa habilitoval na Fakulte manažmentu Prešovskej univerzity (PU) v Prešove v odbore manažment. V roku bol 2022 vymenovaný za profesora v odbore manažment. Na PU pôsobí od roku 2007. V rokoch 2009 – 2011 bol prodekanom pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality Fakulty manažmentu PU, v rokoch 2011 – 2019 prorektorom PU pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality, od roku 2019 je prorektorom PU pre stratégiu a marketing. V spoluautorstve publikoval viac ako 50 výstupov evidovaných v databázach WoS a Scopus. Je hlavným riešiteľom a spoluriešiteľom projektov VEGA, KEGA, APVV, Interreg a projektovým manažérom projektov OP VaV, OP Val, OP KŽP, IROP, MŠVVaŠ SR.

Asi nepoviem nič nové, ak skonštatujem, že predchádzajúce funkčné obdobie bolo veľmi náročné. Náročné pre každého. Relatívne čoskoro po sformovaní nového vedenia nás zastihla pandémia, ktorá bola najvýznamnejším determinantom pri realizácii viacerých zámerov nášho útvaru na takmer dva roky. A aby toho nebolo málo, bezprostredne po odznení pandémie sa začala vojna na Ukrajine. Až v druhej polovici funkčného obdobia sme sa tak intenzívnejšie začali vracáť k cieľom a zámerom, ako sme si ich s kolegami na oboch našich oddeleniach ešte na začiatku nášho funkčného obdobia zadefinovali.

Napriek pohnutému obdobiu som rád, že ciele, ktoré sme si vytýčili, sa nám darilo postupne naplňovať.

V spolupráci s kolegami na rektoráte, zástupcami fakúlt i ďalších súčastí univerzity sme pripravili nový,

voľnejší dlhodobý zámer univerzity. Participovali sme na pripravách aktualizácií i tvorbe nových strategických dokumentov univerzity. Napriek ešte stále pretrvávajúcemu poklesu počtu maturantov sa nám podarilo zastabilizovať počet záujemcov o štúdium na našej univerzite, začali sme s realizáciou nových foriem komunikácie s uchádzačmi, či už bezprostredne v regiónoch, alebo tiež s rozsiahlejším využívaním sociálnych sietí. Pilotne sme odskúšali aj nový

formát voľnejšieho podujatia pre našich zamestnancov s veľmi príjemnou spätnou väzbou.

Pohnuté obdobia však významne nebránili realizácii procesom implementácie projektov financovaných zo štrukturálnych fondov. Harmonogramy a procesy nepustia. Napriek mnohým pracovným obmedzeniam na pracovisku sme si s dievčatami na oddelení rýchlo vytvorili efektívny a funkčný online ekosystém – pracovali sme

z domovov bez toho, aby to malo vplyv na kvalitu našej práce alebo dodržiavanie lehôt. Postupne sa nám podarilo začať či sfinalizovať obnovu ďalších dvoch internátov, športovej haly, priestranstva pred vysokoškolským areálom (VŠA), vytvoriť Didaktický park, čiastočne zrekonštruovať plavecký bazén aj átriá vo VŠA a realizovať viacero ďalších projektov zo schém EŠIF. Implementácie sú časovo i procesne náročné a nebolo by možné dosiahnuť ich bez veľkého nasadenia i osobného zánietenia spolupracovníkov a spolupracovníkov nielen z nášho oddelenia, ale aj ďalších útvarov, najmä referátov investičnej výstavby, verejného obstarávania a technicko-prevádzkového útvaru.

V ďalšom období by sme chceli pokračovať v aktivitách, ktoré sme realizovali aj doposiaľ. V oblasti marketingu by sme radi rozšírili existujúci diapazón elektronických komunikačných

nástrojov, cieľiac na skupinu uchádzačov. Vo väčšej miere by sme chceli využiť aj formát priamych kontaktných prezentácií univerzity v regiónoch, či užšiu spoluprácu s externými partnermi, ktorí dokážu vytvoriť vhodné neformálne prostredie na prezentáciu našej univerzity. Vo väčšej miere by sme chceli rozšíriť aktivity aj pre už študujúcich študentov, začať viac pracovať s absolventami, s vonkajším prostredím a samozrejme nezabúdať ani na našich zamestnancov.

V oblasti projektov samozrejme pokračujeme v rozbehnutých aktivitách. Začiatok nového funkčného obdobia je len formálna časová hranica, ktorú implementované projekty veľmi nezohľadňujú. Boli by sme veľmi radi, keby sa nám podarilo zrealizovať aspoň jeden zo zatiaľ dvoch pripravovaných veľkých investičných zámerov – aj vzhľadom na množstvo práce,

času a energie, ktoré do nich boli v ostatných rokoch vložené. Veríme, že sa konečne rozbehnú aj ďalšie výzvy štrukturálnych fondov nového programového obdobia či ďalších veľkých podporných schém. V tomto prípade už nielen infraštruktúrnych či rozvojových projektov, ale aj výskumných a vzdelávacích projektov, ktoré sme v predchádzajúcich obdobiach implementovali najviac.

Toto sú hlavné zámery nášho útvaru. Ale tak ako vždy, mnoho z toho zmení budúci stav vonkajšieho i vnútorného prostredia, ktorý môže opäť nastaviť iné priority. Bol by som rád, ak by sme zažili aspoň o čosi pokojnejšie obdobie. Mám šťastie na múdrych a pracovitých kolegov vo vedení i na útvaroch. Ak nám vydrží zdravie, pracovná i osobná pohoda, čo všetkým úprimne želám, verím, že sa nám zo stanovených cieľov podarí zrealizovať čo najviac.

ROZVOJ, INFORMATIZÁCIA A HODNOTENIE KVALITY

prof. Ing. Jana BURGEROVÁ, PhD.
prorektorka

Narodila sa v Prešove, kde absolvovala gymnaziálne štúdium. V roku 1983 ukončila vysokoškolské štúdium na Elektrotechnickej fakulte Slovenskej vysokej školy technickej v Bratislave, odbor technická kybernetika – robotika. Doktorandské štúdium ukončila vo vednom odbore technológia vzdelávania na Pedagogickej fakulte Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre (2000), kde sa v roku 2003 aj habilitovala. V roku 2019 bola inaugurovaná na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity (PU) v Prešove v odbore predškolská a elementárna pedagogika. Od roku 2019 pôsobí ako prorektorka PU pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality.

Od roku 1992 pôsobila na Pedagogickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach so sídlom v Prešove ako odborná asistentka. Od roku 2004 je jej pôsobiskom Katedra prírodovedných a technických disciplín Pedagogickej fakulty PU. V rokoch 2008 až 2011 bola prorektorkou PU pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality, následne v rokoch 2011 – 2019 zastávala funkciu dekanky Pedagogickej fakulty.

Vo vedecko-výskumnej oblasti bola a je riešiteľkou viacerých grantových projektov KEGA, VEGA a APVV aj medzinárodných projektov Tempus Phare či GAČR. Je tiež projektovou manažérkou a odbornou garantkou projektov Európskeho sociálneho fondu. V rámci týchto projektov absolvovala zahraničné stáže v ČR, Holandsku, USA či Spojenom kráľovstve. Získala viaceré medzinárodné certifikáty (štatistika, online vzdelávanie – Univerzita Karlova Praha, Univerzita Kansas, Utah, USA a i.). Pôsobila ako súdna znalkyňa v odbore slaboprúdová elektrotechnika pre odvetvie výpočtová technika, počítačové programy – softvér.

Úsek prorektora zastrešuje rozvoj najmä v podobe informatizácie a metodického riadenia študentských domovov a tiež agendu vnútorného systému kvality. Implementácia nového „vnútorného systému kvality“ (VSK) v našom univerzitnom

prostredí bola pre mňa počas môjho štvorročného pôsobenia v pozícii prorektorky novou výzvou. Práve táto oblasť rezonovala na všetkých vysokých školách na Slovensku. Kvalitu v systéme Common Assessment Framework (CAF) sme riešili na PU

už od roku 2010, avšak nové štandardy Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo (SAAVŠ) a nový plánovaný systém samoakreditácie univerzít nás poriadne potrápil. Od roku 2020 sme transformovali doterajší systém a implementovali

nový VSK v súlade s požiadavkami akreditačných štandardov SAAVŠ, v roku 2022 sme ukončili jeho transformáciu a na jeseň očakávame posudzovateľov SAAVŠ, snád s pozitívnym verdiktom voči VSK. Celý proces nie je ukončený, ba naopak.

Druhou oblasťou našej agendy je informatizácia: počnúc projektmi a implementáciou nových systémov až po správu a modernizáciu infraštruktúry univerzity. Jednotlivé systémy v prepojení s informačným systémom MAIS musia „slúžiť“ človeku, a nie ho zahlcovať. To sa nám stále nedarí, avšak urobilo sa mnoho „neviditeľných“ krokov a práve v roku 2023 riešime projekt „Správy identít“ (IdM) – jeho výsledkom by mala byť prepojenosť všetkých informačných systémov na PU jednak jedným heslom, ale aj prepojenosťou dát v jednotlivých systémoch. MAIS je živý systém, ktorý je potrebné zdokonaľovať na základe požiadaviek z fakúlt.

Mojím cieľom bolo a bude vylepšovať procesy v rámci fungovania služieb MAIS. Prežili sme dobu pandémie, z pohľadu online aktivít, resp. populárneho e-learningu sme

sa posunuli vpred a tento trend si chceme zachovať. Aspoň pár novinek z informatizácie: zaviedol sa zamestnanecký portál, ktorý poskytuje elektronické výplatné pásky pre kmeňových zamestnancov PU, v roku 2020 sa začal budovať centrálne riadený parkovací systém, ktorého súčasťou sú prístupovými rampami vybavené 2 parkoviská pri vysokoškolskom areáli a 2 parkoviská pri študentských domovoch, spustili sme systém pre objednávanie elektronických stravných lístkov a iné „maličkosti“.

Mojím „snom“ bolo a je, aby raz univerzita mala projektovo financované Centrum dištančného vzdelávania, ktoré by ponúkalo celý komplex služieb učiteľom a študentom (takéto centrá na niektorých univerzitách už existujú a sú veľmi úspešné).

Jednou z ďalších činností nášho úseku je správa študentských domovov a koordinácia služieb, ktoré poskytujú. Žijeme v 21. storočí, v dobe sociálnych sietí, internetbankingu, elektronizácie dokumentov a online rezervácií. Naši študenti teda od procesu ubytovania, počínajúc podaním žiadosti a končiac ubytovaním sa,

prirodzene očakávajú istý štandard, resp. komfort, ktorý poznajú z iných oblastí. Podarila sa nám modernizácia vonkajších a vnútorných priestorov viacerých objektov študentských domovov, rovnako aj ich správy – už v minulom období bolo do praxe implementované elektronické podávanie a spracovanie žiadostí na ubytovanie študentov. V roku 2020 sa dopracovalo hromadné rozosielanie správ, push upozornenia pre mobilnú aplikáciu, QR kódy pre platby, možnosť nahrávania dokumentov a ďalšie vylepšenia. V roku 2021 bol dopracovaný rezervačný systém izieb v ubytovacom module MAIS. Zriadili sme samostatnú facebookovú stránku pre študentské domovy aj live chat, ale často je to o ľuďoch... Na študentských domovoch pripravujeme systém turniketov, ktorý je v 21. storočí bežnou súčasťou takýchto zariadení. Celkovo si myslím, že sa v tomto smere zvýšil, resp. zvýši komfort študentov. Pre mňa je veľmi dôležitá spätná väzba, ktorá mi však často chýba. Naďalej chcem komunikovať so študentmi, mapovať ich názory, požiadavky a následne urobiť, čo je v mojich silách a kompetenciách.

VZDELÁVANIE

prof. PaedDr. Ivana CIMERMANOVÁ, PhD.

prorektorka

Absolvovala Filozofickú fakultu Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Prešove. Na Prešovskej univerzite (PU) v Prešove pracuje od roku 1996. Počas svojho doktorandského štúdia sa venovala využívaniu multimédií v cudzojazyčnom vzdelávaní. Vo svojej habilitačnej práci sa zaoberala e-learningom ako edukačnou stratégiou pre vzdelávanie študentov anglického jazyka a jej inauguračná prednáška bola zameraná na integráciu obsahu predmetového vzdelávania ako súčasť zmysluplného vyučovania. Vo svojej vedeckej činnosti sa primárne orientuje na využívanie technológií vo vzdelávaní. V minulosti zastávala funkciu prodekanke pre vzdelávanie na Filozofickej fakulte PU, prorektorky pre vzdelávanie a prorektorky pre vonkajšie vzťahy.

Ak by som mala heslovite zhodnotiť svoje prvé funkčné obdobie, v ktorom som bola zodpovedná za oblasť vzdelávania, kľúčovými bodmi by boli: tvorba procesov na monitorovanie a zabezpečovanie kvality, modifikácia študijných programov smerom k novodefinovaným profilom absolventov, ktoré reflektujú aktuálne spoločenské potreby, vytvorenie podmienok pre intenzifikáciu internacionalizácie a zlepšenie podmienok pre študentov so špecifickými potrebami.

Paralelne s procesom zosúladovania študijných programov s Európskymi štandardmi a usmerneniami pre riadenie kvality (ESG) prebiehala aj revízia legislatívnych dokumentov, v rámci ktorej boli zohľadnené aj zmeny vyplývajúce z novely vysokoškolského zákona. Mohli by sme uviesť viacero opatrení, avšak zo študentského hľadiska má určite najväčší význam Študijný poriadok, ktorý nadobudne platnosť a účinnosť 1. septembra 2023. Nemenej dôležitý je aj súbor opatrení zameraných na monitorovanie a hod-

notenie kvality, ktoré sa realizujú už od roku 2021.

Pred štyrmi rokmi sme hovorili o potrebe zahrnúť digitálne technológie do vzdelávania - netušiac, že školstvo bude nútené intenzívne využívať e-vzdelávanie v dôsledku pandémie, ktorá v marci 2020 ovplyvnila život aj našej univerzity. Toto obdobie náročné pre študentov aj pedagógov, ktorého opatrenia nás sprevádzali viac než dva roky, viedlo k pozitívnym zmenám, ako naznačuje i spätná väzba od študentov. Tieto zmeny zahŕňali lepšiu online dostupnosť literatúry, vytvorenie inštruktážnych videí, zabezpečenie a posilnenie využívania technológií a rozvoj digitálnych kompetencií nielen pedagógov, ale aj študentov. Zavedenie nových metód i foriem výučby viedlo aj k prispôbeniu vzdelávania študentom s rôznymi učebnými štýlmi.

Na zlepšenie podmienok pre študentov so špecifickými potrebami sme spolu s kolegami z Pedagogickej fakul-

ty získali grant na realizáciu projektu, vďaka ktorému sme úspešne zlepšili technické vybavenie, ktoré môžu využívať študenti v Centre pre študentov so špecifickými potrebami v budove vo vysokoškolskom areáli. Po kontaktovaní koordinátora na fakulte vieme poskytnúť študentom špeciálne zariadenia, ako napríklad pomôcky na spracovanie učebných materiálov, špeciálny softvér pre študentov so zrakovým postihnutím či dyslexiou, technologické pomôcky pre študentov so zníženou pohyblivosťou atď.

Keď hovoríme o podpore študentov, okrem zlepšenia infraštruktúry sa nám v ostatnom období v spolupráci s Úradom pre Slovákov žijúcich v zahraničí podarilo udeliť štipendium na podporu krajanov; nový typ štipendia bol vyplatený i talentovanému absolventovi stredných škôl, ktorí sa zapísali na štúdium na našej univerzite, a taktiež nadpriemerným študentom, ktorí sú zo sociálne znevýhodneného prostredia alebo patria do špecifických znevýhodnených

skupín. Tieto financie boli poskytnuté z fondov Plánu obnovy, komponent Lákanie a udržanie talentov. Finančná podpora vo forme štipendia bola vyplatená aj študentom z vojny zasiahnutých oblastí na Ukrajine v čase vypuknutia vojnového konfliktu.

V čase už spomínanej pandemickej situácie bola výrazne obmedzená možnosť uskutočňovať mobility do zahraničia. Postupne však opäť dosahujeme „pôvodné čísla“, ktoré sa slubne vyvíjajú a trend naznačuje nielen nárast počtu účastníkov mobility, ale aj rozšírenie počtu krajín, do a z ktorých sú mobility realizované. Rovnako môžeme spomenúť nové typy mobility, ako sú krátkodobé mobility pre doktorandov alebo tzv. «blended intensive programmes», čo sú intenzívne pobyty, zväčša trvajúce týždeň a kombinujúce fyzickú prítomnosť s virtuálnymi komponentmi. V najbližšom období budú mobility v rámci schémy Erasmus+ realizované do celého sveta, pričom primárnym cieľom mobility v krajinách mimo EÚ bude porovnanie rôznych študijných programov a možností študentských a zamestnaneckých výmenných pobytov.

Aké sú moje ambície a priority na najbližšie obdobie? Opäť začnem heslovite – študijné programy v cudzom jazyku, podpora e-vzdelávania, dôraz na celoživotné vzdelávanie, viac praxe v príprave absolventov. Štúdium v cudzom jazyku sa stáva samozrejmosťou pre mnohých slovenských študentov, najmä kvôli tomu,

že pre mnohé firmy je cudzí jazyk základným komunikačným nástrojom. Ponuka študijných programov v cudzom jazyku však otvára dvere aj študentom z iných krajín a kultúr. Umožňuje im tiež vstúpiť do nášho prostredia a zároveň zintenzívňuje mobilitu študentov. Takýto krok by tiež mohol znamenať zvýšenie počtu hosťujúcich prednášajúcich pedagógov či odborníkov z praxe.

Už som spomínala, že pandémie nás v istom zmysle prinútila spoľahnúť sa na digitálne nástroje a využívať ich. Digitálna zručnosť je jednou z kľúčových kompetencií pre 21. storočie, a preto by ich využívanie už malo byť samozrejmosťou. V tejto súvislosti verím, že sa nám podarí vytvoriť kurzy pre študentov, ktoré budú cielene rozvíjať ich kompetencie súvisiace s ich študijnými programami.

Zároveň verím, sa nám v rámci celoživotného vzdelávania podarí ponúkať kurzy aj pedagógom, ktoré budú dostupné buď cyklicky, alebo „on-demand“. V tejto chvíli nehovorím len o kurzoch zameraných na digitálne aplikácie, ale i kurzoch cudzieho jazyka, štatistiky, nových trendov vo vzdelávaní a pod. To sa následne odrazí aj v ich výučbe, a teda bude mať vplyv na našich absolventov.

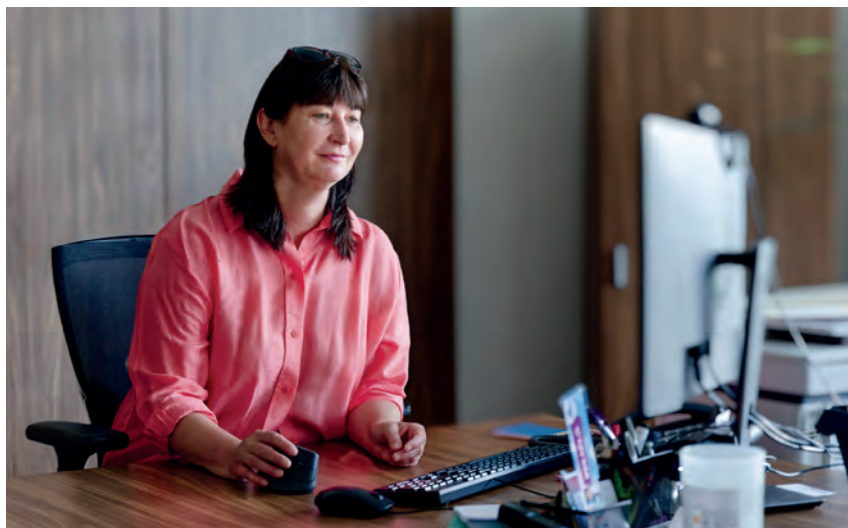
Už sme spomenuli možnosti podpory internacionalizácie vzdelávania a zapojenia zahraničných odborníkov z praxe do vzdelávacieho procesu. Ďalším pozitívnym krokom je nesporne spolupráca s praxou,

ktorá bude, verím, posilnená i našou priamou spolupracou s regionálnymi centrami pomoci učiteľom. V spolupráci s Pedagogickou fakultou, Fakultou humanitných a prírodných vied a Ústavom rómskych štúdií sme vypracovali úspešný projekt, vďaka ktorému vzniknú regionálne centrá podpory učiteľov v Prešove a v Bardejove. Prešovská univerzita má vo svojom portfóliu mnoho učiteľsky zameraných študijných programov, a v súvislosti s pripravovanou kurikulumnou reformou je nevyhnutné, aby sme úzko spolupracovali s praxou a pripravovali našich študentov na prax v nových podmienkach.

Na záver by som sa rada podelila o svoje sen či očakávanie. Veľmi by ma potešilo, ak by sa nám podarilo dosiahnuť, aby študenti prichádzali za svojimi pedagógmi aj mimo vyučovania, v čase konzultačných hodín a spoločne diskutovali na rôzne témy, rozvíjali myšlienky z prednášok alebo z iných zaujímavých zdrojov a konverzovali o tom, čo ich zaujalo. Taktiež by ma potešilo, ak by sa študenti viac zúčastňovali aktivít, ktoré univerzita organizuje, či už ide o rôzne prednášky, umelecké podujatia, prezentácie alebo športové akcie; ak by sa univerzita stala súčasťou ich života, ktorá im ponúka nielen diplom, ale všestranný rozvoj.

S cieľom zvýšiť priestor na samoštúdium a rozvoj vlastnej profilácie sme znížili počet kontaktných hodín. Niekedy si však nie som istá, či sme na tento krok boli dostatočne zrelí (ako študenti, tak pedagógovia). Obávam sa, že sa stráca túžba po hlbšom poznaní, kladení otázok a hľadaní odpovedí, analýze a pochopení, vytráca sa tiež schopnosť komunikovať, viesť dialóg a konštruktívne sa „hádať“ či pracovať v tíme, čo považujem za dôležité spôsobilosti, zručnosti a charakteristiky absolventa vysokej školy.

Dúfam, že sa nám spoločne podarí postupne vytvoriť komunitu, ktorej cieľom bude, aby absolventi Prešovskej univerzity boli spoločnosťou vnímaní ako zrelé osobnosti kvalitne pripravené na profesionálnu kariéru a ďalšie vzdelávanie.

ZAHRANIČIE A VONKAJŠIE VZŤAHY

doc. ThDr. Mária KARDIS, PhD.

prorektorka

Narodila sa v Bardejove. V roku 1998 ukončila vysokoškolské štúdium na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity Jána Pavla II. v Lubline v Poľsku. V Inštitúte biblických vied tej istej fakulty pokračovala v doktorandskom štúdiu, kde v r. 2004 obhájila dizertačnú prácu z problematiky literatúry spisov judaizmu obdobia Druhého Chrámu. V roku 2012 sa habilitovala na Gréckokatolíckej teologickej fakulte Prešovskej univerzity (PU) v odbore religionistika. Od roku 2007 pôsobí na Gréckokatolíckej teologickej fakulte PU v oblastiach katolícka teológia a historické vedy (religionistika). V rokoch 2019 – 2023 pôsobila ako prodekanka pre vedeckú činnosť a doktorandské štúdium Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU. Od roku 2020 je externou posudzovateľskou Poľskej akreditačnej komisie pri Ministerstve školstva a vedy Poľskej republiky. Je členkou viacerých odborných grémií a redakčných rád vedeckých časopisov.

Agenda zahraničia a vonkajších vzťahov má charakter prierezových aktivít, avšak týka sa takmer všetkých úsekov štruktúry univerzity – vzdelávania, vedy, výskumu, umenia, športu aj rozvoja. Internacionalizácia všetkých týchto oblastí je kľúčová, jej základom je kontinuálna spolupráca s partnerskými inštitúciami doma a v zahraničí. Hlavné priority útvaru zahraničia sú ukotvené v celouniverzitnom dokumente Stratégia internacionalizácie PU na roky 2019 – 2023 s výhľadom do roku 2030. Stratégia internacionalizácie vychádza z vtedy aktuálnych európskych a národných plánovacích dokumentov stanovujúc päť strategických cieľov: medzinárodné strategické partnerstvá PU; medzinárodné mobility na PU; internacionalizácia vzdelávania PU; internacionalizácia

výskumu a ďalších tvorivých činností na PU; medzinárodná dimenzia budovania značky PU. Rada by som pokračovala v koordinácii procesov nastavených pod vedením svojich predchodkýň.

V roku 2022 Európska komisia predstavila nový súbor opatrení v oblasti vysokoškolského vzdelávania, ktorý zahŕňa európsku stratégiu pre univerzity a návrh odporúčaní k účinnej nadnárodnej spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdelávania. Sú výsledkom početných konzultácií o vysokoškolskom vzdelávaní, transformácii vysokého školstva, iniciatíve európskych univerzít a európskom vzdelávacom a výskumnom priestore. Cieľom týchto aktivít je:

- pomôcť európskym inštitúciám vysokoškolského vzdelávania

prispievať k formovaniu udržateľných inštitúcií a k zabezpečeniu inkluzívnejšej a digitálnejšej Európskej únie,

- zintenzívniť transnárodnú spoluprácu, rozšíriť jej rozsah a vytvoriť skutočne európsky rozmer v sektore vysokoškolského vzdelávania, ktorý je založený na spoločných hodnotách.

Cieľom Európskej stratégie pre univerzity je podporiť a umožniť univerzitám prispôbiť sa meniacim sa podmienkam, prosperovať a prispievať k odolnosti Európy a jej obnovy. Iniciatíva európskych univerzít predstavuje príklad významnej inštitucionálnej nadnárodnej spolupráce, ktorá je založená na spoločných a zdieľaných dlhodobých víziách kooperujúcich univerzít. Jej cieľom je posunúť

nadnárodnú spoluprácu v sektore vysokoškolského vzdelávania a vedy na novú úroveň intenzity a rozsahu a rozvíjať skutočne európsky rozmer vzdelávania a vedy, ktorý bude založený na spoločných hodnotách.

Vstupujúc do vedenia útvaru zahraničia a vonkajších vzťahov Prešovskej univerzity v Prešove by som v spolupráci s celým pracovným kolektívom a podporou vedenia univerzity chcela klásť dôraz na rozvoj a podporu v dosahovaní nasledovných cieľov, ktoré vo veľkej miere rámcovo nadväzujú na Európsku stratégiu pre univerzity:

- univerzita atraktívna pre študentov, doktorandov, učiteľov a výskumníkov z Európy a sveta - rozvoj foriem medzinárodnej mobility umožňujúcich čo najširšiu účasť študentov, doktorandov a zamestnancov PU na medzinárodnej výmene, vrátane aktívnej účasti v programe Erasmus+; podpora získavania medzinárodnej akreditácie študijných odborov; aktívna účasť v sieťach medzinárodnej spolupráce a rozvoj bilaterálnej a multilaterálnej spolupráce; systematické zvyšovanie medzinárodnej viditeľnosti univerzity prostredníctvom kvalitných cudzojazyčných verzií webových stránok univerzity

a komunikačných médií; organizácia vzdelávacích a iných rozvojových programov zameraných na zamestnancov v oblasti zvyšovania kompetencií, ktoré sú kľúčové pre rozvoj medzinárodnej spolupráce;

- európska univerzita – zapojenie Prešovskej univerzity ako prestížnej vzdelávacej a vedeckovýskumnej inštitúcie do integrovaného celoeurópskeho univerzitného areálu v rámci iniciatívy európskych univerzít, ktorá rozvíja inovatívne formy cezhraničnej spolupráce, zahŕňajúce a integrujúce všetky aspekty poslania univerzity; iniciatíva je príkladom hlbokej inštitucionálnej nadnárodnej spolupráce založenej na spoločných a zdieľaných dlhodobých víziách kooperujúcich univerzít;
- podpora procesov internacionalizácie a spolupráce s vonkajším prostredím – zabezpečenie efektívneho fungovania univerzity ako medzinárodnej inštitúcie; rozvoj administratívnych jednotiek poskytujúcich komplexnú podporu a koordináciu zahraničnej spolupráce PU so zahraničnými univerzitami a výskumnými inštitúciami na univerzitnej úrovni;

- spolupráca s verejnými inštitúciami a podnikateľským sektorom pri tvorbe moderných študijných programov a študentských stáží, zvýšenie šancí absolventov PU na domácom aj medzinárodnom trhu práce; intenzívna spolupráca s absolventmi PU.

Vzhľadom na široký rozsah a rozsiahlu agendu je stanovených cieľov viac než dosť. Dúfam, že vďaka spolupráci a podpore vedenia univerzity, ako aj v kooperácii so spolupracovníkmi z jednotlivých fakúlt sa nám podarí medzinárodnú spoluprácu posunúť na novú úroveň a rozvíjať ju. Kľúčový je však neustály kontakt s akademickými pracoviskami a so zainteresovanými stranami z externého prostredia, prostredníctvom ktorých je možné získať špecifické podnety, ktoré sú potrebné pre rozvoj univerzity a zvyšovanie jej spoločenského dosahu nielen na regionálnej, ale aj medzinárodnej úrovni.

Na záver chcem poďakovať rektrovi PU Dr. h.c. prof. PhDr. Petrovi Kónyovi, PhD., za prejavenu dôveru. Všetkým spolupracovníkom prajem veľa entuziazmu, osobnej pohody, ochoty hľadať dobré riešenia a osobnej angažovanosti.

VEDA, UMENIE, ŠPORT A AKREDITÁCIA

prof. RNDr. Marián REIFFERS, DrSc.

prorektor

Rád by som zdôraznil, že počas môjho pôsobenia vo funkcii prorektora chcem pokračovať vo všetkom dobrom, čo už rozbehli moji predchodcovia. Chcel by som však využiť aj svoje doterajšie skúsenosti a naplno ich uplatniť. V dnešnej dynamickej dobe sa stále menia pravidlá, čo pre oblasť vedy nie je celkom šťastné. Na jednej strane je tu snaha o unifikáciu evidencie a spôsobu vykazovania výstupov predovšetkým vedeckej, ale aj umeleckej a športovej činnosti. Na druhej strane aj zo svojich skúseností viem, že napriek existencii určitých všeobecných pravidiel, ktoré je potrebné dodržiavať, je nutné akceptovať aj to, že každý vedecký, resp. umelecký odbor má svoje špecifiká. Napríklad v spoločenských a huma-

nitných vedách dominujú monografie a v prírodných vedách dominujú časopisecké príspevky. Osobne som zástancom systému „peer review“ hodnotení. Dnes je však nutnosťou evidovať všetky výstupy, a preto sa budeme snažiť o zavedenie takého systému, ktorý by podľa možností pracovníkov univerzity zatažoval čo najmenej. Chcel by som dosiahnuť, aby sa nám zjednodušila príprava rôznych správ o činnosti, ktoré

Narodil sa v Trnave. Vysokoškolské štúdium ukončil na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach v odbore fyzika nízkych teplôt. Po aspirantúre nastúpil na Ústav experimentálnej fyziky Slovenskej akadémie vied (SAV) v Košiciach. Vedeckú hodnosť DrSc. získal v roku 2000 na Univerzite Komenského v Bratislave. V roku 2012 bol menovaný profesorom pre odbor aplikovaná fyzika na Univerzite Palackého v Olomouci. Od roku 2003 začal prednášať na Prešovskej univerzite (PU) v Prešove. V rokoch 2001 – 2005 bol členom Predsedníctva SAV ako zástupca vedeckého sekretára. Bol predsedom Dislokačnej komisie SAV a členom Rady pre vedeckú výchovu SAV. V rokoch 2012 – 2015 bol prodekanom pre vedu, výskum a vonkajšie vzťahy Fakulty humanitných a prírodných vied PU. Bol členom Rady štátneho programu Rozvoj progresívnych technológií pre výkonnú ekonomiku. V rokoch 2010 – 2013 bol členom Vedeckej rady Institute Laue-Langevin (ILL) v Grenobli vo Francúzsku. V rokoch 2014 – 2016 bol zvoleným členom Výkonného výboru Európskej fyzikálnej spoločnosti. Dlhoročne pôsobil a pôsobí v Slovenskej fyzikálnej spoločnosti ako člen jej výboru, resp. ako predseda. Má nadviazanú spoluprácu so špičkovými pracoviskami po celom svete, napr. Santander, Španielsko; Janov, Taliansko; Bariloche, Argentína či Johannesburg, Južná Afrika.

na našej univerzite vypracúvame. Žiaľ, život nám komplikujú rôzne „vylepšenia“ z ministerských a vládnych úrovní.

Evidencia všetkých činností je nevyhnutná, pretože podľa predložených výsledkov sú hodnotené univerzity a následne aj ich jednotlivé pracoviská. Budem sa usilovať o to, aby si všetci zamestnanci a zamestnankyne univerzity uvedomili, že doba si žiada

výstupy od každého jednotlivca. Nie je dlhodobu udržateľné, aby niekto nemal v evidencii publikačnej činnosti dva roky nijaký výstup. Dôležité však je, aby sa všetci tvoriví zamestnanci snažili o výstupy v čo najrenomovanejších vedeckých časopisoch a vydavateľstvách. Výstupy v tejto oblasti majú totiž výrazný vplyv na financovanie univerzity. Takéto výsledky budeme podporovať a tiež budeme vytvárať, resp. na úrovni univerzity a fakúlt vylepšovať motiváciu na podporu tvorivého potenciálu zamestnancov univerzity.

Cieľom je tiež zvýšiť počet a kvalitu podávaných vedecko-výskumných projektov z agentúr APVV, VEGA a KEGA. Dôležité je orientovať naše snahy na oblasť aplikovaného výskumu, v rámci ktorého má Prešovská univerzita určite čo ponúknuť aj navonok. V nedávnej dobe bol na webe PU spustený nový portál. Tu môžu záujemcovia z vonkajšieho prostredia nájsť možnosti riešenia svojich problémov. Určite je nevyhnutné aj zapájanie sa do rôznych výziev, napríklad aj z Plánu obnovy, ktorých je dnes pomerne veľa. Je potrebné len nazbierať odvalu a skúsiť to. Pracovníčky na rektoráte rady pomôžu s prípravou podkladov za PU alebo aj s prípravou žiadostí o registráciu patentov, úžitkových vzorov a pod.

Najmä v poslednej spomenutej oblasti máme stále dosť veľké rezervy.

Pre univerzitu samotnú je dôležitá aj oblasť doktorandského štúdia. Bez tohto stupňa štúdia by nebolo vedeckého rastu. Tu je nevyhnutné naďalej pokračovať v činnosti našej vlastnej vedeckej univerzitnej grantovej agentúry. V tejto súvislosti je potrebné mať aj vlastných školiteľov, čo nie je možné bez garantov v úlohe profesorov a docentov. Procesy prípravy mladých vedeckých pracovníkov budeme podporovať aj v súvislosti s úsilím o úspešnú akreditáciu PU. Vstupujeme do finálnej fázy akreditácie, ktorá je náročnejšia než tá ostatná. Na jeseň tohto roku očakávame návštevu pracovnej skupiny pre akreditáciu. Aj vďaka usilovnej práci môjho predchodcu a celého kolektívu univerzity môžeme dúfať v jej úspešný priebeh. Následne bude dôležité udržať získanú úroveň a pokračovať v dodržiavaní nastavených procesov.

Významnou súčasťou PU je Vydavateľstvo Prešovskej univerzity. Dnes je evidované v databáze tzv. „Nordic List“, ktorá sa stala jedným z parametrov pre hodnotenie našej činnosti. Chceme toto postavenie upevniť a v rámci neho podporovať vydávanie publikácií, časopisov a monografií. Ukazuje sa, že táto databáza bude pre

univerzitu v neustále sa meniacom systéme jej financovania hrať zrejme jednu z kľúčových rolí.

V oblasti vedy je dôležité fungovanie centier excelentnosti v rôznych formách, Centra aplikovaného výskumu a inovácií a Centra pre komercializáciu výstupov a manažment duševného vlastníctva. S potešením konštatujem, že sa nám podarilo zapojiť sa do budovania Slovenskej kvantovej informatickej siete, pričom v UNIPOLABE vznikne jeden jej uzol.

Jednou z ďalších významných súčastí našich výstupov je umelecká činnosť. Jej súčasný rozsah je výsledkom nielen ostatných 25 rokov existencie PU, ale aj dlhoročných tradícií, ktoré tvorí napríklad festival Akademický Prešov, 57-ročné „dieťaťa“ prof. Horáka. Okrem toho má dnes univerzita celkovo 11 umeleckých súborov rôznych umeleckých druhov. Tieto súbory a festival šíria dobré meno PU nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Kladiem si za úlohu, aby sme v tejto neľahkej dobe aj naďalej pokračovali vo vytváraní podmienok pre ich ďalší rast a rozvoj.

Nemenej významnou oblasťou našej univerzity je šport. Naša Fakulta športu je jednou z dvoch na Slovensku. Jej študenti a absolventi nie sú len učitelia, ale často aj veľmi úspešní športovci a reprezentanti Slovenska na rôznych podujatiach v sólových či kolektívnych športoch. Táto oblasť potrebuje pre svoj rast a rozvoj ďalšie finančné prostriedky a kapacity.

Nádejam sa, že v blízkej budúcnosti by sa na Slovensku mohla zlepšiť aj situácia s chronickým podfinancovaním vedy, výskumu a vzdelávania. Verím, že sa nám spoločnými silami podarí cez projekty a granty financované z rôznych zdrojov, napr. pomocou spolupráce s Prešovským samosprávnym krajom, resp. lokálnymi centrami Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR zlepšiť súčasnú neľahkú situáciu a celkovo tak posunúť našu univerzitu na vyššiu úroveň.

FAKULTA ZDRAVOTNÍCKYCH ODBOROV

doc. PhDr. Štefánia ANDRAŠČÍKOVÁ, PhD., MPH
dekanka

Pani dekanka, úspešne ste obhájili svoj post a fakultu povediete ďalšie štyri roky. Ako hodnotíte svoje predchádzajúce funkčné obdobie?

Predchádzajúce funkčné obdobie bolo moje prvé a veľmi náročné. Definovalo ho niekoľko externých, ale aj interných kľúčových aspektov. Po prvom semestri môjho pôsobenia vo funkcii prišiel COVID-19. Ako zdravotníkov nás to stálo nesmierné úsilie pokračovať v teoretickej aj praktickej výučbe, keďže zdravotnícke zariadenia si nás z dôvodu nedostatku personálu vyžiadali do nemocníc k lôžkam pacientov. Museli sme sa prepnúť do módu krízového manažmentu a operatívnej logistiky. Ďalším vážnym aspektom, ktorý vstúpil do života fakulty i univerzity, bolo hektické obdobie procesu akreditácie na univerzite a fakultách. S mimoriadnym úsilím sa nám to úspešne podarilo a popritom sme ešte na MZ SR akreditovali dva nové špecializačné študijné programy, jeden certifikačný program a dva vzdelávacie kurzy prvej pomoci. Do tohoto obdobia vstúpila ešte novela vysokoškolského

Vysokoškolské vzdelanie ukončila v roku 1987 na FF Univerzity Komenského v Bratislave, kde o rok neskôr vykonala rigoróznú skúšku v odbore ošetrovateľstvo. Doktorandské štúdium ukončila v roku 2006 na Trnavskej univerzite. Habilitovala sa v odbore ošetrovateľstvo na Slovenskej zdravotníckej univerzite v Bratislave. V súčasnosti pracuje ako vysokoškolská pedagogička na Katedre pôrodnej asistencie Fakulty zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity (PU) v Prešove a zároveň zastáva funkciu dekanky. Je členkou viacerých vedeckých rád a členkou Komisie pre vnútorný systém kvality na PU. V roku 2018 bola prizvaná ako členka do expertnej skupiny projektu Svetovej zdravotníckej organizácie Collaborating Centre for Midwifery Development at Cardiff University, Wales, UK. Od roku 2023 pôsobí ako členka rady Florence Network Association. Je členkou pracovnej skupiny AK pri Ministerstve zdravotníctva (MZ) SR pre odbor pôrodná asistencia a predsedníčkou Vedeckej rady Fakulty zdravotníckych odborov PU, členkou ďalších vedeckých rád a vedúcou školiteľkou a oponentkou záverečných prác na všetkých stupňoch štúdiá. Pôsobí tiež ako recenzentka v domácich i zahraničných odborných časopisoch. Absolvovala stáže a mobility v Izraeli, v Nemecku, v Slovinsku, na Malte, v Taliansku, v Grécku a v Českej republike. Je odbornou poradkyňou a znalkyňou Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou a je dlhoročnou poslankyňou Mestského zastupiteľstva mesta Prešov. Jej pracovným krédom je: „Keď zostaneme stáť, nikam sa nedostaneme,“ a životným krédom: „Žite, pracujte, riskujte – ak vyhráte, budete šťastní, ak prehráte, budete múdri.“

zákona a znížená štátna dotácia pre univerzitu i fakultu. To všetko nás neodradilo, práve naopak, ešte viac motivovalo a aktivizovalo nepoľaviť, a tak sme dobudovali štyri nové simulačné laboratóriá, zriadili a vybavili odborné učebne a priestor v novej prístavbe, zriadili fakultný bufet, vymenili podlahovú krytinu na troch podlažiach a tiež vynovili priestory študentských šatní vo fakultnej nemocnici s poliklinikou

v Prešove. Vo vedecko-výskumných a publikačných aktivitách si fakulta výrazne polepšila vo všetkých kritériách a bonitných kategóriách, čo nás samozrejme opäť posunulo na vyšší kvalitatívny stupeň. Zaviedli sme účinný nástroj na objektivizáciu výkonov pedagogických zamestnancov, čo pre nich prinieslo výrazný motivačný efekt a merateľný, objektívny výkonový progres fakulty. Zaznamenali sme nárast študentských aj uči-

teľských mobilít a zvýšenú úspešnosť projektov. S externými partnermi zo zdravotníckeho prostredia - napr. Agel, Svet zdravia či Siemens – sme podpísali memorandá o spolupráci, ktoré úspešne napĺňame. Významne nás potešil a do medzinárodného priestoru nás posunul vstup našej fakulty a univerzity do Florence Network Association, keďže sme sa ako len druhá fakulta zo Slovenska stali jej právoplatným členom. Pri bilancii svojho prvého funkčného obdobia by bolo možné menovať ešte ďalšie aspekty, drobné úspechy, ale samozrejme i menej úspešné aktivity a faktory vstupujúce do života fakulty počas predchádzajúcich štyroch rokov. Na záver si však dovoľím vyjadriť myšlienku i osobnú emóciu, že hoci bolo toto obdobie veľmi náročné, bolo tiež krásne, úspešné a naplnené hodnotným obsahom. Završili sme ho krásnou oslavou 20. výročia vzniku našej fakulty.

Ak by ste mali vyzdvihnúť iba jedno z opatrení či rozhodnutí, ktoré ste podnikli na fakulte smerom k jej rozvoju, ktoré by to bolo? Naopak, je nejaké opatrenie či rozhodnutie, ktoré by ste s odstupom času urobili inak?

Medzi exaktnými, správnymi a efektívnymi rozhodnutiami, ktoré vedenie fakulty prijalo, bolo nastavenie jasných a zrozumiteľných pravidiel, rekonštrukcia a efektívne nastavenie systémových štruktúr z hľadiska procesného i personálneho fungovania fakulty a snaha o ich implementáciu do každodennej práce, ale hlavne do mysle a duše každého zamestnanca i študenta našej fakulty. Všetky rozhodnutia, ktoré som so svojimi kolegyňami a kolegami a s ich porozumením a podporou počas svojho prvého funkčného obdobia prijala, boli práve v danom čase a v danej situácii tie najlepšie, lebo sme sa snažili ich prijať s plnou zodpovednosťou, rešpektom a pokorou. V retrospektíve sa vždy zdá, že sa niečo môže urobiť lepšie alebo inak. Ja som ale vďačná za všetko, čo sa nám podarilo dobre rozhodnúť, urobiť a zrealizovať. Z toho, čo sme mohli, ale nevedeli

urobiť lepšie, sme sa poučili, a z toho, čo sme urobili dobre, sa tešíme. Čo sme nestihli, o to sa budeme usilovať v ďalšom funkčnom období.

S akými ambíciami a prioritami vstupujete do svojho druhého funkčného obdobia?

Ambícií a priorít by bolo na ďalšie funkčné obdobie veľa, ale treba sa držať nohami na zemi (aj keď niekedy je hlava v oblakoch). Našou prvoradou ambíciou a prioritou je kvalitne vzdelávať a moderne učiť, skrátka čo najlepšie pripraviť našich študentov na neľahkú prácu v zdravotníctve. Budeme sa snažiť mentálne i profesijne sa pripraviť na priebežné hodnotenie výkonov vysokoškolských učiteľov, a teda skvalitňovať a modernizovať výučbu, ale i akcelerovať aktivity vo vedecko-publikačnej činnosti. Naším plánom a ambíciou je akreditovať jeden študijný program v anglickom jazyku, vytvoriť *joint degree* program v študijnom programe dentálna hygiena a výrazne sa presadiť v rámci zahraničnej spolupráce so zdravotníckymi fakultami v projektových a výskumno-publikačných aktivitách nielen v regióne V4, ale najmä za jeho hranicami. Samozrejmosťou prioritou je rozvíjať personálny pedagogický potenciál a udržať si kvalitu a dobré meno, ktoré našťastie generuje neutíchajúci záujem o štúdium na našej fakulte. Popri týchto ambíciách a prioritách mám ešte už dlhodobý sen, aby v zadnej časti priestorov našej fakulty raz stálo napríklad centrum zdravia, kde sa budú naši študenti vybraných študijných odborov prakticky vzdelávať a zároveň s našimi pedagógmi a odborníkmi z praxe poskytovať verejnosti zdravotnícke služby v oblasti prevencie, udržania a ochrany zdravia, ale i pri zdravotných deficitoch či rôznych poruchách. Je to samozrejme veľmi náročné a nákladné. Takže možno raz...

Chystáte na fakulte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Naša fakulta je stabilná, ukotvená inštitúcia s jasným smerovaním, ale vždy je potrebné myslieť na rozvoj a progres, lebo konkurencia je veľká. Práve preto by som chcela dosiahnuť, aby sme do procesu vzdelávania a výučby výrazne viac pozývali odborníkov z praxe z našich, ale aj iných domácich i zahraničných partnerských inštitúcií, teda významnejšie internacionalizovať fakultu. Som presvedčená, že skúsenosti a spolupráca s inými inštitúciami a neustála nevyhnutnosť učiť sa, vidieť a počuť niečo nové je trendom, ktorý zatráktívni vzdelávanie a štúdium na našej fakulte. Ďalej plánujeme zdigitalizovať prijímacie konanie, ktoré je kvôli vysokému počtu uchádzačov každým rokom náročnejšie. Našou neustálou snahou je vybaviť simulačné laboratória na úroveň hodnú 21. storočia, aj keď je to vzhľadom k vysokej finančnej náročnosti veľmi ťažká úloha. Každá zmena, ktorá prinesie efektívnosť a rozvoj vzdelávania či pracovný komfort učiteľov, zamestnancov a študentov, pre nás však bude výzvou na jej zrealizovanie. O to sa budem výrazne snažiť.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželeli študentom a zamestnancom vašej fakulty?

Zamestnancom i študentom našej fakulty, ale aj celej univerzity, prajem to „obligátne“: aby sme boli zdraví, aby sme si udržali a nestrácali optimizmus a entuziazmus, aby sme mali pokoj v duši a mysli, aby sme sa na našej fakulte cítili dobre, aby zamestnanci radi chodili do práce a študenti „do školy“. Vôbec to nepovažujem za klišé alebo za zbytočnú frázu, pretože si myslím, že je to neskutočne dôležité pre optimálne fungovanie nielen samotnej fakulty, ale aj medziľudských, kolegiálnych a pracovných vzťahov. Ako sem-tam zvyknem odľahčene hovoriť: múdry a spokojný učiteľ - vytešený a motivovaný študent; fungujúca inštitúcia – vytešený a spokojný zamestnanec. Čo viac si môžeme priať...

- red -

FILOZOFICKÁ FAKULTA

prof. PhDr. Beáta BALOGOVÁ, PhD., MBA

dekanka

Pani dekanka, úspešne ste obhájili svoj post a fakultu povediete ďalšie štyri roky. Ako hodnotíte svoje predchádzajúce funkčné obdobie?

Reflexia nie je možná bez zhodnotenia náročných životných a spoločenských situácií, ktorými fakulta v minulom období prechádzala. Boli to nové, doterajším manažmentom neriešené situácie, počínajúc pandémie COVID-19, pokračujúc vznikom Slovenskej akreditačnej agentúry pre vysoké školstvo s požiadavkou prípravy novej akreditácie v kontexte štandardov kvality a rapidným znížením rozpočtu na roky 2021, 2022 a 2023, až po vojnový konflikt na Ukrajine. To, ako sa nám to podarilo zvládnuť, zhodnotia až budúce generácie, s plnou mierou zodpovednosti však môžem konštatovať, že vo vedení sme k riešeniam pristupovali s vysokou mierou nasadenia a zodpovednosti.

Ak by ste mali vyzdvihnúť iba jedno z opatrení či rozhodnutí, ktoré ste podnik-

Narodila sa a žije v Prešove. Vysokoškolské vzdelanie absolvovala na Filozofickej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika so sídlom v Prešove (1993), titul PhD. v odbore sociálna andragogika získala na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (2004). Habilitačné konanie v odbore sociálna práca absolvovala na FF PU v Prešove (2008), kde bola tiež inaugurovaná (2013). V rámci svojej profesijnej kariéry je aktívnou supervízorkou a socioterapeutkou. Vo vedecko-výskumnom zameraní sa venuje problematike rodinnej terapie, seniorov, klinickej a forenznej sociálnej práce. V rámci medzinárodných agentúr bola účastná v projektoch Inštitútu pre výskum práce a rodiny SR, Karlovej univerzity, Univerzity Hradec Králové, Univerzity Kentucky, Univerzity Edinburgh, Univerzity Berkeley, SGGW Varšava, PWSTE Jarosław, Univerzity Rzeszów a iných, kde pôsobila interne alebo ako hosťujúca profesorka. Bola zakladateľkou Univerzity tretieho veku na PU. Dve obdobia pôsobila ako predsedníčka Asociácie vzdelávateľov v sociálnej práci SR. Je členkou viacerých spoločností, redakčných a vedeckých rád. Je členkou AK Poľska, komisie KEGA, riaditeľkou Centra pre edukáciu a výskum seniorov a prvého Self-care laboratória v strednej Európe na FF PU.

li na fakulte smerom k jej rozvoju, ktoré by to bolo? Naopak, je nejaké opatrenie či rozhodnutie, ktoré by ste s odstupom času urobili inak?

Pohľad na rozvoj z pozície tvorivého pracovníka fakulty a vedenia fakulty sa líši. Vo vedení sme za najvýznamnejšie opatrenie považovali návrat k akademickej slobode tvorby tým, že každý pracovník má k dispozícii tzv. študijné dni, oficiálne dni práce v štandarde práce z domu. Tvorivým pracovníkom tak vzniká priestor pre publikovanie, vedecký či osobný rast. Nedávno sa mi do rúk dostala kniha *Umenie neúspechu* a uvedomila som si, že

mnohé rozhodnutia sa nám môžu v danom momente zdať veľmi dobré, avšak neskôr prinesú neúspech, alebo naopak. To, čo by som dnes robila inak, by bolo zúženie niektorých študijných programov v zmysle hlbšej racionalizácie, avšak bránili tomu určité personálne zastúpenia.

S akými ambíciami a prioritami vstupujete do svojho druhého funkčného obdobia?

V prvom rade dokončiť začaté aktivity, primárne akreditáciu v zmysle požiadavky štandardov kvality. Následne, ako som predikovala už v minulom období, ide o rozvoj

tvorivosti u študentov a tvorivých pracovníkov v zmysle filozofie „*Fakulta talentov*“. Prioritou pre nasledujúce obdobie je tiež rozvoj tvorivosti, slobody bádania a myslenia. Komplexné vízie som predstavila na svojom verejnom vystúpení v rámci výberového konania, takže ich študenti a kolegovia poznajú a mohla som ich konkretizovať v reakcii na ich otázky.

Chystáte na fakulte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Fakulta je živým organizmom, preto zmeny určite čakáme a máme pripravené. To, v akej miere sa nám ich podarí zrealizovať, bude závisieť od spoločenských podmienok, ale primárne od nastavenia pra-

covníkov fakulty, ktorých sa tieto zmeny dotknú. Iba zmeny nás totiž posúvajú vpred. A ako zdôrazňuje Vlastimil Brodský, „keď človek začne byť sám so sebou spokojný, je to začiatok retardácie“.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželi študentom a zamestnancom vašej fakulty?

Študentom fakulty želim, aby boli vo svojom štúdiu úspešní, ale zároveň im pripomínam, že tento úspech neprichádza okamžite. Je výsledkom dlhej a mnohokrát namáhavej práce bez skratiek, ktoré by ju urýchlili. Výsledok však stojí za to. Úspech je tým väčší, čím ťažšie sa dosahoval. Úspech želim aj svojim kolegom a kolegyniam, ktorým želim väčší priestor pre profesijný aj osobný rozvoj, aby sme pri pohľade do minulosti obstáli

v komparácii s našimi predchodcami, ktorí stáli pri zrode fakulty. Často sa vyhovárame na ťažké podmienky, no vtedy si beriem za vzor Mariu Curie-Sklodowskú, ktorá ako jediná dokázala získať Nobelovu cenu v dvoch disciplínach - a to navzdory tomu, že keď sa narodila, v Poľsku nebolo dovolené ženám študovať na vysokej škole. Možno si poviete, že šlo len o náhodu, ale všetci poznáme príslovie, že „náhoda praje iba pripraveným“.

- red -

FAKULTA HUMANITNÝCH A PRÍRODNÝCH VIED

prof. MVDr. Janka PORÁČOVÁ, PhD., MBA
dekanka

Pani dekanka, úspešne ste obhájili svoj post a fakultu povediete ďalšie štyri roky. Ako hodnotíte svoje predchádzajúce funkčné obdobie?

Predchádzajúce funkčné obdobie bolo zamerané na zachovanie kontinuity rozvoja FHPV PU v Prešove ako modernej inštitúcie, ktorá má k dispozícii široké spektrum vedecko-výskumného potenciálu a tvorivých pracovníkov so zameraním na prírodné a pedagogické vedy. Vzájomné prepojenie medzi kvalitou vzdelávania a vedecko-výskumnou činnosťou je veľmi dôležité z hľadiska udržania a ďalšieho rozvoja kvality vzdelávania a výskumnej činnosti. Podpora študentskej vedeckej a odbornej činnosti na bakalárskom a magisterskom stupni štúdia, ako aj každoročná prezentácia výskumnej a publikačnej činnosti doktorandov pôsobiach na fakulte je nevyhnutnou súčasťou aplikácie a diseminácie najnovších poznatkov a metodologických postupov vo vzdelávaní. Rozvoj moderných informačno-komunikačných systémov, digitalizácia výučby a rozvoj výskumnej infraštruktúry boli a sú

V roku 1985 absolvovala štúdium veterinárnej medicíny na Vysokej škole veterinárskej v Košiciach, následne v roku 1994 ukončila doktorandské štúdium v odbore veterinárna farmakológia. Na FPV UKF v Nitre sa v roku 2001 habilitovala vo vednom odbore špeciálna biológia a ekológia. V roku 2015 bola inaugurovaná na FBP SPU v Nitre a následne bola vymenovaná za profesorku v odbore biológia. V rokoch 1991-1996 pracovala ako odborná asistentka na PF UPJŠ v Košiciach so sídlom v Prešove. Od roku 1997 na FHPV PU pôsobila ako odborná asistentka, neskôr ako docentka a od roku 2016 pôsobí na funkčnom mieste profesorky. V rokoch 2009-2011 a 2015-2019 zastávala funkciu prodekanky. Od roku 2019-2023 zastávala funkciu dekanky FHPV PU. V oblasti vedecko-výskumnej činnosti je riešiteľkou viacerých grantových projektov, pôsobí ako členka odborovej komisie a školiteľka doktorandského štúdia. Zodpovedá za ŠP učiteľstvo biológie v kombinácii v Bc. a Mgr. stupni štúdia a spolu zodpovedá za ŠP 3. stupňa a odbor habilitačného a inauguračného konania antropológia. Počas svojej profesionálnej kariéry absolvovala zahraničné stáže, študijné pobyty a je autorkou viacerých vedeckých a odborných publikácií.

súčasťou stratégie rozvoja fakulty. Bolo to obdobie mnohých zmien a problémov, ktoré bolo potrebné riešiť priebežne, najmä v období pandémie COVID-19, kedy sa realizovala edukácia aj v online prostredí, neskôr pri dodržiavaní prísnych hygienických opatrení aj v prezenčnej forme. Toto obdobie bolo náročné nielen pre všetkých tvorivých pracovníkov, ale aj pre študentov; nielen pri samotnej výučbe, ale aj pri realizácii bakalárskych, diplomových a dizertačných prác. Významnou mierou pomoci v danej situácii prispeli aj technicko-hospodárski pracovníci fakulty, ktorí zabezpečovali podporné práce.

Bolo to náročné obdobie prípravy akreditačných spisov, do ktorého sa zapojili všetci tvoriví pracovníci. V súvislosti s podmienkami akreditácie sme zosúladiť väčšinu študijných programov, ktoré spĺňali okrem iného požiadavku zabezpečenia požadovaného počtu osôb zodpovedných za daný študijný program. Len menšia časť študijných programov nebola z daných príčin zosúladená. V dôsledku toho bolo potrebné pristúpiť k reštrukturalizácii počtu tvorivých a technických pracovníkov na jednotlivých pracoviskách fakulty. V oblasti vedecko-výskumnej činnosti sa podarilo rozšíriť portfólio medzi-

národnej spolupráce, získať nové projekty na národnej a medzinárodnej úrovni aj v rámci nových schém, napr. ERASMUS+KA2, ERASMUS 107 a podobne. Na fakulte pracovali v rámci medzinárodných programov vedeckí a pedagogickí pracovníci zo zahraničných európskych a mimoeurópskych univerzít a inštitúcií. Zvýšil sa záujem o mobility u pedagógov aj u študentov. Zaregistrovali sme úspechy v oblasti podávania patentov, šľachtenia rastlín a pod.

Ak by ste mali vyzdvihnúť iba jedno z opatrení či rozhodnutí, ktoré ste na fakulte podnikli smerom k jej rozvoju, ktoré by to bolo? Naopak, je nejaké opatrenie či rozhodnutie, ktoré by ste s odstupom času urobili inak?

Jedným z kľúčových opatrení v predchádzajúcom období bolo stanovenie kritérií hodnotenia pedagogickej a výskumnej činnosti tvorivých pracovníkov fakulty. Na tento účel bol vypracovaný softvér, ktorý obsahuje informácie týkajúce sa edukačnej a výskumnej činnosti, riešenia projektov, mobilit a ďalších aktivít, ktoré sú dôležitou súčasťou práce tvorivých pracovníkov na pracoviskách fakulty a ktoré predstavujú dôležitú súčasť jej rozpočtu. Umožňuje rýchle vyhodnocovanie jednotlivcov aj katedier, poukazuje na oblasti, ktoré sú stabilizované a ktoré je, naopak, potrebné podporiť. Zavedené opatrenia a rozhodnutia sú aktuálne a prispeli k zvyšovaniu kvality pedagogickej aj výskumnej činnosti, ktorá je nevyhnutnou súčasťou zabezpečenia vnútorného systému kvality pracoviska.

S akými ambíciami a prioritami vstupujete do svojho druhého funkčného obdobia?

Prioritou v druhom funkčnom období bude zabezpečenie vnútorného systému kvality v súlade

s požiadavkami na akreditáciu študijných programov, príprava nových študijných programov na základe pedagogického, výskumného a publikačného potenciálu tvorivých pracovníkov jednotlivých pracovísk, internacionalizácia edukácie, posilnenie digitalizácie a aplikácia nových programov do výučby. Vo vedecko-výskumnej oblasti je potrebné posilniť infraštruktúru pracovísk, najmä získavaním finančne výhodnejších projektov na národnej a medzinárodnej úrovni, a tiež spoluprácou s domácimi a zahraničnými pracoviskami. Infraštruktúra jednotlivých pracovísk a používané metodické postupy umožňujú spoluprácu s externým prostredím a rozvoj podnikateľských aktivít. Fakulta má na plnenie daných úloh k dispozícii komplexné vedecko-výskumné a pedagogické pracoviská, spolupracuje s domácimi a zahraničnými univerzitami a výskumnými inštitúciami, podporuje spoločné medzinárodné projekty a vytvára podmienky pre vzájomnú spoluprácu, jej tvoriví pracovníci vykonávajú základný a aplikovaný výskum. Pedagogická činnosť je založená na najnovších poznatkoch vedy vrátane výsledkov vlastného vedeckého výskumu. Poskytuje vzdelávanie v akreditovaných študijných programoch všetkých troch stupňov, ako aj ďalšie vzdelávanie podľa osobitných predpisov.

Chystáte na fakulte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Na fakulte budeme pokračovať v nastúpenom trende zameranom na skvalitňovanie pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti, príprave nových študijných programov, prehlbovaní medzinárodnej spolupráce, kooperácii s externým prostredím a ponuku metodických postupov a expertíznej činnosti. Hlavným poslaním fakulty je po-

skytovať vysokoškolské vzdelávanie, prispievať k rozvoju vedomostí a upevňovať kreativitu a vzájomnú spoluprácu medzi študentmi a tvorivými pracovníkmi. K ďalším dôležitým úlohám fakulty patrí rozvoj modernej vedomostno-kreatívnej spoločnosti a v súlade so svojím zameraním vykonávať vzdelávaciu, výskumnú a tvorivú činnosť.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželeli študentom a zamestnancom vašej fakulty?

V novom akademickom roku prajem študentom a zamestnancom fakulty veľa zdravia, úspechov v štúdiu i v pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti, veľa entuziazmu pri prekonávaní prekážok, pri získavaní nových poznatkov a praktických zručností. V súvislosti s internacionalizáciou vzdelávania a výskumnej činnosti prajem všetkým veľa príjemných zážitkov a pozitívnych skúseností získaných na mobilitách v zahraničí a ich disemináciu v našich podmienkach. Nech je nový akademický rok naplnený pevným zdravím, novým poznaním a príjemnou pracovnou atmosférou a medziľudskými vzťahmi.

- red -

PRAVOSLÁVNA BOHOSLOVECKÁ FAKULTA

doc. ThDr. PRUŽINSKÝ Štefan, PhD.

dekan

Narodil sa v Levoči, je ženatý, má 5 detí. Po štúdiu na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte (PBF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove a štúdiu gréckeho jazyka na Filozofickej fakulte ΑΠΘ v Grécku od r. 1998 pracuje na Katedre biblických náuk PBF PU. Súbežne s tým je od r. 1998 duchovným v Spišskej Novej Vsi. Je členom Slovenskej biblickej spoločnosti, redakčných rád niekoľkých vedeckých časopisov, predstaviteľom The International Institute of the Athonite Legacy in Ukraine na Slovensku. Je predsedom Komisie Vedeckej grantovej agentúry Pravoslávnej cirkvi pre odbor teológie. Osem rokov vykonával funkciu prodekana a štyri roky funkciu dekana PBF PU. Je spolugarantom študijného programu pravoslávna teológia, vedúcim riešiteľom alebo spoluriešiteľom 13 výskumných projektov. Bol pozvaný k aktívnej účasti na 18 medzinárodných vedeckých konferenciách. Najdôležitejšou oblasťou jeho vedeckej činnosti je exegéza Svätého Písma Nového zákona.

Pán dekan, úspešne ste obhájili svoj post a fakultu povediete ďalšie štyri roky. Ako hodnotíte svoje predchádzajúce funkčné obdobie?

Predchádzajúce obdobie vo funkcii dekana bolo veľmi búrlivé a poznačené najmä tromi faktormi. Najprv to bola nečakaná kríza spojená s ochorením COVID-19 a všetkým, čo s tým súviselo, potom proces zosúladovania študijných programov a odboru habilitačného a inauguračného konania s akreditačnými štandardmi a nakoniec vojna na Ukrajine. Tieto faktory priniesli veľké množstvo dovtedy nepoznaných procesov, ktoré bolo treba zvládnuť. Myslím si, že vďaka spolupráci celého kolektívu pedagogických aj nepedagogických zamestnancov našej fakulty sa to podarilo veľmi dobre. Zo všetkých skutočností spomeniem aspoň niekoľko najdôležitejších. Za posledné štyri roky sa počet študentov našej fakulty takmer strojnásobil, podarilo sa obnoviť všetky práva uskutočňovať študijné programy, ktoré nám boli pozastavené, personálne zloženie pedago-

gického zboru sa podarilo rozšíriť o dvoch významných a uznávaných odborníkov v oblasti sociálnej práce. Finančná situácia fakulty sa postupne blíži k vyrovnanému rozpočtu bez potreby dofinancovania zo strany univerzity, zintenzívnila sa spolupráca medzi fakultou, Pravoslávny kňazský seminár a Pravoslávnu cirkev v českých krajinách a na Slovensku, vzrástol počet zahraničných študentov najmä z Českej republiky a Ukrajiny, podarilo sa vybudovať CreativLab, vďaka ktorému si študenti môžu rozširovať svoje praktické zručnosti a kompetencie najmä v oblasti ikonopisectva a arteterapie, podarilo sa tiež mierne zlepšiť technické vybavenie tried a kancelárií a opraviť všetky komíny na streche fakulty, ktoré už boli v havarijnom stave. Napriek úsiliu vedenia fakulty sa zatiaľ nepodarilo získať alebo sa

aspoň zapojiť do riešenia zahraničných grantov a výraznejšie zlepšiť priestorové vybavenie fakulty.

Ak by ste mali vyzdvihnúť iba jedno z opatrení či rozhodnutí, ktoré ste podnikli na fakulte smerom k jej rozvoju, ktoré by to bolo? Naopak, je nejaké opatrenie či rozhodnutie, ktoré by ste s odstupom času urobili inak?

Hneď na začiatku predchádzajúceho obdobia vo funkcii dekana som prijal veľmi dôležité opatrenie, ktoré zaviazalo všetkých pedagogických zamestnancov, aby každoročne publikovali vedeckú monografiu alebo článok v karentovanom časopise, prípadne v časopise registrovanom v databázach WoS alebo Scopus. Toto opatrenie prinieslo značný nárast publikačných jednotiek vydaných pedagogickými

zamestnancami fakulty v najbonitnejších kategóriách. V roku 2020 bolo dokonca učiteľmi fakulty publikovaných viac monografií ako je počet učiteľov fakulty. Súčasťou tohto opatrenia bol aj záväzok, aby každá katedra fakulty (je ich 6) požiadala každoročne aspoň o jeden grant v agentúrach KEGA, VEGA alebo APVV. Napriek tomuto opatreniu a následne aj pomerne vysokému počtu žiadostí sa, žiaľ, nepodarilo výraznejšie zvýšiť počet úspešne získaných a financovaných projektov. V súčasnosti uvažujem o tom, že toto opatrenie aktualizujem a doplním o niektoré požiadavky aj na interných doktorandov fakulty.

S akými ambíciami a prioritami vstúpate do svojho druhého funkčného obdobia?

Chcel by som aj naďalej prispievať k rozvoju fakulty vo všetkých oblastiach tak, aby sa ešte viac

zvýšila jej dôveryhodnosť, odborná úroveň, ale tiež aj jej morálny a duchovný kredit. Chcem sa viac zamerať na stimuláciu dôslednej účasti a pripravenosti učiteľov na pedagogickom procese. Bol by som veľmi rád, keby sa nám podarilo vyučovací proces na fakulte urobiť ešte príťažlivejším, zrozumiteľnejším a reagujúcim na najnovšie otázky, ktorým čelí naša spoločnosť a celý dnešný svet.

Chystáte na fakulte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Budem sa snažiť vytvárať podmienky pre nerušenú, ale zároveň intenzívnu a kreatívnu prácu študentov aj zamestnancov, rozšíriť spoluprácu fakulty s ďalšími zahraničnými pracoviskami tak, aby sme pritiahli zahraničných prednášajúcich, mohli sa od nich inšpirovať a pokúsiť sa o spoluprácu s nimi aj v projektovej

činnosti, aby sme užšie spolupracovali s odborníkmi z praxe a lepšie pripravili našich študentov na praktické uplatnenie v podmienkach súčasného sveta. V oblasti teológie pôjde o dôraz na misijný aspekt prednášaných predmetov a v oblasti sociálnej práce o dôraz napríklad na zručnosti v oblasti expresívnych terapií.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželeli študentom a zamestnancom vašej fakulty?

Študentom a zamestnancom našej fakulty by som chcel úprimne zaželať chuť učiť a učiť sa s takým nadšením, aby fakulta bola miestom, kde všetci radi prichádzajú, kde pracujú a kde možno občas trávajú aj svoj voľný čas. Želám tiež všetkým pevné zdravie, entuziazmus, dobré vzťahy v kolektíve a na pracovisku a zo všetkého najviac Božie požehnanie.

- red -

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

doc. RNDr. Iveta SCHOLTZOVÁ, PhD.

dekanka

Je rodáčkou z Prešova. Vysokoškolské štúdium v študijnom odbore učiteľstvo všeobecno-vzdelávacích predmetov s aprobáciou matematika a fyzika ukončila na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Na tejto fakulte v roku 1989 získala titul doktorka prírodovedy (RNDr.) a v roku 2003 absolvovala doktorandské štúdium vo vednom odbore teória vyučovania matematiky. V roku 2007 sa habilitovala na Pedagogickej fakulte Prešovskej univerzity (PU) v Prešove vo vednom odbore predškolská a elementárna pedagogika.

Na Pedagogickej fakulte PU pracuje od roku 1997, kde najprv pôsobila ako odborná asistentka a od roku 2008 ako docentka na Katedre matematiky, resp. Katedre matematickej edukácie. V období rokov 2003 – 2011 zastávala pozíciu vedúcej katedry. V rokoch 2011 až 2014 pôsobila na fakulte vo funkcii prodekanke pre vzdelávanie, v rokoch 2014 – 2019 vo funkcii prodekanke pre vedu, akreditáciu a doktorandské štúdium. V rokoch 2019 – 2023 bola dekankou Pedagogickej fakulty PU.

Pani dekanka, úspešne ste obhájili svoj post a fakultu povediete ďalšie štyri roky. Ako hodnotíte svoje predchádzajúce funkčné obdobie?

Uplynulé funkčné obdobie by som zhodnotila ako úspešne zvládnuté a za to patrí vďaka aj mojim najbližším spolupracovníkom – prodekanke, prodekanom, tajomníkovi fakulty a tiež pedagogickým i nepedagogickým pracovníkom našej fakulty. Predchádzajúce štyri roky boli extrémne náročné a dovoľm si povedať, že žiaden z mojich predchodcov nevedel fakultu v tak zložitých podmienkach. Prvou veľkou skúškou našich schopností bola koronakríza a s ňou súvisiace obmedzenia. Naša fakulta bola v tomto období lídrom. Vyplatili sa nám roky práce na dištančnom vzdelávaní prostredníctvom platformy Moodle,

a tak sme viac-menej okamžite po prerušení výučby dokázali zrealizovať jej reštart, pričom mnohé inštitúcie sa s danou situáciou vysporiadať dlho nevedeli. Som veľmi hrdá na naše študentky a študentov, ktorí v období pandémie zvládli nielen svoje štúdium, ale aktívne sa vo významnom počte (viac ako sto študentov) zapojili aj do doučovania žiakov prvého stupňa základných škôl. Druhou veľkou úlohou pre tvorivých pracovníkov (s príspevom aj niektorých administratívnych pracovníkov) bolo zosúladovanie študijných programov a zvládnutie všetkých súvisiacich procesov podľa novej akreditačnej legislatívy.

Nepriamo sa nás dotkol aj vojnový konflikt na Ukrajine. Študenti a študentky z našej fakulty ako dobrovoľníci participovali na integrácii

ukrajinských detí do slovenského vzdelávacieho systému.

Naša fakulta veľmi aktívne pôsobí smerom k vonkajšiemu prostrediu. V roku 2022 sme ako prvá fakulta PU zrealizovali študentský zmiešaný intenzívny program s partnermi z Poľska a Českej republiky, vďaka čomu sme aj univerzite pomohli adekvátne nastaviť procesy v rámci tejto novej schémy v programe Erasmus+. Následne sme sa tiež ako prvá fakulta na PU zapojili ako partneri do dvoch zahraničných študentských zmiešaných programov - naši študenti vycestovali v roku 2022 do Poľska a v roku 2023 aj do Španielska. V roku 2023 sme aj s adekvátnym mediálnym pokrytím prvý raz zrealizovali tzv. "zlatú promóciu" absolventov Pedagogickej fakulty po päťdesiatich rokoch.

V rámci finančných možností sa na fakulte podarilo zrealizovať niektoré kroky v modernizácii priestorov pre študentov i zamestnancov s fokusom na ekológiu a udržateľnosť – šlo o výmenu LED osvetlenia so senzormi, reguláciu vykurovacej sústavy, automatizáciu

chladiarenskej sústavy a inštaláciu automatických okenných roliet. Ďakujem všetkým študentom i zamestnancom Pedagogickej fakulty PU za ich prácu i spoluprácu v uplynulých štyroch rokoch.

S akými ambíciami a prioritami vstúpate do svojho druhého funkčného obdobia?

V nadchádzajúcich štyroch rokoch chceme na našej fakulte nadviazať na všetko dobré z predchádzajúcich rokov a zodpovedne sa „popasovať“ s nedostatkami a problémami, ktoré sa nám v predchádzajúcom období ukázali.

Jednoznačnou prioritou bude obhájiť naše pozície pri akreditačnom procese. Zodpovedne sme pracovali, a tak veríme, že presvedčíme členov akreditačnej skupiny o našej kompetentnosti realizovať jednotlivé študijné programy i habilitačné a inauguračné konanie.

V rámci finančných možností, ktoré fakulta bude mať, chceme aj naďalej pokračovať v revitalizácii výučbových i ostatných priestorov fakulty s cieľom skvalitnenia podmienok pre prácu študentov i zamestnancov fakulty.

Chystáte na fakulte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Dlhodobu na Pedagogickej fakulte PU evidujeme stabilný záujem uchádzačov o štúdium, čo nás veľmi teší. V dennej i externej forme štúdia máme vysoký počet študentov. Sme presvedčení, že pedagogická činnosť je u nás na požadovanej a kvalitatívne dobrej úrovni. V nadväznosti na uvedené je ale zrejmé, že tvoriví pracovníci majú menší priestor na vedecko-výskumnú i publikačnú činnosť. Akreditačný proces i výsledky periodického hodnotenia tvorivej činnosti nám ukázali, že bude nevyhnutné prijať opatrenia a uskutočniť zmeny smerom k aktivizácii vedecko-výskumnej činnosti hlavne u strednej a mladšej generácie tvorivých pracovníkov. Budeme teda klást väčší dôraz na podporu, monitoring a hodnotenie výsledkov vedecko-výskumnej práce jednotlivých tvorivých pracovníkov.

V budúcnosti chceme tiež zvýšiť zapojenie študentov do tvorivých činností fakulty prostredníctvom

školiťelov záverečných prác. Pozitívom by malo byť zmysluplné nastavenie tém záverečných prác, motivácia a porozumenie tomu, čo fakulta v tvorivých činnostiach realizuje. Pre perspektívnych doktorandov je to dôležitá informácia.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželeli študentom a zamestnancom vašej fakulty?

Všetkým kolegyniam a kolegom, všetkým študentkám a študentom Pedagogickej fakulty PU želim hlavne dobré zdravie a pohodu v osobnom živote. Ak tieto dva aspekty života každého z nás budú v poriadku, potom budeme mať dosť síl realizovať sa aj v profesionalnej oblasti ako študenti, učitelia, vedecko-výskumní pracovníci aj administratívno-technickí zamestnanci.

Ako takmer každý v našej spoločnosti, aj ja vnímam nervozitu, ba niekedy až zlobu okolo nás. Preto by som všetkým priať čo najviac empatie vo vzájomných vzťahoch, aby sme boli jeden druhému v prvom rade ČLOVEKOM.

- red -

GRÉCKOKATOLÍCKA TEOLOGICKÁ FAKULTA

doc. ThDr. TIRPÁK Peter, PhD.
dekan

Narodil sa v Trebišove, kde absolvoval gymnaziálne štúdium. V roku 2001 ukončil na Gréckokatolíckej bohosloveckej fakulte (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove magisterské štúdium v odbore katolícka teológia – učiteľstvo všeobecnovzdelávacích predmetov (etická a náboženská výchova). V roku 2008 završil doktorandské štúdium na Pápežskej teologickej akadémii v Krakove v študijnom odbore katolícka teológia. Pastoračnú službu začal v Bardejove a pokračoval v Rafajovciach a Prešove. Na GTF PU začal pôsobiť ako duchovný správca a neskôr aj ako pedagóg, pričom sa na svojej alma mater habilitoval v roku 2013. Od roku 2019 pôsobil na fakulte ako vedúci Katedry aplikovanej edukológie a prodekan pre vonkajšie vzťahy a rozvoj. Vo svojej profilácii sa za zaoberá pastorálnou teológiou v špecializácii na katechézu.

Na čelo fakulty sa postavíte prvý raz. S akou víziou a ambíciami vstupujete do funkcie dekana?

Fakulta, na ktorej pôsobím, je pre mňa skutočnou alma mater. Tu som začal v roku 1997 svoje vysokoškolské štúdiá, pričom v ročníku sme sa stali prvými študentmi novovzniknutej Prešovskej univerzity. To je zároveň dôvodom, prečo je v mojej vízii a ambíciách citeľný značný rešpekt a úcta voči všetkým mojim predchodcom v pozícii vedenia fakulty a jej zamestnancom, z ktorých mnohých som poznal ešte z obdobia štúdia. Vízia a ambície sa tak vlastne odvíjajú práve z tohto vzájomného vzťahu a zo snahy progresu v tvorbe príjemného prostredia pre štúdium i medziľudské vzťahy. Do funkcie dekana preto vstupujem s pokorou a snahou uvedomiť si, že je to z mojej strany istá forma služby, v ktorej

nemožno hľadať vlastný prospech, ale spokojnosť tých, ktorí sú a budú bytostne spätí s fakultou. Či už ide o kolegov v pedagogickom zbore, technicko-hospodárskych pracovníkov, alebo poslucháčov.

Je nejaký konkrétny segment či oblasť, na ktorú sa v rámci svojho vedenia fakulty chcete prioritne zamerať?

V rámci verejného vypočutia kandidátov na dekana jednotlivých fakúlt som sa aj ja, podobne ako moji kolegovia, snažil predstaviť tie oblasti, v ktorých vnímam potrebu rozvoja. Ide o stratégiu rozvoja, vychádzajúcu z Dlhodobého zámeru Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU v Prešove na roky 2021 – 2027 s výhľadom do roku 2029. Ako prodekan pre vonkajšie vzťahy a rozvoj som mal možnosť participovať na zrode tohto doku-

mentu, čo bolo veľmi dobrou školou reálneho „privoňania si“ k záväzkom a nevyhnutným potrebám fakulty. Vzhľadom na povahu fakulty a záväzky voči vatikánskemu Dikastériu pre kultúru a vzdelávanie, kde je naša fakulta od roku 2014 afiliovaná medzi celosvetovo uznávané teologické fakulty, prioritou zostáva naďalej kvalitná príprava kandidátov na kňazskú službu. Na okraji nezostanú ani nedávno zosúladené študijné programy. Tu sa chceme spolu s garantmi študijných programov zamerať na hlbšie prepojenie programov s vonkajším prostredím, pričom výsledkom by mala byť lepšia uplatniteľnosť absolventov fakulty na trhu práce. V neposlednom rade je mojou ambíciou zviditeľnenie fakulty v projektových zámeroch a výstupoch z nich vyplývajúcich. Moja pozornosť je ďalej zameraná na stratégiu rozvoja v týchto oblastiach: vzdelávanie, veda a výskum, vonkajšie vzťahy a internacionalizácia, financovanie a infraštruktúrny rozvoj, rozvoj ľudských zdrojov a marketing,

sociálna oblasť a hodnotenie kvality. Je to zaiste ďalekosiahly zoznam segmentov pozornosti, no som presvedčený, že s dobrým tímom to nebudú nedosiahnuteľné méty.

Chystáte nejaké zmeny či opatrenia, ktoré ovplyvnia prevádzku fakulty, či už vo vzťahu k jej študentom, alebo zamestnancom?

Pri tejto otázke si dovoľím vychádzať z prívlastku našej fakulty, ktorý sa dotýka osvojovania si vzdelania a hodnôt. Tieto dva výrazy boli a sú vždy trendové aj napriek tomu, že vybraná časť society v tomto prepadá sofizmu. Na tomto staval aj môj predchodca, Mons. prof. ThDr. Peter Šturák, PhD., pričom často zdôrazňoval potrebu jednoty a spoločenstva. V časopise NA PULZE (02/2023) v rozhovore vyjadril myšlienku potreby reagovania fakulty na znamenie čias, čo je vlastne prevzatie a aplikácia výzvy Druhého

ho vatikánskeho koncilu, kde sa v pastorálnej konštitúcii *Gaudium et spes* píše o postavení človeka v súčasnom svete: „*Povinnosťou Cirkvi pri plnení tohto poslania je ustavične skúmať znamenia čias a vysvetľovať ich vo svetle evanjelia tak, aby vedela spôsobom primeraným každej generácii odpovedať na večné otázky človeka o zmysle terajšieho i budúceho života a o ich vzájomnom vzťahu.*“ Tak ako Cirkev, i naša fakulta musí poznať a chápať svet, v ktorom žije. Jeho očakávania, snahy a jeho neraz dramatický charakter. Nové zmeny a trendy, na ktoré sa pýtate, sa teda budú odvíjať od aktuálnych potrieb tak študentov, zamestnancov, ako aj komplexného vedenia univerzity. Verím, že citlivé vnímanie a zabezpečovanie potrieb tohto „akademického triatlonu“ bude prinášať Bohom požehnané dobro.

Stojíme na prahu nového akademického roka, čo by ste zaželeli študentom a zamestnancom vašej fakulty?

Medzi múdroslovné knihy Starého zákona patrí aj Kniha prísloví. Príslovia je poučná, najčastejšie obrazná výpoveď ľudovej múdrosti, v ktorej je zhrnutá dlhoročná ľudská skúsenosť, dôležitá pravda alebo mravná zásada so všeobecnou platnosťou. Príslovia sú veľmi starého pôvodu a stretávame sa s nimi u všetkých národov. Jeden z citátov kráľa Šalamúna v predmetnej knihe nás pouča: Počiatok múdrosti je bázeň pred Pánom a poznať Najsvätejšieho je rozumnosť. Prejem teda všetkým nám, nie iba študentom a zamestnancom GTF PU, aby sme neustále napredovali v múdrosti a rozumnosti. Nech je i tento akademický rok priestorom spoznávania seba samých, vzájomnej úcty a rešpektu a budovania zdravých vzťahov, čím vytvoríme príjemnú pracovnú i akademickú klímu.

- red -

MALÍ VYSOKOŠKOLÁCI BLIŽŠIE SPOZNÁVALI SLOVENSKO

Anna POLAČKOVÁ

Na Prešovskej univerzite (PU) v Prešove v termíne od 10. do 14. júla prebiehal 16. ročník Prešovskej detskej univerzity (PDU), ktorý bol zameraný na 30. výročie vzniku Slovenskej republiky. Viac ako 260 účastníkov počas jedného prázdninového týždňa pomyselné cestovalo po Slovensku a spoznávalo ho z rôznych uhlov pohľadu.

Okúsiť študentský život a dozvedieť sa veľa zaujímavého sa rozhodlo 161 detí v rámci študijnej skupiny bakalárček a 102 študentov skupiny magisterček. „Keď sme pred 16 rokmi otvárali Prešovskú detskú univerzitu, mnohí nás varovali, že to nie je dobrý nápad, že sa nám na ňu nik neprihlási, veď študenti sú v lete na dovolenke či na kúpaliskách a ur-

číte nebudú chcieť tráviť prázdniny v škole. Opak je však pravdou. Každý rok máme naplnenú kapacitu, ktorú dokonca z roka na rok navyšujeme,“ prihovoriť sa na imatrikulácii malým vysokoškolákom Martin Javor, jeden z hlavných organizátorov PDU, ktorý im zároveň zaprial týždeň plný zábavy, radostného vzdelávania a nových priateľstiev.

Vzhľadom na to, že Slovenská republika slávi tento rok 30. výročie svojho vzniku, bolo ústrednou témou detskej univerzity motto „Slovensko 30 rokov“, čomu organizátori prispôbili aj časť svojich aktivít. „Deti pomyselné cestovali po Slovensku, učili sa, kto riadi náš štát, ako je Slovensko vnímané formou rozhlasu, spoznávali kultúrne pamiatky, zašli na návštevu

k južným aj východným susedom, vyrobili si origami či komiks,“ priblížil informácie z programu bakalárčkov Martin Javor. Okrem toho sa naučili, ako sa bezpečne správať na cestách, riešili záhady prísloví a porekadiel, okúsili, že remeslo má zlaté dno, a rozpoznávali hviezdy nad Slovenskom. Na krátkych prednáškach sa dozvedeli informácie o slovenskom športe, zdravom životnom štýle, slovenskom folklóre či novodobých slovenských dejinách.

„Magisterčekovia sa zúčastnili fantazijnej cesty od západu po východ Slovenska. Absolvovali slovný duel mapujúci ich vedomosti o Slovensku, skúsili si pripraviť vlastnú reportáž, a tiež kultúrne vystúpenie súvisiace s ľudovými tradíciami. Objavovali Slovensko a osobnosti jeho histórie v knižnici našej univerzity,“ ozrejmila Lenka Pasternáková, riaditeľka Ústavu pedagogiky, andragogiky a psychológie Fakulty humanitných a prírodných vied PU, ktorá v rámci PDU zastrešuje študijný program magisterček. Zároveň doplnila, že na „športovom festivale“ na Fakulte športu sa deti stretli s úspešnými športovcami, ktorí sú absolventmi PU.

Okrem návštevy Krajského múzea v Prešove bola zaujímavosťou 16. ročníka detskej univerzity aj prehliadka Mestského úradu v Prešove, kde sa deti dozvedeli o jeho fungovaní a zoznámili sa s dejinami mesta Prešov.

„Aj tento rok sme mali na zreteli, že deti sú tým najúprimnejším publikom, ale i najprísnejším kritikom. Pre nás bude ocenením, keď sa s nimi na detskej univerzite stretneme aj o rok. Moje veľké poďakovanie patrí všetkým lektorkám a lektorom, tútorkám a tátorom, ktorí vytvárali príjemnú atmosféru počas tohto vzdelávacieho programu,“ uzavrela Lenka Pasternáková.

Na PDU boli vytvorené dve študijné skupiny „bakalárček“ (žiaci 1. – 4. ročníka ZŠ) a „magisterček“ (žiaci 5. – 9. ročníka ZŠ, resp. zodpovedajúcich tried 8-ročných gymnázií), pričom vyučovanie prebiehalo každý deň od 8:00 do 16:00 hod. O malých vysokoškolákov sa počas celého týždňa staralo takmer 60 tútorov z radov študentov univerzity a viac ako 40 lektorov. Malí vysokoškoláci boli rozdelení do menších farebne rozlíšených skupiniek a jednotlivé aktivity boli realizované vo veľkých prednáškových aulách, átriách, ale tiež vo vonkajšom prostredí.

Foto: Peter HALKO ml.

UNIVERZITA ZREKONŠTRUOVALA UŽ SVOJ TRETÍ INTERNÁT

Anna POLAČKOVÁ

Prešovská univerzita (PU) v Prešove dlhodobo systematicky zlepšuje ubytovacie zázemie pre svojich študentov. Aktuálne ukončila rekonštrukciu v poradí už tretieho internátu, ktorý sa nachádza na Námestí mládeže. Obnova jeho exteriérovej časti a druhá etapa obnovy interiérovej časti internátu stála takmer 1,24 milióna eur.

Študentské domovy (ŠD) PU tvorí komplex štyroch objektov s celkovou kapacitou 1 871 lôžok, pričom tri z nich sú už komplexne obnovené. K dvom zrekonštruovaným internátom na Ul. 17. novembra pribudol po viac ako roku stavebných prác ďalší ŠD na Námestí mládeže s celkovou ubytovacou kapacitou pre 159 študentov.

Zníženie energetickej náročnosti budovy

Rekonštrukcia študentského domova sa týka nielen zmeny jeho vonkajšieho vzhľadu, ale aj jeho ďalších technicko-prevádzkových stránok. Hlavným cieľom projektu bolo zníženie energetickej náročnosti budovy,

čo by sa malo prejavovať aj na viac ako päťdesiatpercentnom znížení tepelných strát. „Zámerom rekonštrukcie bolo znížiť spotrebu energie pri prevádzke verejných budov. Projekt riešil implementáciu opatrení týkajúcich sa vykurovania a prípravy teplej vody, stavebných konštrukcií, výmeny osvetlenia a elektroinštalácií s využitím novej LED technológie,“ priblížil Peter Adamišin, prorektor PU pre stratégiu a marketing. Podobne ako na tzv. novom internáte, aj na tomto študentskom domove boli nainštalované fotovoltické panely s akumulátormi v počte 60 kusov.

Obnova exteriérovej časti tohto internátu bola realizovaná v rámci

operačného programu Kvalita životného prostredia, čo znamená, že bola podporená štrukturálnymi fondmi Európskej únie. Finančné náklady na tento projekt predstavovali čiastku viac ako 709-tisíc eur, pričom 85 % predstavovali výdavky Európskej únie, 10 % tvorili náklady hradené zo štátneho rozpočtu a Prešovská univerzita sa podieľala 5 % spolufinancovaním.

Obnovou prešla aj vnútorná časť internátu

Súbežne s prácami na exteriérovej časti internátu prebiehala aj druhá etapa obnovy vnútornej časti objektu, ktorý pozostáva z dvoch výškovo odlišných celkov. Nižšia, trojpodlažná tzv. časť „B“ s technickým suterénom

bola zrekonštruovaná ešte v roku 2021 v rámci prvej etapy obnovy v celkovej výške investície viac ako 303 -tisíc eur, z ktorých 300 -tisíc eur predstavovalo dotáciu z ministerstva školstva a univerzita z vlastných zdrojov investovala 3 300 eur.

Druhá, aktuálne ukončená etapa, bola zameraná na rekonštrukciu vyššej časti so štvorcovým pôdorysom – tzv. časti „A“, ktorá ma päť nadzemných a jedno podzemné podlažie. *„Obnova pozostávala z komplexnej výmeny elektroinštalácie, zdravotníckej, riešenia požiarnej bezpečnosti, statického posúdenia stavby, rekonštrukcie podlahových krytín, stierok a obkladov,“* ozrejmila Darina Gajdarová, investičná technička PU. *„Finančné náklady na druhú etapu rekonštrukcie boli vyčíslené na 527 -tisíc eur, z toho 190-tisíc eur bolo hrađených z ministerstva školstva, zvyšnú časť tvorili vlastné investície univerzity,“* doplnila kvestorka PU Mária Nováková. Interiér študentského domova sa aktuálne zariaďuje novým nábytkom tak, aby sa komplexne zrekonštruovaný internát mohol otvoriť v plnej prevádzke v septembri, teda na začiatku nového akademického roka.

Začala sa rekonštrukcia posledného študentského domova

Začiatkom júla tohto roku sa univerzita pustila aj do obnovy posledného zo štyroch ubytovacích objektov, ŠD na Exnárovej ulici. Internát pozostáva z 9 nadzemných podlaží, ktoré sa budú obnovovať po etapách. Aktuálne prebieha rekonštrukcia troch vrchných podlaží, ktorá zahŕňa komplexnú výmenu elektroinštalácie, odstránenie umakartových jadier, rekonštrukciu sociálnych zariadení, výmenu podlahových krytín, nových stierok a malieb. Celková výška rekonštrukcie je 563 -tisíc eur, ktoré hradí univerzita z vlastných zdrojov. V zrekonštruovaných častiach internátu sa taktiež bude inštalovať nový nábytok, pričom práce by mali byť

ukončené v septembri tohto roku. *„Vo všetkých objektoch (okrem ŠD Exnárova) pribudnú aj turnikety, rovnako hrađené z univerzitných zdrojov, ktoré zelektronizujú a zjednodušia vstup ubytovaných študentov, hostí a návšteví, čo považujeme za ďalší krok k digitalizácii služieb,“* uzavrela Jana Burgerová, prorektorka PU pre rozvoj, informatizáciu a hodnotenie kvality.

Foto: Roman KAZIMÍR

LINGVISTICKÁ KONFERENCIA NA POČEŠŤ PROF. DANIELY SLANČOVEJ

Jana Kičura SOKOLOVÁ

Posledné júnové dni sa na pôde Prešovskej univerzity (PU) v Prešove niesli v slávnostnej vedeckej atmosfére. Pri príležitosti životného jubilea významnej slovenskej jazykovedkyne prof. PhDr. Daniely Slančovej, CSc., a pod záštitou Filozofickej fakulty PU, Inštitútu slovakistiky a mediálnych štúdií a Slovenskej jazykovednej spoločnosti sa 28. – 29. júna 2023 konala medzinárodná vedecká konferencia – *Štýl a text v jazykovej interakcii*.

Charakter konferencie bol duálny; konferenčné rokovanie bolo vysielané online a viaceré príspevky mali tiež online podobu. Cieľom organizátorov bolo ponúknuť široký priestor kolegom z rôznych vedecko-výskumných pracovísk, ale aj súčasným či bývalým študentom a doktorandom.

V priebehu dvoch zasadacích dní odznelo v dvoch paralelných sekciách 50 príspevkov, ktorých tematické spektrum korešpondovalo so širokou vedecko-výskumnou orientáciou jubilančky. Slávnostnú konferenciu otvorila dekanka Filozofickej fakulty PU prof. Beáta Balogová, ktorá vo svojom príhovore zamerala pozornosť na postavenie

ženy vo vede. Na jej úvodné slová nadviazal riaditeľ inštitútu doc. Peter Karpinský, ktorý predstavil oslávenkyňu za pomoci umelej inteligencie. Následne doktorka Jana Klingová predstavila životný a vedecký profil Daniely Slančovej. Úvodné trio príhovorov uzavrela spontánnym príhovorom samotná oslávenkyňa, v ktorom vyzdvihla význam dobrých učiteľov.

Plenárne vedecké rokovanie otvorili tri príspevky. Prvý patril Jane Hoffmannovej z Ústavu pro jazyk český Akademie věd České republiky s názvom *Otázky, diskuse, úvahy v odborném diskurzu*. Druhý plenárny referát docentky L. Saicovej Římalovej z Karlovej univerzity odznel

na tému *Vztah kultury, stylu a stylistiky: Komunikace o ručních pracích jako vědecké téma?* Posledný plenárny príspevok predniesla docentka S. Kapalková z Katedry logopedie Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského, pričom sa zamerala na sumarizáciu spoločných výskumov s profesorkou Slančovou na poli detskej reči. Slávnostné dopoludnie uzavreli príspevky prof. M. Ološtiaka, doc. J. Pekarovičovej, prof. J. Rusnáka, prof. P. Mareša a prof. M. Ivanovej.

Popoludní sa rozprúdilo rokovanie v dvoch paralelných sekciách. Bodku za rokovaním prvého dňa dala slávnostná recepcia, kde prof. J. Hoffmannová pokrstila najnovšiu publikáciu, ktorá vznikla pod tak-

tovkou jubilantky – dvojdielnu vysokoškolskú učebnicu Úvod do štúdia interaktívnej štylistiky.

Druhý deň pokračoval rokovaním opäť v dvoch sekciách, pričom popoludní sa konferenčné rokovanie zlúčilo do jednej sekcie, kde sa napokon aj celá konferencia uzavrela.

Vedecká konferencia venovaná jubileu prof. Daniely Slančovej predstavila množstvo nových vedeckých poznatkov z rozmanitých jazykových oblastí. Stala sa miestom inšpiratívnych diskusií, polemík i neformálnych rozhovorov, najmä však miestom radostných a srdečných stretnutí.

Foto: Zuzana BALENČIN, archív DS

Slniečného 12. júla tohto roku oslávila životné jubileum popredná slovenská jazykovedkyňa, vysokoškolská pedagogička a členka viacerých vedeckých a redakčných rád, komisií a grémií a naša neoceniteľná kolegyňa, profesorka Daniela Slančová.

Vážená pani profesorka, vzácna kolegyňa, drahá priateľka, milá Danka.

Už obdivuhodných 52 rokov sa s neopísateľným a nezastihnuteľným šarmom pohybuješ vo vedeckom priestore štýlu, sociolingvistiky, psycholingvistiky, všeobecnej jazykovedy či v teórii textu, ale s francúzskym pôvabom aj po chodbách Filozofickej fakulty Prešovskej fakulty v Prešove, pričom si bytostne spätá s Inštitútom slovakistiky a mediálnych štúdií.

Mnohých z nás, Tvojich študentov a budúcich kolegov, si naučila vedecky myslieť a neobmedzovať sa v tvorivom rozlete. Tvoje odborné, ale aj osobnostné vedenie dokázalo zosúladiť rôzne typy vedeckého uvažovania, individuálneho štýlu a osobnostných črt, a to všetko pod plášťom nevynútenej autority a lásky, prameniacej z obyčajnej ľudskosti.

Vďaka týmto vlastnostiam sa v kanceláriách a na chodbách nášho inštitútu odohrávajú mnohé dlhé, ale aj krátke odborné stretnutia či okamihy, ktoré sú často popretkávané radostnými rozhovormi a láskavými osobnými vzťahmi. Za tento esprit odbornej erudície a človečenstva, ktorý sa vznáša ako parfum v priestoroch inštitútu, sa Ti chceme úprimne poďakovať.

Milá Danka, o slávnom francúzskom impresionistickom maliarovi Augustovi Renoirovi sa hovorí, že nikdy nenamaľoval trpký obraz. Preto Ti, vzácna kolegyňa, prajeme, aby Tvoj osobný a profesijný život mal podobu Renoirových obrazov.

ZLATÁ PROMÓCIA ABSOLVENTOV PF PO PÄŤDESIATICH ROKOCH

Radoslav RUSŇÁK

Promócie Pedagogickej fakulty (PF), ktoré sa uskutočnili dňa 29. júna 2023 na veľkej scéne Divadla Jonáša Záborského v Prešove, boli tento rok výnimočné. Popri čerstvých absolventoch bakalárskeho, magisterského, rigorózneho a doktorandského štúdia sa totiž po prvý raz v histórii fakulty uskutočnil aj vzácny promočný akt pre absolventov Pedagogickej fakulty po päťdesiatich rokoch.

Slávnostná promócia so symbolickým prívlastkom „zlatá“, sa môže uskutočniť iba na fakulte, ktorá svoju históriu píše už mnoho desaťročí. Pedagogická fakulta ako jedna zo zakladajúcich fakúlt Prešovskej univerzity takúto tradíciu nepochybne má, a preto nie je prekvapujúce, že ako svoju alma mater si ju vo svojich životopisoch uvádzajú tisíce jej úspešných absolventov. Mnohí z nich sa na jej pôdu chcú opäť vrátiť aj po desaťročiach pedagogickej praxe, aby si mohli pripomenúť najkrajšie roky svojej mladosti spojené s vysokoškolskou prípravou na učiteľské povolanie.

Z historického hľadiska je Pedagogická fakulta jednou z najstarších fakúlt v Prešove, pretože vznikla v roku 1949. Po roku 1953 sa jej názov zmenil na Vyššiu pedagogickú školu; v roku 1959 už išlo o tzv. Pedagogický inštitút, aby sa napokon v roku 1964 mohla opäť vrátiť k pomenovaniu Pedagogická fakulta. Pre existenciu fakulty je rozhodujúce, že všetky jej premeny mali zväčša progresívny charakter. Súčasná podoba Pedagogickej fakulty je významne spojená s rokom 1997, v ktorom sa Univerzita P. J. Šafárika v Košiciach rozdelila na dve vysoké školy – existujúcu UPJŠ v Košiciach a Prešovskú univerzitu v Prešove. V tom istom roku však došlo ešte k jednej významnej zmene – vtedajšia Pedagogická fakulta UPJŠ v Košiciach so sídlom v Prešove sa rozdelila na dve samostatné fakulty: Pedagogickú fakultu a Fakultu humanitných a prírodných vied. V súčasnosti je Pedagogická fakulta Prešovskej univerzity v Prešove pokračovateľkou tradície prípravy učiteľov a odborníkov pre materské školy, prvý stupeň základných škôl a pre špeciálne školy a školské zariadenia. Fakulta je preto vždy pripravená na svojej pôde s radosťou i hrdosťou privítať absolventov všetkých predchádzajúcich akademických rokov, ktorí na nej za posledných viac ako sedemdesiat rokov úspešne ukončili svoje vysokoškolské štúdium.

V akademickom roku 1972/73 opúšťali súčasní „zlatí absolventi“ akademickú pôdu Pedagogickej fakulty UPJŠ v Košiciach so sídlom v Prešove ako promovani učitelia pre školy 1. cyklu aprobácie: 1. – 5. ročník základných deväťročných škôl, s prehĺbeným štúdiom predmetu pre 6. – 9. ročník základných deväťročných škôl: či už hudobnej výchovy, výtvarnej výchovy, telesnej výchovy, alebo ruského jazyka. Príprava zlatej promócie si od Pedagogickej fakulty vyžadovala niekoľko mesiacov zodpovednej prípravy, do ktorej sa okrem vedenia fakulty a organizátorky zo stany zlatých absolventov (Mgr. Alžbety Lidíkovej, rod. Vardžikovej) veľmi intenzívne zapojilo aj študijné oddelenie PF, ako aj ďalší administratívno-tech-

nický personál fakulty, bez ktorého by úspešné zavŕšenie krásnej slávnostnej udalosti nebolo mysliteľné. Pamätná promócia prebiehala v duchu tradícií Pedagogickej fakulty, a preto sa celý slávnostný akt svojim scenárom podobal promóciám súčasných absolventov učiteľstva predprimárnej, primárnej a špeciálnej edukácie. Vzhľadom na krásny vek zlatých absolventov mali všetci pamätníci promócie z roku 1973 možnosť počas promočného aktu sedieť, čo mnohí vnímali zo strany ich alma mater ako skutočne empatické gesto.

Na slávnostnom promočnom akte sa celkovo zúčastnilo štyridsať jeden absolventov Pedagogickej fakulty z roku 1973. Krásnu spomienkovú udalosť si neužili iba samotní absolventi, ale aj ich príbuzní, ktorí s nimi do Prešova pricestovali, aby mohli so svojimi najbližšími zdieľať slávnostný spomienkový okamih zlatej promócie. Tá bola pre Pedagogickú fakultu v Prešove natoľko výnimočná, že si ju nenechalo ujsť ani verejnoprávne médium RTVS, ktoré o promočnej udalosti pripravilo pútavú reportáž.

Foto: Peter HOLDOK

NA FF OTVORILI LABORATÓRIUM STAROSTLIVOSTI O SEBA

Anna POLAČKOVÁ

Inštitút edukológie a sociálnej práce Filozofickej Fakulty (FF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove zorganizoval v spolupráci s viacerými partnermi medzinárodné vedecké sympóziu s názvom Aktuálne výzvy pre sociálnu prácu. Jeho vyvrcholením bolo slávnostné otvorenie a spustenie prevádzky partnerského Laboratória starostlivosti o seba.

Podujatia, ktoré sa konalo 14. júna v spolupráci s Fakultou sociálnej práce Univerzity Kentucky, Centrom pre edukáciu a výskum seniorov, Slovenskou sociologickou spoločnosťou a pod patronátom Európskej asociácie škôl sociálnej práce, sa zúčastnili odborníci nielen zo Slovenska, ale aj Rumunska, Cypru, USA či Bhutánu. Záštitu nad vedeckým sympóziom na pôde Filozofickej fakulty prevzala jej dekanka prof. Beáta Balogová, ktorá spolu s doc. Poklembovou už piaty rok spolupracuje s Univerzitou Kentucky a prof. Millerom, dekanom fakulty, na výskumnom riešení problematiky starostlivosti o seba (self care) s podporou kolegov z Poľska a Česka. „Cieľom vedeckého sympózia, ktoré sa uskutočnilo s podporou vedecko-výskumných projektov, bolo reflektovať aktuálne výzvy sociálnej práce v ná-

rodnom i medzinárodnom kontexte s dôrazom na oblasti starostlivosti o seba sociálnych pracovníkov, pracovníčok a ich klientov,“ uviedla docentka Poklembová z Inštitútu edukológie a sociálnej práce FF PU. Zámerom bolo taktiež poukázať na súčasné trendy v pregraduálnom a ďalšom vzdelávaní sociálnych pracovníkov v reakcii na meniace sa podmienky výkonu sociálnej práce.

Ako hlavný hosť podujatia vystúpil dekan Fakulty sociálnej práce Univerzity Kentucky prof. J. Jay Miller, ktorého zásluhou vzniklo prvé Self-Care Lab pri Univerzite Kentucky na svete. „Ide o laboratórium zamerané na výskum a prax starostlivosti o seba pomáhajúcich profesionálov, ako aj vzdelávanie v oblasti starostlivosti o seba pre sociálnych pracovníkov, pedagógov,

zdravotné sestry, orgány činné v trestnom konaní a študentov pomáhajúcich profesií,“ doplnila Poklembová.

Výstupom vedeckého sympózia bolo okrem pokračujúceho výskumu v rámci iniciatívy Global Self-Care aj slávnostné otvorenie a spustenie prevádzky partnerského Laboratória starostlivosti o seba na FF PU, ktoré je jediné svojho druhu v Európskej únii. „Etablovaním tohto laboratória sa potvrdila päťročná aktívna a plodná spolupráca s Univerzitou Kentucky, a zároveň „prešovské centrum“ zastrešuje aj stredoeurópsky priestor, nadväzujúc tak na spoluprácu v rámci problematiky starostlivosti o seba s univerzitou SGGW vo Varšave a s Ostravskou univerzitou. Spolupráca priniesla významné výsledky analýzy stavu starostlivosti o seba u sociálnych pracovníkov s komparačným rozmerom v menovaných krajinách. Zároveň bude slúžiť vyučujúcim z Inštitútu edukológie a sociálnej práce a Inštitútu psychológie na realizáciu sociálno-psychologických výcvikov, terapií, individuálneho poradenstva či iných disciplín. Avšak laboratórium môžu využívať aj samotní vyučujúci na relax v pohodlnom a príjemnom prostredí, s podporou príjemnej hudby a so zaujímavou knihou v ruke“, zhodnotila prínos dekanka prof. Balogová.

Na vedeckom podujatí sa zúčastnili aj zástupcovia z univerzity v Bhutáne, ktorí boli na mobilite na Prešovskej univerzite v rámci programu ERASMUS+ KA107 – „Mobility mimo EÚ“.

Vedecké sympóziu Aktuálne výzvy pre sociálnu prácu sa uskutočnilo s podporou vedecko-výskumných projektov KEGA - Transfer digitálnych technológií do inovácie metodiky odbornej praxe v pregraduálnej príprave študentov sociálnej práce a VEGA - Integrácia ukrajinských migrantov a posúdenie náročnej životnej situácie spojennej s krízou vyvolanou vojnovým konfliktom optikou sociálnej práce.

Foto: archív IESF

VEL'VYSLANKYŇA ŠPANIELSKÉHO KRÁĽOVSTVA O ŠPANIELČINE V PREŠOVE

Adriána Ingrid KOŽELOVÁ, Lenka GOGOVIÁ

Cudzí jazyk nie je len gramatika a nová lexika, ale aj kultúra. Kultúra hispanofónnych krajín je atraktívna aj pre študentov našej univerzity, ktorí sa s nadšením púšťajú do štúdia španielčiny ako výberového predmetu. Táto správa potešila veľvyslankyňu Španielskeho kráľovstva na Slovensku, ktorá sa stretla aj s reprezentantkami Prešovskej univerzity v Prešove.

Dňa 6. júna 2023 mal Prešov možnosť privítať veľvyslankyňu Španielskeho kráľovstva na Slovensku. Jej Excelencia Lorea Arribalzaga Ceballos absolvovala návštevu prešovskej radnice a neskôr sa stretla s niekoľkými pedagógmi, ktorí zabezpečujú vyučovanie španielskeho jazyka a pomáhajú šíriť hispanofónnu kultúru. Návšteva sa uskutočnila na pôde Gymnázia sv. Moniky v Prešove, na ktorom už dlhé roky tento nádherný jazyk vyučujú Xavier Bafalluy Gesti, MBA, a Mgr. Marcela Bafalluy Gesti. Ich študenti sa aj tento rok stali víťazmi celoslovenského kola Olympiády v španielskom jazyku.

Veľvyslankyňu privítal RNDr. Pavol Petrovský, riaditeľ gymnázia.

Na stretnutie boli pozvané aj reprezentantky Prešovskej univerzity v Prešove. S Jej Excelenciou sa stretli Mgr. Lenka Gogová, PhD., z Ústavu jazykových kompetencií Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania Prešovskej univerzity v Prešove a doc. Mgr. et Mgr. Adriána Ingrid Koželová, PhD., z Inštitútu romanistiky Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Obe vyučujúce zabezpečujú výučbu španielskeho jazyka ako výberového predmetu. Jej Excelencia sa zau-

jímala o počty študentov, ktorí si tento predmet každoročne zapisujú, a úprimne ju potešilo, že študenti majú čas a chuť učiť sa nový jazyk a spoznať kultúru Španielska a španielsky hovoriacich krajín. Vzhľadom na vysoké počty záujemcov o tento jazyk plánuje Jej Excelencia Lorea Arribalzaga Ceballos navštíviť osobne aj našu univerzitu. Rovnako ju potešili darčeky, ktoré sú späté s našou univerzitou, a bola zvedavá na podrobné informácie o našom harmančeku, maku a včelách.

Foto: Peter HALKO ml.

ERASMUS V ZARIADENÍ CARECHOICE

Terézia FERTAĽOVÁ

CareChoice je sieť 14 opatrovateľských zariadení, ktoré v Írsku poskytujú dlhodobú starostlivosť svojim klientom a snažia sa poskytovať pomoc na krátke obdobie rekonvalescencie alebo domov na plný úväzok pre seniorov, ktorí sú na to odkázaní. Vzhľadom na vekovú štruktúru rezidentov, ako nazývajú klientov, poskytujú špecializovanú starostlivosť aj chorým s demenciou. Na základe rozvíjajúcej sa spolupráce doc. PhDr. Ľubica Derňarová, PhD., MPH, univ. prof. a PhDr. Terézia Fertaľová, PhD., vedúca Katedry ošetrovateľstva, v rámci programu Erasmus+ navštívili Nursing Home CareChoice v Corku.

Zariadenia CareChoice sú navrhnuté podľa najvyšších štandardov, aby zabezpečili poskytovanie odbornej starostlivosti. Poskytujú bezpečný priestor, kde môžu byť obyvatelia sami sebou a žiť svoj život naplno v spojení so svojimi rodinami, priateľmi a miestnou komunitou.

Sociálni pracovníci pripravujú pre rezidentov široké spektrum skupinových a individuálnych aktivít, v ponuke je napríklad bingo, spoločenské hry, práca v záhrade, filmové popoludnia, pečenie, aranžovanie kvetov, spomienkové stretnutia/diskusné skupiny, výlety, aktivity stimulujúce zmysly, umenie, remeselné projekty, ale aj ďalšie sezónne aktivity. Spolupráca so zariadeniami CareChoice sa rozvinula na základe iniciatívy Zuzany Gaborovej (Director of Nursing Home in Cork), ktorá je bývalou študentkou doc. PhDr. Ľubice Derňarovej, PhD., MPH, univ. prof., súčasnej garantky študijného programu ošetrovateľstvo na Fakulte zdravotníckych odborov (FZO) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove. Nedostatok zdravotníckeho personálu a stúpajúci počet seniorov je celosvetový problém, ktorý je nevyhnutné riešiť. V Írsku pracuje veľa cudzincov z krajín Južnej Ameriky či Indie. V máji 2022 Zuzana Gaborová navštívila Katedru

ošetrovateľstva FZO PU v Prešove, kde predstavila záujem o nadviazanie vzájomnej spolupráce a možnosť výmenných stáží pre študentov Prešovskej univerzity a pozvala nás, aby sme navštívili ich zariadenie. V lete 2022 Zuzana Gaborová navštívila Zariadenie pre seniorov Atrium Prešov, s ktorým spolupracuje Katedra ošetrovateľstva FZO PU v Prešove. Výsledkom stretnutia bolo nadviazanie spolupráce a výmena skúsenosti pri inštitucionalizovanej starostlivosti o seniorov. Na jeseň 2022 manažérsky tím CareChoice navštívili Fakultu zdravotníckych odborov s ponukou brigády a v nasledujúcich obdobiach aj s ponukou letných stáží pre študentov ošetrovateľstva. Dve študentky ošetrovateľstva prijali túto výzvu a v období júla a augusta 2023 pracujú v zariadeniach CareChoice. Terézia Fertaľová ml. v zariadení v Corku a Andrea Haladejová v zariadení v Dubline.

Na základe rozvíjajúcej sa spolupráce doc. PhDr. Ľubica Derňarová, PhD., MPH, univ. prof. a PhDr. Terézia Fertaľová, PhD., vedúca Katedry ošetrovateľstva, v rámci programu Erasmus+ navštívili Nursing Home CareChoice v Corku. Počas mobility sme mali možnosť stretnúť sa s generálnym riaditeľom CareChoice Stuartom Murphym a personálnym

riaditeľom Kevinom Kellym. Mali sme možnosť vidieť ošetrovateľský dom aj to, ako je zabezpečená a organizovaná zdravotná a sociálna starostlivosť o rezidentov. Zároveň sme zisťovali podmienky prijatia študentov ošetrovateľstva, možnosti letných stáží a brigád v zariadeniach. Výsledkom je upevnenie našej medzinárodnej spolupráce. Kevin Kelly prejavil záujem o nadviazanie partnerstva s ďalšími univerzitami na Slovensku a požiadal nás o príležitosť predstaviť sa študentom a pozvať ich na stáž v Írsku už na jeseň 2023. Motiváciou pre nich je predovšetkým upevnenie jazykových zručností a pridanou hodnotou je získanie multikultúrnych kompetencií. Zahraničnú stáž v CareChoice v Írsku hodnotíme ako inšpiratívnu a prínosnú pre rozvoj medzinárodnej spolupráce Katedry ošetrovateľstva na FZO PU v Prešove v oblasti vzdelávania a výskumu dlhodobej starostlivosti o seniorov, prioritne chorých s demenciou. Uplatnenie absolventov ošetrovateľstva FZO PU v Prešove na Slovensku a v zahraničí v manažérskych pozíciách je dôkazom, že sme v odbore ošetrovateľstvo na Slovensku lídrami vo vzdelávaní.

Foto: archív autorky

EXKURZIA ŠTUDENTOV OŠETROVATEĽSTVA

Dagmar MAGUROVÁ, Ľubomíra TKÁČOVÁ

V súčasnom výrazne hektickom živote ľudí pribúdajú duševné ochorenia, ktoré sú variabilné klinickým obrazom a dĺžkou liečby. Pacientov je možné liečiť ambulantne aj pobytom v nemocnici. V letnom semestri akademického roku 2022/2023 študenti študijného odboru ošetrovateľstvo z Fakulty zdravotníckych odborov absolvovali exkurziu v Psychiatrickej nemocnici v Michalovciach, n. o.

Duševné zdravie je neoddeliteľnou a nevyhnutnou súčasťou celkového zdravia. Je potrebné sa oň starať rovnako ako o fyzické zdravie, pretože jedno bez druhého nemôže fungovať. Duševný stav človeka podmieňuje celý rad faktorov. Predispozície môžu byť biologické (napr. genetika, pohlavie), individuálne (osobné skúsenosti), rodinné a sociálne (sociálna opora) aj ekonomické a environmentálne (spoločenské postavenie a životné podmienky). Poruchám duševného zdravia je v kontexte odborných liečebných postupov nevyhnutné venovať náležitú pozornosť. V letnom semestri akademického roku 2022/2023 študenti študijného odboru ošetrovateľstvo z Fakulty zdravotníckych odborov absolvovali exkurziu v Psychiatrickej nemocnici v Michalovciach, n. o. Námetník pre ošetrovateľstvo PhDr. Marek Rabinčák, PhD., MPH., nám v úvode odprezentoval informácie ohľadom manažmentu poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti a jej špecifik v rámci psychiatrického ošetrova-

teľstva a následne nás po celý čas exkurzie sprevádzal. Ako uviedol, psychiatrická nemocnica ponúka liečebno-preventívnu, ošetrovateľskú, psychologicko-psychoterapeutickú, fyziatricko-rehabilitačnú a sociálnu starostlivosť. V rámci špecializovaných a špecifických ošetrovateľských intervencií je u pacientov realizovaná psychorelaxácia na nácvik psychického a telesného uvoľnenia s využitím psychorelaxačných metód a postupov, medzi ktoré patrí napr. slovná relaxácia, Schultzov autogénny tréning či krátka relaxácia. Cieľom poskytovanej psychoedukácie je poskytnúť čo najviac informácií o samotnej chorobe, ako aj o možnostiach jej doliečenia a prevencie ochorení. Psychosociálna rehabilitácia je zameraná na nadobudnutie pôvodných sociálnych a pracovných zručností s cieľom zaradenia sa do bežného života. Pri ošetrovaní pacientov je využívaný aj psychoterapeutický prístup zvaný koterapia, smerujúci k pozitívnej zmene. Multidimenzionálna komplexná

interakcia založená na empatickom prístupe, rešpekte a autentickosti je zámerom terapeuticko-komunikácie. Študenti mali možnosť sa zoznámiť aj s ergoterapiou ako jedným z liečebných postupov, pri ktorom liečba spočíva v pracovnej činnosti. Študenti pozitívne hodnotili prepojenie teórie s praxou aj v oblasti problematiky validácie podľa Naomi Feil, reminiscencie, bábikoterapie a v neposlednom rade bazálnej stimulácie. Študentky pochopili, v akom rozsahu je možné v rámci psychiatrického ošetrovateľstva uplatňovať autonómiu v práci sestry. Touto cestou sa chceme poďakovať nielen námestníkovi pre ošetrovateľstvo doktorovi Rabinčákovi, ale aj vedúcim sestrám jednotlivým oddelení, ktoré nás po nich sprevádzali, oboznámili nás so špecifikami poskytovanej starostlivosti z pohľadu psychiatrického ošetrovateľstva a otvorili nám pomyselnú trinástu komnatu svojej profesie.

Foto: archív autoriek

UČÍME SA MAPOVAŤ SVET A SÚČASNE FORMUJEME BUDÚCNOSŤ

Jana MICHALKOVÁ

Prešovská univerzita (PU) v Prešove vďaka Fakulte humanitných a prírodných vied (FHPV) implementuje Erasmus+ projekt s názvom EUthMappers. Ide o projekt, ktorý združuje občiansku vedu a humanitárne a komunitné mapovanie, aby podporil inovatívne vzdelávanie v oblasti STEAM a podnietil environmentálnu angažovanosť. Vďaka nemu sme na pôde FHPV privítali tridsať stredoškolských učiteľov z celej Európy, aby sme spoločne preskúmali silu mapovania a zistili, ako môžeme cez mapy meniť náš svet k lepšiemu.

Predstavte si, aké je to byť súčasťou projektu, ktorý dokáže skutočne zmeniť svet! Vďaka projektu EUthMappers to učitelia a ich žiaci môžu skutočne zažiť a pochopiť silu občianskej vedy - vedy, ktorú robia bežní ľudia, a nie len vedci v laboratóriu. Jednou z hlavných súčastí projektu je humanitárne mapovanie. Ide o proces, pri ktorom dobrovoľníci vytvárajú mapy území, ktoré sú vystavené riziku prírodných a humanitárnych katastrof, pričom dané územia neboli doteraz digitálne zakreslené v mapách. Tieto mapy môžu pomôcť humanitárnym organizáciám lepšie pochopiť, kde je pomoc najviac potrebná, a efektívne distribuovať svoje zdroje. Komunitné mapovanie je zase spôsob, ako občania môžu zmapovať svoje okolie. Môže to byť veľmi silný nástroj pre komunity, pretože dáva ľuďom možnosť lepšie pochopiť

svoje územie a podieľať sa na jeho modelovaní. To môže viesť k väčšej angažovanosti a pocitu zodpovednosti voči ich miestu.

Projekt EUthMappers využíva všetky uvedené koncepty a prináša ich do stredných škôl. Žiaci tak majú možnosť naučiť sa o mapovaní, občianskej vede a ochrane životného prostredia. Získavajú zručnosti, ktoré sú veľmi dôležité pre dnešný svet - nielen technické zručnosti, ako je práca s digitálnymi mapami a geodátami, ale aj zručnosti, akými sú spolupráca, kritické myslenie a riešenie problémov. Zároveň je tento projekt príkladom toho, ako môže byť vzdelávanie inovatívne a relevantné. Vďaka Erasmus+ schéme, ktorá podporuje cezhraničnú spoluprácu a výmenu skúseností, môžeme prekračovať hranice a učiť sa jeden od druhého.

Jednou z hlavných aktivít projektu EUthMappers zo strany PU ako jedného z jeho partnerov bolo vytvorenie praktickej príručky, ktorá stručne popisuje vyššie uvedené koncepty a poskytuje kvalitný školiaci materiál pre stredoškolských učiteľov pre následnú organizáciu medzinárodného školenia. To sa uskutočnilo na pôde FHPV PU v dňoch 19. - 21. apríla 2023 a privítali sme na ňom celkovo tridsiatku učiteľov zo Španielska, Talianska, Portugalska, Rumunska a Slovenska (Gymnázium Konštantínova, Prešov). Trojdňové školenie poskytlo účastníkom výnimočnú príležitosť zúčastniť sa série prednášok a dielní zameraných na mapovanie lokálnych klimatických a humanitárnych udalostí. Cieľom tohto podujatia bolo nielen poskytnúť učiteľom príležitosť osvojiť sa nové zručnosti a poznatky, ale aj umožniť im, aby

tieto znalosti previedli do svojich tried a komunít.

V prvý deň školenia oboznámila Mgr. Jana Michalková, PhD., z Katedry geografie a aplikovanej geoinformatiky (KGAG) účastníkov s dôležitosťou mapovania a otvorených geopriestorových konceptov, ktoré majú obrovský potenciál posilniť vzdelávanie v oblasti STEAM a podnietiť environmentálnu angažovanosť. Nasledovala inšpiratívna prednáška prof. Marie Brovelli z Politecnico di Milano (PoliMI) o význame komunitného mapovania a projekte OpenStreetMap, predstavujúcom voľne editovateľnú mapu sveta.

Druhý deň školenia pokračoval praktickým tréningom ako mapovať, a tak pomôcť budovať komplexnú a otvorenú mapu sveta na platforme OpenStreetMap.

Študentky z KGAG Katarína Korfantová a Daniela Vavreková predstavili medzinárodnému auditóriu humanitárnu aktivitu mapathon – mapovací maratón, ktorý prináša cenné geodáta pre riešenie problémov vo svete. V ďalšej časti školenia Mgr. Miloslav Michalko, PhD., z KGAG oboznámil účastníkov s najpoužívanejšími aplikáciami na mapovanie v teréne. Získané poznatky si stredoškolskí učitelia mohli overiť ihneď aj v praxi, keď sa im podarilo zmapovať viac ako 100 stromov v okolí našej univerzity. Táto praktická časť školenia pomohla pochopiť, ako môže mať mapovanie reálny vplyv na ochranu a udržateľnosť životného prostredia.

V posledný deň školenia oboznámili kolegovia z PoliMI účastníkov s témou validácie a čistenia dát, ktoré sú potrebné pre získanie kva-

litných a použiteľných dát. V poslednej časti školenia sa účastníci pod vedením kolegov z Universidad Politécnica de Madrid naučili, ako vytvoriť lokálny mapovací projekt pre žiakov na stredných školách a pomôcť tak formovať novú generáciu mladých maperov, ktorí budú aktívne pracovať na lepšom a udržateľnom svete.

Projekt EuthMappers je prísľubom, že cez mapovanie a vzdelávanie je možné prekročiť hranice a pracovať spoločne na udržateľnej budúcnosti pre nás všetkých. Môžeme vytvárať trvalé väzby a zdôrazňovať hodnoty, ako sú vzdelávanie, ochrana životného prostredia a komunitná spolupráca, a zdôrazňovať, že angažovanosť mladých ľudí je kľúčom k udržateľnej budúcnosti planéty.

Foto: archív autorky

ŠTÚDIUM A EXKURZIE SENIOROV NA UNIVERZITE TRETIEHO VEKU

Jana MITRÍKOVÁ

Prešovská univerzita v Prešove ponúka seniorom prostredníctvom Centra celoživotného a kompetenčného vzdelávania možnosť štúdia na Univerzite tretieho veku. V akademickom roku 2022/2023 si takmer dve desiatky seniorov vybralo z ponuky študijných odborov ten, v rámci ktorého majú možnosť absolvovať nielen prednáškové bloky, ale v priebehu štyroch semestrov aj desiatku exkurzií. Je to odbor *Slovensko – predpoklady rozvoja cestovného ruchu*.

Počas prvého semestra sme po absolvovaní teoretických prednášok o geologickom vývoji a geologickej stavbe územia Slovenska navštívili Východoslovenské múzeum v Košiciach, kde nás sprevádzal kustód mineralogickej zbierky pán Levenšovský. Na prírodovednom odbore pracuje od roku 1992 a geologický zbierkový fond, ktorý v súčasnosti tvorí 16 800 kusov minerálov, drahých kameňov a iných vzoriek, prevzal v roku 2008. Videli sme najväčšie unikáty zo sveta (napríklad geódu ametystu z Brazílie), ale aj zo Slovenska (drahé opály z Dubníka, košický meteorit a iné). Druhou exkurzia v zimnom semestri sa uskutočnila v Levoči, ktorá bola v roku 2009 zapísaná do zoznamu svetového dedičstva UNESCO. Navštívili sme Múzeum špeciálneho školstva a gotickú Baziliku minor sv. Jakuba s presláveným neskorogotickým hlavným oltárom sv. Jakuba. S výškou 18,6 m je najvyšším oltárom svojho druhu na svete. Je z lipového dreva a zhotovili ho v rokoch 1507 až 1517 v dielni Majstra Pavla z Levoče.

K architektonicky najpôsobiliejším stavbám levočského námestia patrí okrem baziliky aj budova radnice, postavená pravdepodobne v polovici 15. storočia. Mestská rada tu rozhodovala nielen o osudoch nielen mesta jeho obyvateľov, ale i celého okolia. Pri druhej exkurzii do Levoče, ktorú sme absolvovali v letnom semestri, sme navštívili aj Dom Majstra Pavla z Levoče, kde je vystavená verná kópia slávnej Poslednej večere a Madona z oltára Narodenia. Treťou navštívenou expozíciou Spišského múzea v Levoči bol kláštor minoritov, kde boli vystavené jedinečné umelecké diela, ktoré darovali pápeži pri návšteve Slovenska predstaviteľom štátu, cirkevným inštitúciám, príp. jednotlivcom: od najstaršieho doloženého daru pápeža Pia X. z roku 1911 až po dary z návštev pápežov Jána Pavla II. a Františka. Štvrtá exkurzia nadväzovala na teoretické prednášky o podnebí a počasí na Slovensku, o povrchových i podzemných vodách a o meraniach, ktoré sa v súvislosti s nimi vykonávajú. Regionálne pracovisko

Slovenského hydrometeorologického ústavu v Košiciach sme navštívili počas Dňa Zeme. Najzaujímavejším bodom programu bola pre seniorov prednáška meteorológa Pavla Beránka o tom, ako sa tvorí predpoveď počasia, a ukážky práce s meracími prístrojmi v meteorologickej záhradke. Piatu exkurziu sme absolvovali v kúpeľoch Číž, kde sme prišli vybavení teoretickými vedomosťami o minerálnych vodách na Slovensku. Aj napriek tomu, že nám počasie neprišlo, exkurziu do kúpeľov vráťane ich rozsiahleho parku, no predovšetkým balneologického úseku, kde sa vykonávajú liečebné procedúry, sme si dostatočne užili.

Týchto päť exkurzií sme absolvovali vďaka výbornej dopravnej dostupnosti prímestskou autobusovou a vlakovou dopravou z Košíc a Prešova. V nasledujúcom akademickom roku nás čakajú ďalšie exkurzie po Slovensku.

Foto: archív autorky

PODPORA VZDELÁVANIA V MEDIÁCII A RIEŠENÍ KONFLIKTOV

Róbert MAČEJ

V dňoch 19. 05. – 20. 05. 2023 sa zástupcovia Gréckokatolíckej teologickej fakulty (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove v zložení prof. ThDr. PaedDr. Ing. Gabriel Paľa, PhD., ICDr. Jurij Popovič, PhD. a Mgr. Róbert Mačej v Poprade zúčastnili medzinárodnej konferencie mediátorov pod názvom “Mediácia - podpora vzdelávania v mediácii a riešení konfliktov”.

Konferenciu organizovala Asociácia mediálnych centier Slovenska v spolupráci s Centrom mimosúdneho riešenia sporů Právnické fakulty Univerzity Karlovej v Prahe, Právnickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach a našou alma mater, Gréckokatolíckou teologickou fakultou Prešovskej univerzity v Prešove.

Zámerom medzinárodnej konferencie bolo upútať pozornosť na proces a význam mediácie a na edukáciu v tejto disciplíne, ktorá je nenahraditeľným prvkom restoratívnej spravodlivosti. Neodmysliteľnou súčasťou konferencie bola reflexia procesu a kvality vzdelávania, ktoré má smerovať k zmierovaniu bez nutnosti súdneho sporu.

Na začiatku konferencie bolo predstavené samotné podujatie. Vypočuli sme si úprimné a hlavne zmysluplné slová hlavných organizátorov konferencie, ktorými boli JUDr. Dagmar Tragalová a JUDr. Ivana Gerdová z Asociácie mediálnych centier Slovenska. Ako prvý so svojím príspevkom vystúpil prof. Gabriel Paľa a zúčastnených privítal úvodným slovom. Následne predstavil študijný program GTF probačná a mediálna práca. Tento študijný program je mimoriadne zaujímavý nielen svojím obsahom, aj formou, čo ocenili aj zástupcovia Právnickej fakulty Univerzity Karlovej v Prahe, ktorí následne predniesli svoje poznatky a ponuky v rámci vzdelávania v oblasti metód restoratívnej spravodlivosti, akými

sú mediácia, facilitácia či negociácia. Zaujímavosťou bol okrúhly stôl, pri ktorom sa prednášajúcim kládli rôzne otázky na témy, ktoré boli základom prednášok.

Druhý deň konferencie sa zameriaval na praktické zručnosti. Študenti Právnickej fakulty Karlovej univerzity predstavili modelovú situáciu mediácie, respektíve negociácie. S takouto formou získavania zručností mediátora sa zúčastňujú na rôznych medzinárodných súťažiach mediátorov. Bolo to obrovskou motiváciou aj pre študentov našej fakulty, ktorí sa na tejto konferencii zúčastnili v jej druhý deň.

Tento prístup nás veľmi inšpiroval, no tiež vyvolal obrovské potešenie

z toho, že naša fakulta sa stala inšpiráciou pre susedov z Českej republiky.

V závere je nutné spomenúť prednášajúcich zo Slovenska a Českej republiky, ktorí otvorili, respektíve odkryli obzory mediácie. Spomeňme napríklad JUDr. Pavla Barabasa, Mgr. Michaelu Kopalovú, či Ing. Mgr. Veroniku Vrábek Portesovú, ACI Arb., ktorá sa zamýšľa nad mediáciou v kontexte umelej inteligencie.

V každom prípade môžeme túto medzinárodnú konferenciu označiť slovami užitočná a úspešná.

Foto: archív autora

ODBORNÝ WORKSHOP NA KATEDRE TURIZMU A HOTELOVÉHO MANAŽMENTU

Anna ŠENKOVÁ

Dôležitou súčasťou aktivít v rámci riešenia projektu KEGA 005PU-4/2022 „Inovácia študijného programu Turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo v prvom stupni štúdia v študijnom odbore Ekonomika a manažment“ na Katedre turizmu a hotelového manažmentu je aj zorganizovanie odborného workshopu za účasti členov riešiteľského kolektívu a pozvaných odborníkov z praxe.

Zaujímavé odborné podujatie sa konalo dňa 30. mája 2023 v zasadačke Vedeckej rady Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu za účasti členov riešiteľského kolektívu z našej fakulty, spoluriešiteľov projektu z partnerskej vysokej školy z Českej republiky, a to Panevropskej univerzity, a. s., fakulty Vysokej školy obchodnej v Prahe - Ing. Ivety Hamarneh, Ph.D., vedúcej Katedry cestovného ruchu, a Ing. Petra Houšku, Ph.D., zamestnanca Katedry cestovného ruchu a ďalších pozvaných hostí, ktorí vystúpili s odbornými prednáškami.

Workshop otvorila a účastníkov privítala doc. Ing. Anna Šenková, Ph.D., vedúca Katedry turizmu a hotelového manažmentu a zároveň vedúca projektu. Vo svojom úvodnom vystúpení oboznámila účastníkov s cieľmi projektu, jeho zameraním, realizovanými aktivitami v prvom roku riešenia projektu a ďalšími plánovanými aktivitami a publikačnými výstupmi v aktuálnom roku riešenia projektu. Zdôraznila najmä, že vďaka poskytnutým finančným prostried-

kom sa darí realizovať všetky plánované projektové aktivity zamerané tak na výskumnú časť projektu, ako aj na prepojenie teoretickej výučby s praxou najmä realizovaním exkurzií študentov a prednášok odborníkov z praxe na fakulte. Potreba inovácie vybraných študijných disciplín bakalárskeho študijného programu turizmus, hotelierstvo a kúpeľníctvo je naliehavá, a to najmä s akcentom na aktuálnu situáciu v odvetví cestovného ruchu na Slovensku v záujme jeho udržateľného rozvoja v budúcnosti.

Nasledovalo vystúpenie zástupkyne vedúcej projektu doc. Ing. Kristíny Šambronskej, Ph.D., ktorá sa venovala problematike združovania subjektov v cestovnom ruchu z pohľadu teórie. Zdôraznila, že produkt cestovného ruchu je výsledkom kolektívnej produkcie predovšetkým regionálnych partnerov, ktorí presadzovaním spoločných záujmov a pochopením vzťahov medzi subjektmi môžu úspešne rozvíjať destináciu cestovného ruchu. V sieťach kooperujú v regióne si

vzájomne konkurujúci partneri, čo znamená, že inak priami konkurenti musia byť ochotní vytvárať strategické aliance a využívať synergické efekty kooperácie.

S ďalším príspevkom vystúpila RNDr. Ema Gojdičová zo Štátnej ochrany prírody SR, Regionálneho centra ochrany prírody v Prešove. Jeho názov bol „Udržateľný cestovný ruch a ochrana prírody v národnom parku Poloniny“. V úvode sa zamerala najmä na legislatívne podmienky ochrany prírody na Slovensku, ktorá sa realizuje vo verejnom záujme, predstavila históriu vzniku národných parkov a ďalších chránených území. Následne na konkrétnom príklade národného parku Poloniny, ktorý bol vyhlásený v roku 1997, vysvetlila, ktoré aktivity sa v ňom smú realizovať, aby bola zachovaná postupná obnova prirodzených ekosystémov najmenej na troch štvrtinách územia národného parku.

Ďalšia prednášajúca, Ing. Daniela Galandová, manažérka pre rozvoj NP Poloniny, nadviazala na vystúpenie

RNDr. Emy Gojdičovej príspevkom pod názvom „Národný park Poloniny – živá krajina na slovensko-poľsko-ukrajinskom pohraničí“. Svoju pozornosť zamerala najmä na predstavenie prírodných hodnôt NP Poloniny, ktorými sú najmä Karpatské bukové pralesy, zapísané do zoznamu svetového prírodného dedičstva UNESCO, Park tmavej oblohy Poloniny a ďalšie. Podstatnú časť vystúpenia venovala už realizovaným a plánovaným rozvojovým aktivitám v NP Poloniny tak v oblasti ochrany prírody, ako aj rozvoja cestovného ruchu.

Mgr. Michaela Zdražilová, výkonná riaditeľka oblastnej organizácie cestovného ruchu Horný Zemplín vo

svojom príspevku pod názvom „Spolupráca prináša výsledky v rozvoji cestovného ruchu. Príklady dobrej praxe z OOCR Horný Zemplín“ predstavila bohaté aktivity a produkty tejto oblastnej organizácie cestovného ruchu, ktorá má aktuálne 30 členov z radov samospráv, podnikateľského a tretieho sektora.

Aplikáciu indikátorov ETIS pre udržateľný rozvoj destinácie cestovného ruchu na príklade vybraných európskych krajín predstavila vo svojom vystúpení Mgr. Erika Kormaníková, interná doktorandka na Katedre turizmu a hotelového manažmentu, ktorá sa touto problematikou zaoberá aj vo svojej dizertačnej práci.

V bohatej diskusii ku všetkým predneseným témam účastníci vyjadrili svoje názory a zaznelo aj kladné hodnotenie realizácie odborného workshopu ako aktívnej formy spolupráce vysokej školy s praxou. Zhodli sa tiež v potrebe nových riešení a prístupov v manažmente cestovného ruchu na Slovensku za účelom jeho udržateľného rozvoja v období po pandémie COVID-19 a po skončení vojnového konfliktu na Ukrajine. Hlavným publikačným výstupom druhého roka riešenia projektu bude vysokoškolská učebnica Udržateľný rozvoj cestovného ruchu – nové výzvy a trendy.

Foto: Martin ROVNÁK

TRASHOUT – RIEŠENIE NELEGÁLNYCH SKLÁDOK

Zuzana SLOBODOVÁ

Študenti Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu (FMEO), Veronika Szelesová a Anton Yatskiv, s podporou a pomocou vyučujúcej nemeckého jazyka, Mgr. Zuzany Slobodovej, PhD., sa dňa 1. 6. 2023 zúčastnili medzinárodnej študentskej konferencie v Mostare. Konferencia niesla názov Vzdelanie pre udržateľný rozvoj a organizovala ju vysoká škola CEPS – Centar za poslovne studije Kiseljak, Bosna a Hercegovina.

Ďalšími organizátormi boli aj vysoká škola Logos centar v Mostare (Bosna a Hercegovina) a Vysoká škola aplikovaných vied Bjelovar (Chorvátska republika). Študentské konferencie tohto typu sa konajú pravidelne od roku 2019. Študenti spolu so svojimi mentormi, resp. vyučujúcimi majú možnosť aktívne participovať na výmene skúseností, získavaní nových poznatkov a kompetencií. Stretnutie prebehlo v hybridnej forme a naši študenti sa na nej zúčastnili online. Informáciu o tomto stretnutí sprostredkoval pán Dr. Sc. Nermin Palić, Pred. VŠ, s ktorým som sa zoznámila počas svojej Erasmus mobility v Bosne a Hercegovine na vysokej škole Centar za poslovne studije v Kiseljaku v roku 2022. Tematické zameranie konferencie bolo rôznorodé; k hlavným oblastiam prezentovaných výskumov patrilo udržateľné riadenie podniku, udržateľná a inteligentná mobilita, zdravie a pohoda pre všet-

kých, úloha informačných technológií v udržateľnom rozvoji, obnoviteľné zdroje energie a energetická účinnosť, trvalo udržateľný rozvoj spoločností bez kriminality, význam dosiahnutia udržateľnosti v oblasti ochrany práce, inovatívne prístupy vo vzdelávaní a udržateľné univerzity a rovnosť vo všetkých segmentoch spoločnosti. Študenti FMEO prezentovali tému s názvom „TrashOut - riešenie nelegálnych skládok“. Udržateľný rozvoj je v súčasnosti veľmi aktuálnou témou. Dôležitá je rovnováha medzi ekonomikou, spoločnosťou a prírodným prostredím. Práve na poslednú menovanú zložku sa zamerlal aj článok študentov Veroniky Szelesovej a Antona Yatskiva. Cieľom príspevku bolo priblížiť situáciu životného prostredia na Slovensku z perspektívy odpadového hospodárstva a tiež oboznámiť zahraničných poslucháčov o voľne dostupnej aplikácii TrashOut. TrashOut je environmentálny projekt,

ktorého cieľom je lokalizovanie nelegálnych skládok po celom svete. Prostredníctvom aplikácie teda môžeme označiť a nahlásiť nelegálne skládky, kdekolvek sa nachádzajú. Aplikácia umožňuje aktualizovať stav nahlásenej skládky. Môžete vložiť fotku, určiť veľkosť a typ odpadu a pridať aj komentár. Všetky tieto informácie sa následne odošlú príslušným inštitúciám. Potom je už len na úradoch, aby začali konať. Následne si sami môžete skontrolovať, čo sa s vami nahlásenou skládkou stalo.

Na záver by som rada napísala pár pochvalných slov na adresu študentov FMEO Veroniky Szelesovej a Antona Yatskiva, ktorí sa aj napriek študijnému vytáženiu výborne zhostili úlohy písania článku a následnej prezentácii svojich výsledkov v anglickom jazyku. Nadobudli tým novú skúsenosť a verím, že tým motivujú aj ostatných študentov.

MEDZINÁRODNÁ VÝMENA SKÚSENOSTI VĎAKA PROGRAMU BIP

Eva BENKOVÁ

V dňoch 12. 6. – 16. 6. 2023 sa uskutočnilo medzinárodné podujatie Erasmus+ Blended Intensive Programme (BIP) s názvom “Skills for the Future - Rozvoj ľudského kapitálu v medzikultúrnom kontexte” s 19 zahraničnými účastníkmi. Stretnutie zorganizovala Fakulta manažmentu, ekonomiky a obchodu (FMEO) v zastúpení pani prodekanou pre zahraničné vzťahy, Mgr. Evou Benkovou, PhD., a referentkou pre zahraničné vzťahy, Mgr. Monikou Pastirovou.

Hlavným cieľom podujatia bol rozvoj zručností nevyhnutných pre uplatnenie sa v dnešnom neustále sa meniacom svete so zameraním na digitálne, prezentačné, komunikačné a interkultúrne zručnosti. Tejto mobility sa zúčastnilo 19 pedagogických a vedeckých pracovníkov z Lotyšska, Cypru, Rumunska, Poľska a Českej republiky.

Pre účastníkov BIP bol pripravený bohatý odborný aj spoločensko-kultúrny program. V prvý deň podujatia privítal všetkých účastníkov dekan FMEO prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. Svojím príhovorom prispela k úvodu podujatia aj pani prodekan Benková. Vo svojej prezentácii

prítomným predstavila univerzitu, ako aj Fakultu manažmentu, ekonomiky a obchodu, sieť zahraničných vzťahov, možnosti štúdia a Erasmus+ mobility, ako aj ďalšie možné formy medzinárodnej spolupráce. Po tejto prezentácii nasledoval rýchlokurz slovenského jazyka a šarišského nárečia, ktorý si pripravila Mgr. Zuzana Slobodová, PhD. V popoludňajších hodinách si organizátori pripravili prehliadku mesta Prešov s odborným anglicky hovoriacim sprievodcom.

Na ostatné dni programu si pripravili odborné prezentácie a workshopy pedagogickí zamestnanci FMEO: doc. Mgr. Lucia Zbihlejová, PhD., ktorá pútavým spôsobom priblížila

účastníkom BIP techniky, ako sa vyrovnávať so stresom a náročnými situáciami; Mgr. Eva Benková, PhD., viedla workshop na tému “Prezentačné a komunikačné zručnosti”; PhDr. Jakub Horváth, PhD., MBA, so svojim interaktívnym workshopom previedol účastníkov svetom digitálnych zručností a digitálneho marketingu a doc. Ing. Viktória Ali-Taha, PhD., prezentovala zaujímavú prednášku a workshop “Predsudky a stereotypy v interkultúrnom kontexte”. Všetky prezentácie a workshopy prebiehali v anglickom jazyku.

Spoločensko-kultúrny program zahŕňal okrem obhliadky mesta Prešov so sprievodcom aj posedenie

s ochutnávkou typických jedál tradičnej slovenskej kuchyne a výlet do Vysokých Tatier na Štrbské pleso a vyhliadkovú vežu – Vežu snov, kde sa mohli účastníci BIP pokochať výhľadom na krásnu slovenskú prírodu. V rámci voľného času zažili účastníci BIP neopakovateľnú atmosféru Dní mesta Prešov s poseđením či návštevou koncertu priamo v centre mesta.

Na záver programu sa konal spoločný workshop, kde účastníci predstavili svoje fakulty a univerzity, zdieľali svoje skúsenosti, diskutovali o nových myšlienkach a nápadoch na možnú spoluprácu všetkých zúčastnených univerzít v budúcnosti a predstavili návrhy na zlepšenie organizácie budúcich podujatí. Súčasťou programu BIP bol aj virtuálny element, v rámci ktorého sa účastníci stretli online prostredníctvom platformy ZOOM a ktorý sa konal po fyzickej časti mobility, 21. júna 2023. Počas tohto stretnutia boli prezentované výsledky dotazníka spätnej väzby k organizovanému programu, ktorý pripravili organizátori BIP z FMEO. Nasledovala diskusia ku konkrétnym otázkam dotazníka, k návrhom na zlepšenie organizácie programu, k ďalším možným témam budúcich podujatí a prezentovala sa aj fotogaléria z celého týždňa konania BIP.

Vzhľadom na mnohé pozitívne ohlasy a konštruktívnu spätnú väzbu môžeme zhodnotiť prvý ročník nového formátu mobility Erasmus+ programu ako veľmi úspešný. Účastníci preukázali aktívnu účasť a záujem na všetkých prednáškach, workshopoch aj spoločenskej časti programu. Tento intenzívny program sa ukázal ako cenná príležitosť pre účastníkov zlepšiť svoje zručnosti, nadviazať medzinárodné kontakty a rozšíriť svoje odborné vedomosti. Veríme, že sa nám podarí zorganizovať podobne úspešné podujatie aj v budúcnosti.

Foto: Martin ROVNÁK

GTF SA ZAPOJILA DO PROGRAMOV ERASMUS+

Peter TIRPÁK

Blended Intensive Programmes (BIP) sú na stránkach našej univerzity charakterizované ako krátkodobé intenzívne programy, v rámci ktorých sa využívajú inovačné spôsoby výučby a učenia sa vrátane online spolupráce. Program by mal mať v porovnaní s existujúcimi predmetmi alebo odbornou prípravou ponúkanou účastníckymi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania pridanú hodnotu. Presne takto by sa dal opísať BIP, ktorého organizátorom bola Gréckokatolícka teologická fakulta (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove. Program sa realizoval v nádhernom prostredí Pieninského národného parku v kúpeľnom komplexe Smerdžonka v dňoch 16. 5. – 25. 5. 2023.

Realizácii predchádzal virtuálny prvok BIP, v rámci ktorého sa v online priestore dňa 2. 5. 2023 stretli organizátori podujatia spolu s prihlásenými hosťami zo zahraničia. Šlo v ňom o podrobné predstavenie celkového programu a úvod k jednotlivým témam vzdelávania. Témy boli prispôbené portfóliu každej zúčastnenej inštitúcie; konkrétne šlo o Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Wydział Nauk Społecznych a Wydział Teologiczny; Akademię Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu a Jihočeskou univerzitu v Českých Budějovicích, Teologickú fakultu. Prednášky a workshopy sa dotýkali oblasti náboženstva, kultúry a spoločnosti. Hostujúce prednášky sa týkali o. i. pastorácie v postsekulárnej dobe a významu teologických fakúlt v nej; voľného času vysokoškolskej mládeže; problému dechristianizácie Európy v kontexte učenia sv. Jána Pavla II. a Benedikta XVI. či náboženských konfliktov v spoločnosti. Ostatné príspevky a workshopy s diskusnou časťou dotvárali ucelený kompozit BIP.

Súčasťou programu bol aj celodenný spoločensko-kultúrny program, v rámci ktorého mohli naši hostia obdivovať krásy národného parku, dominantu Ľubovnianskej kotliny – Ľubovniansky hrad, spoznať výrobu prvej slovenskej whisky v Nestvile parku či oboznámiť sa s históriou národnej kultúrnej pamiatky – Múzea v Červenom Kláštore. Príjemným prídavkom k programu bolo vystúpenie tradičnej goralskej skupiny, ktorej texty piesní sprístupnili život miestnych obyvateľov a ich tradičné zvyky. Posledný deň programu bol spojený so zhrnutím výsledkov BIP, od ktorého sa očakáva pridaná hodnota. V tomto prípade ňou zaiste bola nádherná skúsenosť spoznávania sa s odborníkmi v predstavených oblastiach, ako aj nadviazanie nových kontaktov pre ďalšiu spoluprácu, za čo vďačíme tiež úseku zahraničia a vonkajších vzťahov PU pod vedením prof. PaedDr. Ivany Cimermanovej, PhD.

INTERKULTÚRNY DIALÓG A TRANSFORMÁCIA HRANÍC

Pavol DANCÁK

Katedra filozofie a religionistiky Gréckokatolíckej teologickej fakulty (GTF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove v dňoch 9. až 11. júna 2023 usporiadala medzinárodnú vedeckú konferenciu s názvom „Interkultúrny dialóg a transformácia hraníc“. Konferencia bola organizovaná v spolupráci s Inštitútom pre výskum hodnôt a filozofie na Americkej katolíckej univerzite vo Washingtone D. C., USA. Realizáciu konferencie iniciovala profesorka Dr. Hu Yeping, výkonná riaditeľka uvedeného inštitútu.

Konferenciu otvoril a viedol vedúci Katedry filozofie a religionistiky Pavol Dancák. S pozdravným slovom vystúpil prorektor Prešovskej univerzity Gabriel Paľa, v zastúpení vladyku Petra sa prihovril delegát ad omnia Ľubomír Petrik a napokon účastníkov konferencie pozdravil aj dekan Gréckokatolíckej teologickej fakulty Peter Šturák. Úvodnú prednášku mal William A. Barbieri, riaditeľ McLeanovho centra pre štúdium kultúry a hodnôt Americkej katolíckej univerzity vo Washingtone D. C., USA.

V prvom bloku prednášok vystúpil profesor z Pápežskej Gregorovej univerzity v Ríme a predseda Svetovej konferencie filozofických inštitútov katolíckych univerzít João J. Vila-Chã SJ, ktorý analyzoval súčasné chápanie hraníc ako fyzických demarkačných línií, ale aj ako sociálnych, kultúrnych, náboženských a psychologických diferenciácií. Profesor Władysław Zuziak z Krakova, bývalý rektor Pápežskej univerzity Jána Pavla II. v Krakove a dekan jej Filozofickej fakulty, analyzoval unifikáčnu tendenciu v Európe, ale aj benefity plynúce z poznania rozdielnosti. Profesor Krzysztof Wielecki z Pápežskej akadémie sociálnych vied vo Vatikáne hovoril o sociologickom skúmaní kultúrnych rozdielov spojených s geografickými ohraňovaniami. Na záver prvého bloku prednášok univerzitný docent Jurij Popovič z GTF PU uviedol výstavu

vlastných fotografií o tragických dôsledkoch odmietania medzinárodne akceptovaných hraníc medzi Ukrajinou a Ruskom. Zároveň predstavil aj medzinárodné úsilie poskytovania humanitárnej pomoci obetiam vojnového konfliktu. Po prestávke vystúpil s analýzou Steindhardtovej koncepcie sociálneho usporiadania dekan Teologickej fakulty v Košiciach Katolíckej univerzity v Ružomberku docent Radoslav Lojan a po ňom profesor Krzysztof Mech z Inštitútu religionistiky Jagelovskej univerzity v Krakove, ktorý predstavil tri výzvy hermeneutiky Iného.

Popoludňajší blok otvoril profesor Ioan Dura z Teologickej fakulty Ovidiovej Univerzity v Konstante v Rumunsku s prednáškou o rekonštrukcii architektúry náboženskej rozmanitosti a významu hraníc v súčasnej spoločnosti. Doktor Adam Żaliński z Inštitútu interkultúrnych štúdií Jagelovskej univerzity v Krakove reflektoval kultúrne a náboženské dedičstvo v kontexte vytvárania a premien chápania funkcie hraníc. Dekanka Fakulty sociálnych vied Akadémie v Lomži profesorka Sylwia Jaskuła-Korporowicz a profesor Leszek Korporowicz z Jagelovskej univerzity v Krakove predstavili výzvu prekračovania hraníc a limitov ako kultúrne dedičstvo stredoeurópskeho priestoru. Docentka Katarína Valčová vystúpila s prednáškou o kritickom posúdení

konceptu „Panorthosia“ ako možného a účinného princípu medzikultúrneho dialógu. Záver prvého dňa konferencie patril košickému eparchiálnemu arcibiskupovi a profesorovi Cyrilovi Vasiľovi, emeritnému rektorovi Pápežského východného inštitútu v Ríme a dekanovi Fakulty východného cirkevného práva, ktorý analyzoval postavenie gréckokatolíckej cirkvi medzi meniacimi sa hranicami a kultúrami v strednej Európe.

Druhý deň konferencie otvorila prednáška profesora Michala Valča z Evanjelickej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave o aktuálnych výzvach transhumanizmu pre interkultúrny dialóg. So záujmom bola prijatá aj prednáška docenta Marcela Mojzeša z GTF PU, v ktorej predstavil teológiu vtelenia ako kresťanský základ interkultúrneho dialógu a transformácie hraníc. Docentka Mária Kardiš, prodekan GTF PU, a profesor Kamil Kardiš, člen Katedry filozofie a religionistiky GTF PU, predstavili štúdiu o amorálnom archetype „večného dieťaťa“ Michela Maffesoliho v perspektíve kultúrnych zmien v strednej Európe. Pedagogické skúmanie v podmienkach pohraničia a premeny interkultúrneho vzdelávania zaujímavo prezentoval profesor Marek Rembierz z Inštitútu pedagogiky Sliezskej univerzity v Katoviciach. Profesor William A. Barbieri z Americkej katolíckej

univerzity vo Washingtone D. C. vo svojom príspevku analyzoval význam konštitutívnej spravodlivosti pri transformácii hraníc a podpore spolupráce, pričom zdôraznil percepciu ľudskej dôstojnosti a ľudských práv.

Po obedňajšej prestávke vystúpil profesor Pavol Dancák s prednáškou, v ktorej alúzia termínu krakovského filozofa Józefa Tischnera „ľudia z úkrytu“ vytvorila základ pre reflexiu aktuálnych predpokladov transformácie hraníc. Profesor Daniel Slivka, člen Katedry historických vied GTF PU, predstavil forenzný výskum a analýzu multikultúrnej diverzity na Slovensku. Docentka Sandra Zákutná, riaditeľka Inštitútu filozofie na Filozofickej fakulte PU, a profesor Rudolf Dupkala predstavili interkultúrny a internáboženský dialóg v kontextoch axiologického pluralizmu s dôrazom na dialóg kresťanstva s judaizmom a islamom. V záverečnom bloku zazneli dve prednášky reflektujúce skúsenosť ázijskej proveniencie. Doktor-

ka Do Thi Kim Hoa z Vietnamskej akadémie spoločenských vied v Hanoi hovorila o kultúrnych premenách tradičnej vietnamskej dedinskej v podmienkach globálnej integrácie a profesorka Hu Yeping z Inštitútu pre výskum hodnôt a filozofie vo Washingtone D.C. predstavila kontext ázijskej skúsenosti s integráciou kultúr. Po záverečnej diskusii účastníci konferencie navštívili historické centrum mesta, Konkatedrálu sv. Mikuláša a pomník obetiam Caraffovho súdu, pri ktorom sa v roku 1995 zastavil aj pápež Ján Pavol II. a zotrval v krátkej modlitbe. Téma interkultúrneho dialógu a transformácie hraníc výrazne rezonovala v mysliach účastníkov aj pri pamätnej tabuli na pobyt Jana Amosa Komenského v Prešove.

Posledný deň konferencie bol vyhradený pre neformálnu diskusiu a návštevu štátnej hranice vo Vysokých Tatrách, ktoré svojou majestátnou krásou a nádherou nerozdeľujú, ale spájajú ľudí dobrej vôle.

Realizáciou konferencie sa práca na aktuálnej téme nekončí. Po zapracovaní pripomienok, ktoré zazneli v diskusii, a recenznom konaní budú príspevky publikované v v sérii „Cultural Heritage and Contemporary Change“ Inštitútu pre výskum hodnôt a filozofie na Americkej katolíckej univerzite vo Washingtone. Prešovská konferencia je súčasťou série prípravných podujatí na konferenciu „Discerning Boundaries: Philosophy across Cultures“, ktorá sa uskutoční 29. – 31. júla 2024 v Ríme. Konferencia je súčasťou riešenia grantového projektu KEGA 042PU-4/2022 „Zvyšovanie praktických zručností študentov vysokých škôl v oblasti interkultúrneho vzdelávania prostredníctvom vytvárania a rozvoja Learning Management System. Podujatie podporil Prešovský samosprávny kraj.

Foto: Drahomíra LONGAUEROVÁ

AKADEMICKÁ ROZLÚČKA S PROFESOROM HANOBIKOM

Zamestnanci PBF

Prof. PhDr. František Hanobik, PhD., sa koncom semestra v kruhu zamestnancov fakulty rozlúčil s akademickým pôsobením na Katedre kresťanskej antropológie a sociálnej práce na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte (PBF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove.

Koncom semestra sa zamestnanci fakulty rozlúčili s pánom profesorom Františkom Hanobikom, ktorý zo zdravotných dôvodov predčasne ukončil svoje akademické pôsobenie na PBF PU. Dekan, vedenie fakulty aj kolegovia z katedry sa dôstojným spôsobom rozlúčili s aktívnym pôsobením pána profesora. Počas príjemného posedenia pán profesor načrel do svojich spomienok a poodkryl nám pocity, ktoré ho sprevádzali počas jeho pôsobenia na fakulte. Viacerým prítomným sa objavili slzy na tvári, ktoré čoskoro vystriedali široké úsmevy. S radosťou sme ďalej počúvali myšlienky skúseného a múdreho človeka. Pán profesor pôsobil na fakulte ako odborník na rómske menšiny, ktorým sa venoval niekoľko desaťročí. Okrem vysokoškolského pedagóga je profesor Hanobik aj aktívnym kňazom Gréckokatolíckej cirkvi, čo pre prijímateľov sociálnej služby znamená

punc vysokej kvality poskytovanej sociálnej služby a zároveň i duchovného či pastoračného poradenstva, ktoré pán profesor už dlhoročne poskytuje v Hospici Matky Terezy v Bardejove. Takáto multidisciplinárna intervencia je znakom vysokej kvality profesionálnej pomoci odborníka z praxe.

V závere stretnutia dekan odovzdal pánovi profesorovi v mene všetkých pracovníkov fakulty milý dar.

Za všetkých zamestnancov fakulty Vám, pán profesor, vyjadrujeme veľké poďakovanie a zároveň Vám želáme veľa zdravia a úspechov v osobnom i pracovnom živote.

Profesor František Hanobik sa narodil v roku 1956. Všeobecnú katolícku teológiu ukončil magisterským titulom v roku 1995 na Univerzite

Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Tretí stupeň vysokoškolského štúdia v odbore sociálna práca absolvoval na Fakulte zdravotníctva a sociálnej práce Trnavskej univerzity v Trnave. Habilitoval sa a inaugurovaný bol na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Kňazom sa stal v roku 1997 a od r. 2002 pedagogicky pôsobil na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Bratislave. Neskôr prešiel na Pravoslávnu bohosloveckú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove, kde pôsobil na Katedre kresťanskej antropológie a sociálnej práce. V rámci svojho pedagogického pôsobenia sa venoval sociálnej politike, verejnej správe a samozrejme aj marginalizovaným skupinám v spoločnosti, zvlášť rómskej komunite.

Profesor Hanobik je od r. 2004 členom Comité Catholique International pour les Tsiganes za východnú Európu. Od 01. 10. 2017 je čestným profesorom Wyższej Szkoły Medycznej w Legnici. Táto vysoká škola ho zároveň ocenila Zlatou medailou.

Výber z niektorých prác pána profesora: Sociálna práca s marginalizovanými skupinami; Dôležitosť a nezastupiteľnosť seniorov v každom spoločenskom zriadení; Vybrané kapitoly zo sociálnej politiky; Sociálne služby v kresťanskej komunite a Organizácia sociálnej starostlivosti.

Foto: archív PBF PU

SOCIÁLNA PRÁCA NA PBF AKULTE OPÄŤ MEDZINÁRODNE

Maroš ŠIP

V priebehu semestra sa v rámci predchádzajúcej zamestnaneckej mobility Erasmus+ na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte (PBF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove zrealizovalo bilaterálne stretnutie k podpisu Memoranda a dohody o vzájomnej spolupráci medzi Centrom krízovej intervencie (Ośrodkem Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa) v Myslenicach a PBF PU.

V polovici tohto akademického roka sa podarilo vedeniu fakulty podpísať Memorandum a dohodu o spolupráci s významným Centrom krízovej intervencie v Myslenicach (Poľsko). Toto centrum sa nachádza neďaleko historického kráľovského mesta Krakov a spolupracuje s Pápežskou univerzitou v Krakove. Túto kooperáciu zastrešuje prorektorka Dr hab. Małgorzata Duda, prof UPJPII, a riaditeľka Inštitútu rodiny, pedagogiky a sociálnej práce Pápežskej univerzity v Krakove dr. Katarzyna Wojtanowicz, UPJPII. S Pápežskou univerzitou naša fakulta dlhodobo spolupracuje aj pri výmene študentov v rámci mobility Erasmus+.

Zúčastnené strany boli vedené záujmom prehĺbiť a rozšíriť vzájomnú spoluprácu v oblasti sociálnej, národnej a regionálnej kultúry, spoločenského života a medzinárodnej spolupráce pri pomoci ľuďom zasiahnutým nepriaznivými životnými situáciami.

Zúčastnené strany sa budú na princípoch vzájomnej dôvery a porozumenia a v súlade so zámermi Centra krízovej intervencie v Mysleniciach a Pravoslávnej bohosloveckej

fakulty Prešovskej univerzity v Prešove usilovať svoju činnosť realizovať spoluprácou v jednotlivých oblastiach, na rôznych úrovniach riadenia oboch zúčastnených strán:

- pri vzájomnom skvalitňovaní komunikácie, výmene informácií a konštruktívnej spolupráci,
- pri dobrovoľníckej činnosti,
- pri spoločnej prezentácii a propagácii výsledkov činnosti oboch strán a prezentácii výsledkov spoločnej práce,
- pri usporadúvaní vzdelávacích akcií a organizovaní spoločných podujatí,
- pri podávaní žiadostí a riešení medzinárodných projektov a
- pri vzájomnej účasti na podujatiach zabezpečovaných partnermi.

Podpisania Dohody o spolupráci sa spomedzi zahraničných hostí zúčastnili prorektorka Dr hab. Małgorzata Duda, prof UPJPII, a riaditeľka krízového centra Sylwia Michalec-Jękot, ktorá spolu s dekanom PBF PU doc. ThDr. Štefanom Pružinským, PhD., predmetné dokumenty podpísala.

Pevne veríme, že nami stanovené ciele sa začnú realizovať už v priebe-

hu nasledujúceho semestra. Okrem výskumu aplikácie metód krízovej intervencie v Myslenicach je našou ambíciou aj participácia našich študentov v Centre počas študentskej mobility Erasmus+ na Pápežskej univerzite v Krakove. Tým nado budnú medzinárodné skúsenosti s rôznymi cieľovými skupinami sociálnej práce (okrem iného sa v Centre realizuje krízová intervencia pri sánácii rodiny, suicidálnych sklonoch, samovraždách v rodine, domácom týraní, agresivite, sexuálnom násilí, sexuálnom zneužívaní detí, perinatálnych stratách, smútku, ľúlosti, nezamestnanosti, autonehodách, prírodných katastrofách a pod.) a budú tak zaujímavejší pre potenciálnych zamestnávateľov a konkurencieschopnejší na trhu práce.

Foto: archív PBF PU

KONCERT KATEDRY HUDBY

Jana HUDÁKOVÁ

Každoročnou tradíciou je, že sa študenti a pedagógovia Katedry hudby (KHu) Filozofickej fakulty (FF) Prešovskej univerzity (PU) v Prešove prezentujú nielen na koncertoch v rámci celej univerzity, ale formou Jarného koncertu aj podávajú obraz o celkovej úrovni a nastavení umeleckého diania na katedre. Tento rok pripravila koncert katedra hudby v spolupráci s Radou umeleckej činnosti PU a s Univerzitnou knižnicou PU.

Univerzitná knižnica je miestom, kde sa prepája literatúra, hudba a výtvarné umenie. Poďakovanie patrí pánovi riaditeľovi Ing. Petrovi Haľkovi, ktorý toto miesto povýšil na polyumeleckú platformu. Koncert sa uskutočnil 25. apríla po vernisáži Mgr. art. Vladimíra Ganaja s názvom MIX.

V rámci koncertu účinkovali vysokoškolský komorný orchester Camerata academica pod vedením doc. Mgr. Renáty Kočišovej, PhD., ktorý efektne a brilantne interpretoval skladby M. Moyzesa Slovenské ľudové piesne a K. Jenkinsa Palladio pre sláčikový orchester.

Atmosféru koncertu spestrili aj flautové čísla, ktorá pedagogicky viedla Mgr. Jana Berčíková, DiS. art. Boli to Chopinove Variácie na Rosiniho tému v podaní M. Pollákovvej a Bartholdyho Menuet v podaní J. Vysočanovej. Radostný vstup plný optimizmu predviedlo komorné flautové zoskupenie číslami od L. Fabriceho Pod kokosovými palmami pre flautové kvarteto a od C. Cabello: Havana pre flautové kvarteto a klavír

(interpretovali Jana Vysočanová, Michaela Polláková, Zuzana Fečková, Alžbeta Semančíková).

Celý program koncertu splnil obsahovú aj interpretačnú náročnosť skladieb, k čomu prispeli aj akordeonisti pod vedením PaedDr. Jany Hudákovvej, PhD. Predstavili sa skladbou od J. S. Bacha Prelúdium c mol v interpretácii Mareka Ščurka a famózne, technicky prepracovaný bol aj vstup Tibora Kušníra, víťaza celoslovenskej súťaže ASPUŠ, ktorý predviedol Let čmeliaka od N. R. Korsakova, po ktorom nasledoval z publika potlesk a „Bravó!“ Akordeónové komorné zoskupenie v obsadení Tibor Kušnír, Lívia Feňáková, Marek Ščurka, Lýdia Tulejová a PaedDr. Jana Hudáková, PhD., potešilo krásnou skladbou A. Piazzollu Oblivion.

Spevácke čísla pedagogicky pripravili Mgr. Art. Andrea Nemcová, DiS. art., a Mgr. Tatiana Kanišáková, PhD. Koncert spestrili piesne P. Haberu Chlap z kríža v duete Annabely Čičákovvej a Marianny Daňkovej a H. Purcella Nymphs and shepherds v podaní Františka Plutu. Piesne boli

umelecky precítené a dodali podujatiu patričné naladenie.

Huslisti pod kvalitným vedením člena Košickej filharmónie a pedagóga Mgr. Art. Patrika Kanuščáka, DiS. art., sa predstavili skladbou W. A. Mozarta Koncert pre husle o orchestre G dur v podaní Mareka Tremka. Ďalej odznelo Berceuse od G. Faure v podaní Laury Dzurkovej a Bianca Čopáková zahrála Massenetovu Meditáciu z opery Thais.

Zlatým klincom programu a zároveň excelentným bonusom bolo vystúpenie pani doc. Liubov Gunder, zaslúžilej umelkyne Ukrajiny, ktorá sprevádzala, ale svojou interpretáciou na klavíri aj dotvorila a umocnila všetky spevácke, husľové, flautové a komorné akordeónové čísla. Dodať im patričný lesk a výnimočnosť. Jej študentka Sofia Jukelsom sa zabýsyla skladbu Capricciom od J. Brahmsa.

Pod pedagogickým vedením Mgr. art. Tatiany Kanišákovvej, PhD., zaspieval Ženský spevácky zbor Iuventus Paedagogica skladbu P. Paserea II est bel et bon a skladbu P. Breinera Svadobná odobierka.

Spevacke sólo v zbere patrilo Júlii Petrušovej a zbor dirigovala Nikoleta Baranová.

Zlatou čerešničkou na torte bol hosť programu, poľský klavirista Wojciech Waleczek, profesor hudby

zo Sliezskej univerzity v Katoviciach, ktorý sa v rámci programu Erasmus na Katedre hudby FF umelecky i vedecky zapojil do aktivít katedry. V jeho vynikajúcom podaní odzneli diela C. Debussyho, W. A. Mozarta a vlastné umelecké úpravy. Program

moderovala vedúca KHu Paed-Dr. Jana Hudáková, PhD. Veríme, že sme potešili srdcia poslucháčov a tešíme sa na ďalšie umelecké stretnutia.

Foto: UK PU

VÍŤAZSTVO ŠTUDENTA KATEDRY HUDBY NA AKORDEÓNOVEJ SÚŤAŽI

Jana HUDÁKOVÁ

V dňoch 1. a 2. júna 2023 sa v Turčianskych Tepliciach zúčastnil celoslovenskej akordeónovej súťažnej prehliadky VII. ročníka ASPUŠ študent 3. ročníka bakalárskeho štúdia hudobného umenia Tibor Kušnir. Je študentom Katedry hudby Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Výsledkom a úspechom je, že Tibor Kušnir získal Zlaté pásmo a zároveň mu bol udelený diplom Víťaz VII. kategórie.

Akordeónová súťažná prehliadka umeleckých škôl (ASPUŠ) je organizovaná pod záštitou Združenie akordeonistov Slovenska (ZAS). Toto združenie v spolupráci s hosťujúcou školou a mestom organizuje každoročne putovnú akordeónovú súťažnú prehliadku umeleckých škôl. Hlavným cieľom interpretačnej súťažnej prehliadky je v rámci školsťva podporiť rozvoj akordeónového umenia na Slovensku.

Tibor Kušnir na celoslovenskej súťaži pod pedagogickým vedením

PaedDr. Jany Hudákovvej, PhD., vypracoval program: Nikolaj Čajkin: Sonata h mol, 3. časť Scherzo, arr. Oleg Baksheev: Sous le Ciel de Paris, Astor Piazzolla: Adios nonino a Nikolaj Rimskij Korsakov: Let čmeliaka.

K pravidlám súťaže patrí, že je jednokolová a hra spamäti je podmienkou. V prípade kategórie VII (podľa veku narodenia interpreta), v ktorej súťažil Tibor Kušnir, išlo o 13-minútový program spamäti. Porota je päťčlenná a má aj možnosť výkon

nevyhodnotiť. Tibor však ukázal brilantnú techniku, hlboký, umelecky precítený výraz, formovo-analytické vypracovanie skladby s dôrazom na najmenšie detaily a schopnosť vyjadrenia kontrastu v každej jednej skladbe.

Tiborovi srdečne blahoželáme, pretože je talentovaný, usilovný a je vzorom pre ďalších študentov, ktorí možno potrebujú len viac odvahy.

Foto: archív autorky

ÚSPEŠNÍ ABSOLVENTI

Prečo študovať na Prešovskej univerzite?

Ako ich štúdium na univerzite obohatilo?

Odpovedajú naši úspešní absolventi.

Mgr. Mário POPPER

analytik a metodik regionálneho rozvoja, Prešovský samosprávny kraj

absolvent Fakulty humanitných a prírodných vied PU

Po skončení štúdia na gymnáziu som podobne ako mnoho mojich rovesníkov nevedel, kam by mali smerovať moje vysokoškolské kroky. Ako všeobecne vzdelaný absolvent gymnázia som ovládal zo všetkého niečo, ale v podstate nič do hĺbky. Vždy ma to ťahalo k niečomu technickému a po neúspešných prijímačkách na architektúru som skúsil šťastie v geodézii a kartografii na brnenskom Vysokom učení technickom. Zložitá matematika a fyzika mi však ešte v prvom ročníku štúdia ukázali, kde sú dvere, a vyprevadili ma domov, a tak som na odporúčanie svojho bývalého spolužiaka skúsil štúdium geografie, aplikovanej geoinformatiky a regionálneho rozvoja na Prešovskej univerzite. Bolo to jedno z mojich najlepších rozhodnutí v živote. Počas štúdia som začal objavovať tajomstvá geografických informačných systémov (GIS), ktoré sú v súčasnosti neodmysliteľnou súčasťou mojej práce. Ľuďom, ktorým GIS nič nehovorí, vysvetľujem, že vďaka nim viem robiť v počítači pekné mapky. Len málokto ale vie, že je za tým celá veda! Dnes žijeme obklopení dátami a kto s nimi vie pracovať, zrozumiteľne ich interpretovať a vizualizovať, má pred ostatnými veľkú výhodu. Počas štúdia som sa naučil práve to, kde informácie hľadať, ako si ich overiť a následne ich spracovať. Pod dohľadom kvalitných pedagógov, z ktorých sa časom stali moji priatelia, som mal

už počas štúdia možnosť uplatniť svoje znalosti v praxi. S využitím GIS som popri štúdiu spracovával napríklad digitálne podklady pre parkovacie systémy v rôznych mestách na Slovensku aj v Česku, podieľal som sa na aktualizácii mapového klienta ZBGIS a spracúval som dokonca aj údaje kanadskej spoločnosti, ktorá sa venuje budovaniu potrubí. V poslednom ročníku magisterského štúdia sme museli absolvovať aj dvojtyždňovú neplatenú prax v inštitúcii, ktorá súvisí s regionálnym rozvojom, a práve počas nej som sa prvý raz zoznámil s Úradom Prešovského samosprávneho kraja, kde som bol po ukončení štúdia v roku 2019 prijatý na pozíciu analytika a metodika v oblasti regionálneho rozvoja na novovznikajúcom Inštitúte rozvoja, ktorý v súčasnosti patrí pod odbor strategického rozvoja. Jedným z „hmataateľných“ výsledkov našej práce je krajský geoportál (geopresovregion.sk), o ktorý sa staráme s kolegami na inštitúte. Ide o webmapový portál, kde sa snažíme zhromažďovať spoľahlivé údaje o kraji, na základe ktorých je možné strategicky plánovať rozvoj územia (data based governance) a prehľadne ich vizualizujeme pomocou tematických máp. Snažíme sa ísť cestou otvorených dát (open data) a otvorených technológií (open source), a tak sú údaje z geoportálu dostupné zadarmo pre kohokoľvek. Určite vám odporúčam náš geoportál navštíviť.

ThLic. Martina POLÁKOVÁ, PhD.

redaktorka a moderátorka Rádia Regina (Košice)

absolventka Gréckokatolíckej teologickej fakulty PU

Ak môžete robiť to, čo vás baví, dávno pred vlastným vzdelávaním, je to veľké šťastie. Dnes sa mnohí usilujú o to, aby sa uplatnili po škole. Ja som prácu, ktorej sa venujem dodnes, začala robiť už v dvadsiatke. Počas siedmich rokov som si vyskúšala prácu na poste redaktorky a moderátorky v dvoch rádiách - v Prešove a Bratislave. Vždy som však túžila po štúdiu, pretože som si uvedomovala význam a dôležitosť vzdelania. Vedela som, že žurnalistike sa už študijne venovať nechcem, tú som žila, ale túžila som si rozšíriť obzor iným smerom, a tak som na pomyseľnom rázcestí života zvažovala, ktorým. Keďže som sa vrátila do Prešova, chcela som študovať doma. Univerzita pre mňa bola metou a dá sa povedať, že aj snom. A tak som si v 28 rokoch zvykala na akademický systém a začínala chápať, čo je index. Rozhodla som sa pre Gréckokatolícku

ku teologickej fakultu a vyštudovala som animáciu voľnočasových aktivít, pretože obsah učiva ma predmetmi ako psychológia, didaktika či animačné aktivity a mnohými ďalšími posúval teologicky aj prakticky. V magisterskom štúdiu som sa rozhodla pre vtedy novootvorený odbor mediácia a probácia. Animáciu vo farskom spoločenstve a pri aktivitách s deťmi a mediáciu ako komunikačný rozmer vzťahov. Komunikácia je dodnes mojím chlebíkom a mnohé z jej aspektov som sa naučila práve na škole. Štúdiom sa mi podarilo rozšíriť spoločenský rozhľad, myslieť viac analyticky a vedieť prepájať náučené. Prešovská univerzita (PU) je pre mňa miestom, kde som sa učila, ale aj získavala priateľov a známych a tiež cenné kontakty a rady. Štúdium na PU považujem za obohacujúce a dodnes neľutujem, že som na tejto akademickej pôde prezila niekoľko

rokov. Som človekom, ktorý sa rád posúva ďalej, a nebolo to inak ani v roku 2014, keď som odišla zo školy a rozhodla sa uplatniť svoje vzdelanie a skúsenosti v praxi. Prešla som si viacerými pracovnými pozíciami v oblasti marketingu a komunikácie. Zároveň som sa vrátila do mediálnej oblasti: či už ako redaktorka, moderátorka alebo hovorkyňa. Najviac sa však profesionálne cítim byť tým, čo robím – redaktorkou a moderátorkou v Rádiu Regina Východ, kde pôsobím už 6 rokov. Zároveň som mimoriadne rada, že aj ako moderátorka externých podujatí mám možnosť komunikovať s ľuďmi. Prečo teda študovať na Prešovskej univerzite? Vyjadruje to aj slogan univerzity „Viac ako vzdelanie“. A ja s ním súhlasím.

Mgr. Juraj Sabol

zakladateľ a konateľ Kids Fun Academy o. z., profesionálny tréner U19 FC Tatran Prešov

absolvent Fakulty športu PU

Ak by som dostal otázku, prečo študovať na Prešovskej univerzite (PU) v Prešove, v čase, keď som na nej študoval, moja odpoveď by bola jednoduchá a plytká. Dnes na to mám iný pohľad. Prax a skúsenosti, ktoré som odvtedy nadobudol, sú výsledkom poznania získaného počas štúdia. Ide o poznanie, že Fakulta športu PU mi ponúkla to, čo ma baví a čomu sa venujem od útleho detstva. Na druhej strane, štúdium nebolo len o limitoch a skúškach. Naučil som sa, ako získavať informácie, pripraviť si z nich výstup, vložiť doň kúsok seba a dotiahnuť projekt do úspešného konca. To

všetko mi bolo umožnené v treťom najväčšom meste na Slovensku.

Vedel som a viem, že veci spojené s pohybom a športom ma budú živiť. To, že som dnes majiteľom akadémie pracujúcej s tisíckou detí v ôsmich mestách na Slovensku, je výsledok dlhodobého procesu.

V roku 2012, čo bolo takmer osem rokov po skončení môjho štúdia, som pochopil posledný krok poznania. Pri písaní svojej prvej publikácie pre trénerov som svoju prax mohol podčiarknuť absolvovaním vysokej školy. Pohľad okolia na publikáciu bol vďaka

tomu iný, pretože PU a jej Fakulta športu sú neoddeliteľnou súčasťou môjho životopisu. Pri písaní svojej druhej a tretej publikácie som sa snažil viac prepojiť teóriu s praxou.

Priznávam sa, že pri súčasných rokovaníach o rozšírení akadémie do nových miest sa vždy predstavujem ako absolvent PU. Nové možnosti sa tak otvárajú akosi lepšie. Myslím si, že bez toho, aby za mnou stálo meno univerzity a fakulty, ktoré som absolvoval, by som nezískal takú dôveru a také pracovné skúsenosti, aké si získavam vďaka nim.

Mgr. Stanislava ROVNÁKOVÁ

riaditeľka Zemplínskeho múzea v Michalovciach

absolventka Filozofickej fakulty PU

K histórii som inklinovala už na strednej škole. Prirodzene som sa preto rozhodla pre štúdium tohto zamerania aj na vysokej škole. Nevybrala som si však vedeckú históriu či učiteľský smer, ale študijný odbor s názvom archívniectvo a pomocné vedy historické. V tom čase sa dal študovať okrem Univerzity Komenského v Bratislave už len na Prešovskej univerzite v Prešove. Moje rozhodnutie bolo však viac-menej jednoznačné: absolvovať štúdium bližšie k domovu, teda v Prešove. Musím priznať, že boli chvíle, keď som uvažovala, či som si vybrala správne. Štúdium kládlo veľký dôraz aj na jazyky (latinský, maďarský a nemecký), čo znamenalo zvýšené nároky na študentov. Postupne som si však našla systém učenia sa a vysokú školu som napokon úspešne ukončila. Uplatnenie absolventa takéhoto odboru je pritom naozaj širokospektrálne – môže pracovať v archívoch aj vo vedeckých, muzeálnych, osvetových či iných podobných inštitúciách. Prvé roky po škole som pôsobila v súkromnej sfére ako personálna manažérka. Vďaka tomu som nadobudla kompetencie vo sfére ľudských zdrojov. Až neskôr som sa vrátila k svojej pôvodnej profesii. Nastúpila som do novozaloženého múzea v Stropkove, ktoré vzniklo v roku 2010 ako súčasť Krajského

múzea v Prešove, a chvíľu som pôsobila aj priamo v Krajskom múzeu v Prešove. Odtiaľ som potom koncom roka 2015 prestúpila do Zemplínskeho múzea v Michalovciach. Všade som pracovala ako kurátorka a historička.

Začiatkom roka 2020 som úspešne absolvovala konkurz na riaditeľku Zemplínskeho múzea, kde som už medzitým pôsobila ako vedúca odborného úseku. V súčasnosti sa okrem riadenia kultúrnej organizácie aktívne venujem regionálnej histórii, či už formou publikačnej činnosti, alebo svoje vedomosti odovzdávam prostredníctvom sprevádzania turistov po zemplínskych historických pamiatkach. Musím priznať, že až príchodom do praxe si človek uvedomí, aké dôležité je získať počas štúdia kvalitné poznatky.

Týmto chcem poďakovať všetkým zástupcom akademickej obce, ktorí formovali moje kroky počas štúdia na vysokej škole. Veľmi teší, že aj po ukončení štúdia kontakt s mojou alma mater pretrváva. Preto si tiež veľmi vážim ocenenie – pamätnú medailu, ktorú mi udelil rektor Prešovskej univerzity v Prešove Dr. h. c. prof. PhDr. Peter Kónya, PhD., v decembri 2022 pri príležitosti 25. výročia vzniku Prešovskej univerzity v Prešove.

PhDr. Radoslava Cifríková, MaPH.

pôrodná asistentka špecialistka

absolventka Fakulty zdravotníckych odborov PU

Už pred rozhodovaním sa o štúdiu na strednej škole som všetkých utvrdzovala, že chcem byť učiteľkou v materskej škole, no vplyv rodičov a výchovnej poradkyne ma nasmeroval študovať odbor detská sestra na strednej zdravotníckej škole. Ako sestra na novorodeneckom oddelení som začala detailnejšie vnímať prácu pôrodných asistentiek a keď som k tomu pripojila túžbu po vzdelávaní, moja motivácia k štúdiu na vysokej škole bola ešte silnejšia. Štúdium na Prešovskej univerzite vždy prezentujem hrdo a som nesmierne vďačná, že som mala možnosť študovať odbor pôrodná asistencia práve na Fakulte zdravotníckych odborov. Doplnila som si vzdelanie a teraz sa komplexne starám o ženu a dieťa aj ako profesionálna laktičná poradkyňa. Zapájam sa aj do tvorby štandardov ministerstva zdravot-

níctva pre pôrodnú asistenciu, ako aj pre vzdelávanie pôrodných asistentiek.

Na Slovensku nie je veľa fakúlt, ktoré ponúkajú štúdium v odbore pôrodná asistencia. Som vďačná, že som si za svoju alma mater vybrala práve Fakultu zdravotníckych odborov Prešovskej univerzity v Prešove. S úctou a s obdivom sme počúvali prednášky vtedajšej pani dekanke Dr. h. C. prof. PhDr. Anny Eliašovej, PhD., a súčasnej pani dekanke doc. PhDr. Štefánie Andraščíkovej, PhD., MPH., ako aj ostatných vyučujúcich. Naučili ma umeniu pôrodnej asistencie. Skĺbiť štúdium s prácou a rodinou bolo náročné a určite by to bez ich podpory ani nešlo. Okrem nových priateľstiev som získala hlavne veľa vedomostí, ktoré mi pomáhali vo svojom odbornom

rozvoji. Štúdium mi dalo veľmi veľa. Posunulo ma aj pracovne, niekoľko rokov som bola v sieti nemocníc vo funkcii hlavnej pôrodnej asistentky. Pracovala som aj ako námestníčka pre ošetrovateľskú starostlivosť, v rámci čoho som zúročila poznatky a skúsenosti nadobudnuté vzdelávaním. Preto chcem všetkých, ktorí stoja pred voľbou štúdia na vysokej škole, podporiť, aby si vybrali hlavne kvalitné vzdelávanie na Fakulte zdravotníckych odborov, aby nevolili ľahšiu cestu. Mňa štúdium posunulo nielen profesijne, ale aj osobnostne. Zastávam názor, že len vzdelané pôrodné asistentky môžu vykonávať svoju profesiu bez pochybností, s pokorou a so zdravou dávkou sebavedomia.

Mgr. Patrik Brhlík

manažér hotela a reštaurácie Kaštieľ Rákóczi, Borša

absolvent Fakulty manažmentu PU (dnes už Fakulty manažmentu, ekonomiky a obchodu PU)

Už v detstve som vedel, že raz budem manažovať hotel. Odbor cestového ruchu sa mi páčil, lebo je veľmi rozmanitý (zahŕňa všetko od geografie, gastronómie až po ekonomické predmety). Na druhom stupni štúdia som študoval manažment. Najprv sa mi zdalo, že sa učíme priveľa teórie, ale prednášky pedagógov boli veľmi pútavé a zaujímavé, pretože rozprávali z vlastných skúseností a praxe. V Centre celoživotného a kompetenčného vzdelávania PU som absolvoval aj sprievodcovský kurz. V poslednom ročníku som stále rozmýšľal, kam si podať žiadosť o zamestnanie, v akej sfére chcem pracovať. Vedel som však, že určite si chcem vyskúšať prácu vo viacerých

oblastiach, ak som už vyštudoval takto rozmanitý odbor. Na druhý deň po promóciách som už sedel na pohovore v istej cestovnej kancelárii a o týždeň neskôr som začal pracovať ako delegát v Taliansku. Táto práca ma naplňovala: každý týždeň prichádzala iná skupina ľudí, iné situácie, iné riešenia. Podstatou môjho zamestnania bolo plánovať rôzne fakultatívne výlety a animačné programy, ale aj dbať o chod prevádzky v destinácii. Od sprievodcovstva som sa nechcel vzdialiť, a tak som sa neskôr dostal do kultúrneho centra. Organizovali sme rôzne podujatia, festivaly a výstavy. O tri roky neskôr som sa chopil ponúkanej šance v mojom domovskom

regióne, kde práve otvárali hotel. Začal som pracovať na pozícii zástupcu hotelového manažéra. Mal som na starosti recepcné a chyžné a chod celého hotela. Neskôr som dostal ponuku na pozíciu manažéra reštaurácie a zároveň aj hotela. Vedel som, že to bude veľmi náročné. Keď využívam získané vedomosti v praxi, často si spomeniem na svojich pedagógov. Univerzita mi však okrem vedomostí a skúseností dala ešte jednu veľmi dôležitú vec, a tou sú priatelia. Dnešným študentom odkazujem len jedno: stále študujte a pracujte v takej oblasti, ktorá vás naplňuje a zaujíma, inak to vôbec nemá zmysel.

Mgr. Maroš ČERNÝ

novinár, Tlačová agentúra Slovenskej republiky

absolvent Pravoslávnej bohosloveckej fakulty PU

Pre tých, ktorí žijú na východnom Slovensku, je štúdium na Prešovskej univerzite z dôvodu dostupnosti tá najlepšia voľba - ak hovoríme o praktickej stránke. Čo sa týka kvality, univerzita sa môže pochváliť množstvom úspešných absolventov, ktorí pracujú na rôznych pozíciách na Slovensku i v zahraničí. Často ide o mediálne známe mená z oblasti kultúry, športu, ale i vedy či obchodu. Keďže pochádzam z východného Slovenska, fascinuje ma, že na Prešovskej univerzite študujú študenti zo západného Slovenska alebo zo zahraničia. Svedčí to o tom, že v ich voľbe zavážila ponuka a kvalita našej alma mater. Rovnako aj pre mňa bola Prešovská univerzita

voľba, pri ktorej som nezáváhal. Štúdium na tejto univerzite môžem teda všetkým mladým - a nielen im - iba odporučiť. Ponuka jednotlivých fakúlt je tak rôznorodá, že každý si v nej nájde to, čo ho zaujíma, a v čom sa chce zdokonaľiť.

Štúdium na Pravoslávnej bohosloveckej fakulte mi dalo veľa. Tým, že ide o jednu z menších fakúlt, vládla tam rodinná atmosféra. So študentmi sme sa poznali osobne naprieč ročníkmi, a dodnes mám z tohto obdobia množstvo priateľov. Pôvodne som sa rozhodoval medzi štúdiom masmediálnej komunikácie a pravoslávnu teológiou. Nelutujem svoje rozhodnutie, lebo napokon

som sa dostal i k médiám, kde pracujem dodnes. Už počas štúdia sme mali okrem teologických predmetov i predmet masmediálna komunikácia, čo ma potešilo. Niekedy totiž nie je dôležité, čo človek študuje, ale čo mu to v živote dá a kam ho to posunie. Mne štúdium dalo veľa: okrem vedomostí, poznania a priateľstiev tiež prehĺbilo moju vieru v Boha. Svoje vedomosti a poznatky dodnes využívam v pracovnom aj osobnom živote.

Mgr. Ivana Váhovská

zriaďovateľka a riaditeľka súkromnej materskej školy AKADEMIK v Košiciach

absolventka Pedagogickej fakulty PU

Učiť bolo mojím snom, odkedy sa pamätám. Nástupom na Pedagogickú fakultu Prešovskej univerzity v Prešove sa mi tento sen začal plniť. Prostredie, pedagógovia a celková klíma na univerzite mi dali okrem množstva vedomostí aj zážitky a spomienky na jedno z najkrajších období v mojom živote. Nebolo to vždy jednoduché a nezabudnuteľnými slovami pani profesorky Márie Podhájeckej sme často zažívali „tvorivý nepokoj“, no stálo to za to!

Nebola to len škola, boli to priateľstvá či láska na celý život. Preto je moja odpoveď na otázky ohľadom univerzity vždy rovnaká – vrátila by som sa tam zas a znova! Pedagogická fakulta mi dala všetky potrebné vedomosti, ale hlavne ukázala správny prístup k tomu, aby som mohla plnohodnotne vzdelávať to najcennejšie, čo máme, naše deti. Univerzita nadšenie učiť vo mne len prehĺbila, a tak

som hneď po škole nastúpila ako učiteľka do miestnej materskej školy. Neskôr som po pár rokoch a dvoch materských dovolenkách pokračovala v učení v inej materskej škole.

Všetky skúsenosti nadobudnuté počas pedagogickej praxe, pozitívne aj tie negatívne, ma posunuli do bodu, z ktorého som chcela dokázať, že sa veci dajú robiť aj inak, že materská škola má byť miestom lásky, vedomostí, pochopenia, prijatia rôznorodosti a radosti. Miestom, kde sa pedagógovia budú cítiť slobodní, rešpektovaní a ocenení, miestom, kam budú chodiť s radosťou a kde sa každé dieťa bez rozdielu bude cítiť ľúbené. Chcela som namiesto výhovoriek, prečo sa to nedá, hľadať riešenia, ako sa to dá. Rovnaké ciele mala aj moja priateľka a spoluzakladateľka našej materskej školy, s ktorou sme sa snažili o vybudovanie výnimočného miesta. Naše vízie sa zhodovali

s myšlienkou Technickej univerzity v Košiciach, a tak sme pod ich záštitou vybudovali prvú materskú školu na univerzite na Slovensku. Všetci zamestnanci univerzity tak získali materskú školu priamo na pracovisku a my sme mohli do tamojších priestorov vdýchnuť detskú radosť a kúsok seba.

Vďaka vzdelaniu na Prešovskej univerzite som si mohla splniť sny. Momentálne máme plnú materskú školu spokojných, vysmiatej detí a láskavých rodičov, s ktorými tvoríme našu škôlkarskú rodinu. Verím, že ak má človek otvorené srdce a učí s láskou, dá deťom zo seba to najlepšie. Preto sa nikdy nevzdávajte a choďte za svojimi snami.

OD TEÓRIE K PRAXI NA FAKULTE ŠPORTU

Sandra PAHULYOVÁ, Timotea JAROŠOVÁ

Tri týždne športovania, množstvo hodín príprav, výber aktivít či nákupy nových pomôcok; to všetko stojí za spokojnými a športovo vyžitými deťmi, ktoré sa zúčastnili denného športovo-vzdelávacieho tábora s názvom Športáčik. Na Fakulte športu sa ho tento rok zúčastnilo viac ako 130 deťmi.

Určite ste už počuli, že vysoká škola síce ponúka mnoho teórie a poznatkov, no často im chýba prepojenie s praxou. Praktické skúsenosti sú neprenosné a pre našu budúcu prácu športových odborníkov v rôznych sférach nesmierne dôležité. Sme vďační, že možnosť získavať praktické skúsenosti máme aj priamo na našej Fakulte športu Prešovskej univerzity v Prešove. Jednou z takýchto možností je absolvovanie denného športovo-vzdelávacieho tábora Športáčik, ktorý má na univerzite už dlhoročnú tradíciu.

Tento rok nebol výnimkou a opäť sme v čase letných prázdnin v troch turnusoch privítali športovo naladené deti od 6 do 11 rokov. Uznávame, že starostlivosť o približne 50 deťmi v rámci jedného tábora rozhodne nie je jednoduchá, bola to výzva, avšak zvládli sme to – a to aj vďaka skúseným pedagógom našej fakulty, ktorí na efektívnosť a plnohodnotnosť aktivít neustále dozerali. Priama prítomnosť vysokoškolských pedagógov na praxi študentov by mohla

niekoho odstrašiť, no my sme to vnímali skôr ako možnosť vytvoriť si s nimi priateľskejší vzťah, vďaka ktorému sme vzájomne lepšie pochopili svoje potreby, nároky či požiadavky. Konštruktívna kritika pedagógov pri rozbere našich aktivít nás posúva vpred, vylepšuje naše organizačné schopnosti a praktické skúsenosti. Zastávame však názor, že najväčším kritikom je dieťa. Spätná väzba od deťmi a ich názory boli pre nás nesmierne dôležité, aby sme pri ďalšej príprave aktivít dokázali lepšie zohľadniť aj ich potreby a nároky.

Efektívna realizácia športových aktivít predpokladá ich podrobnú prípravu, preto sa naša prax nekončí odchodom posledného malého športovca, ale pokračuje ďalej za stolom, s papierom a perom v ruke a s hlavou plnou nápadov. Florbal, ogo, indiaca, psychomotorika, lakros a rope skipping, ale aj tradičnejšie športové aktivity ako atletika, futbal či gymnastika sú len malou ochutnávkou toho, čo mohli deti v tábore zažiť. Z tábora odchádzali s novými zručnosťami a ka-

marátstvami, ale najmä zážitkami! Neskromne si dovoľujeme tvrdiť, že aj príjemne unavené, čo pri večernom zaspávaní ocenili najmä rodičia (informácia z overeného zdroja).

Každá aktivita si vyžaduje organizačnú štruktúru a mala by byť prispôbena potrebám každého dieťaťa. Táto skúsenosť nám pripomenula, aká je dôležitá príprava, avšak deti nás naučili aj improvizovať. Aj tá najlepšia príprava si vyžaduje neustále úpravy. A preto flexibilita už nebude v našich životopisoch len fráza, ale reálna kompetencia. Páčila sa nám rôznorodosť, inovatívnosť a trendovosť športových pomôcok, ktorými Fakulta športu disponuje, pretože ako sa hovorí, nie je problém navariť si, ak máš z čoho. V našom športovom poňatí: nie je problém zahráť si, ak máš s čím. Sme veľmi vďačné za túto skúsenosť, ktorú ponúka každé leto naša fakulta študentom, a určite ju odporúčame všetkým záujemcom a budúcim animátorom Športáčika!

Foto: Jaroslav MICENKO

ERASMUS+ MOBILITA V NÓRSKU

Kristína KANDROVÁ

Program Erasmus+ je jedinečnou príležitosťou pre mladých študentov z celého sveta, ktorí cítia, že potrebujú vo svojom živote zmenu. Takúto príležitosť sme dostali aj my, študentky Pedagogickej fakulty Prešovskej univerzity v Prešove. Rozhodli sme sa prežiť štvormesačné dobrodružstvo v malebnom nórskom meste Trondheim. Hneď po príchode sme boli okúzlené jeho nádhernou prírodou a majestátnymi fjordami, ktoré nám ešte väčšmi skrásili prvé dojmy z krajiny. Vedeli sme však, že nás tam čaká viac než len obdivovanie prírodných krás.

Naším hlavným cieľom bolo štúdium na Dronning Mauds Minne Høgskole - najlepšej nórskej univerzite, ktorá sa špecializuje na predškolskú pedagogiku. Prvým a veľmi príjemným prekvapením bol náš pocit, že tam patríme. Všetky naše obavy ohľadom toho, či do školy a kolektívu zapadneme, či si budeme navzájom rozumieť, a ako to celé vlastne zvládneme, sa skoro rozplynuli. Výučba bola založená na úprimných rozhovoroch medzi študentmi a učiteľmi. Podporovali nás, povzbudzovali a vytvárali otvorenú atmosféru, ktorú sme dovtedy nikdy nezažili. Dali nám pocítiť, že nie je hanba vyjadriť svoj vlastný názor, a to, že je niekedy iný ako názor ostatných, nevyhnutne neznamena, že je nesprávny. Základom všetkého, na čom sme počas svojho štúdia pracovali, bol náš subjektívny názor. Takýto princíp bol úplne odlišný od toho, ako sme zvyknutí pracovať na našej domovskej univerzite, no veľmi rýchlo sme si naň zvykli.

Na univerzite sme sa naučili mnoho praktického, čo nám výrazne pomôže v budúcej profesii. Okrem akademických povinností sme mali možnosť absolvovať mesačnú učiteľskú prax v nórskej škôlke. Po prvých minútach v materskej škole sme zostali šokovaní, kde sa to vlastne nachádzame. Všetko tam bolo úplne iné ako na Slovensku – od profesionality učiteľov, ich prístupu k deťom a k výchove ako takej, až po schopnosti a zručnosti detí.

V Nórsku sú deti zvyknuté byť denne 3 – 4 hodiny v prírode. Ako iste viete, táto škandinávská krajina je takmer celý rok pokrytá snehom a teploty sa teda po väčšinu roka pohybujú prevažne v mínusových číslach. V porovnaní so slovenskými deťmi sú však nórske deti omnoho odvážnejšie, samostatnejšie a najmä fyzicky zdatnejšie. Výučba tam neprebíha ako v materských školách na Slovensku. Hlavným programom dňa je voľná hra detí. Na vlastné oči sme mohli vidieť, aká je dôležitá a ako veľmi chýba v našich predškolských zariadeniach. Prostredníctvom hry sa toho deti vedia naučiť omnoho viac, ako sa na prvý pohľad zdá. Výučba je založená na „risky play“. To znamená, že deti majú dovolené robiť veci, ktoré by sa na prvý pohľad mohli javiť ako príliš nebezpečné. Veci, ktoré by v našich predškolských zariadeniach boli takmer iste zakázané. Na vlastné oči sme sa však presvedčili, že to, čo u nás považujeme za nebezpečné, tak v skutočnosti vôbec nemusí byť. Je úplne bežné vidieť dieťa liezť po strome, pribíjať klince kladivom do dreva, pomáhať zakladať oheň či lyžovať sa dolu strmým kopcom a kŕmiť sa snehom. Okrem toho majú deti možnosť dennodenne prekonávať svoj strach, čeliť svojim emóciám a učiť sa ich ovládať. Deti sú vonku každý deň, a to za akéhokoľvek počasia. Výrok „neexistuje zlé počasie, iba zlé oblečenie“, sme si tak mohli overiť na vlastnej koži.

Univerzita v Trondheime nám ponúkla širokú škálu podujatí

a stretnutí nielen so zahraničnými, ale aj nóorskymi študentmi. Zúčastňovali sme sa rôznych tematických večierkov, kultúrneho programu a výletov po okolí. Keďže v tomto univerzitnom meste žije viac ako 40-tisíc študentov, mali sme možnosť spoznať ľudí a kultúry z celého sveta. To sa stalo asi tým najcennejším, čo si z Erasmus mobility odnášame. Vzťahy a priateľstvá, ktoré sme si tam vytvorili, sa len tak rýchlo nerozpadnú. Stretnutie s rovnako motivovanými študentmi zo všetkých kútov sveta nám otvorilo oči a ukázalo, ako málo toho o svete skutočne vieme. Spoločne sme prežívali výzvy, objavovali nové miesta, rozprávali sa a vytvárali si nezabudnuteľné spomienky. Štúdium v Nórsku nám dalo niečo, čo nikdy nebudeme vedieť dokonale opísať slovami. Možnosť zažiť niečo

tak jedinečné a úžasné už navždy ovplyvní naše životy. Poznatky, spomienky a priateľstvá, ktoré si odtiaľ odnášame, sú viac, ako si dokážete predstaviť.

Ak si to dočítal/a až sem a ešte stále váhaš, či Erasmus naozaj stojí za to, odpoveď je jasná. My ti túto skúsenosť odporúčame všetkými desiatimi. Nemôžeš tým nič stratiť, len získať skúsenosti, ktoré doma tak ľahko nezískaš. Pokiaľ naozaj chceš byť najlepším možným učiteľom či učiteľkou, štúdium v krajine s jedným z najlepších školských systémov na svete ťa do tejto profesie vyzbrojí naozaj kvalitne. Sľubujeme ti, že to nikdy v živote neoľutuješ. Prosíme, choď!

Foto: archív autorky

ŠTUDUJEM SLOVENČINU A ČAKÁ MÁ TRETÍ ERASMUS, VRAVÍŠ SI NEMOŽNÉ? TAK ČÍTAJ!

Lucia PROKOPOVÁ

Ahoj, som Lucia, študentka piateho ročníka odboru dejepis a slovenský jazyk a literatúra na Filozofickej fakulte Prešovskej univerzity v Prešove. Mám za sebou dve úspešné študentské mobility Erasmus a na tretiu sa teším teraz v septembri.

Môj záujem o Erasmus začal už počas štúdia na strednej škole – Gymnázium Konštantínova 2 v Prešove, ktoré spolupracuje s Die Beruflichen Schulen Landsberg am Lech. V prvom ročníku na strednej škole som využila možnosť vycestovať do Nemecka, bol to výstup z komfortnej zóny, niečo nové, zaujímavé. Považovala som to za dobrú skúsenosť

do budúcnosti, zábavu i dobrodružstvo. Keďže išlo o výmenný pobyt v nasledujúcom roku k nám do Prešova prišli „naši kamaráti“ z Nemecka a my sme im na oplátku ukázali krásy Slovenska, našu školu a kultúru. Táto skúsenosť vo mne zanechala silné zážitky a pocit, že s cestovaním prostredníctvom programu Erasmus chcem určite pokračovať.

Po začatí štúdia na Prešovskej univerzite som sa v priebehu prvých mesiacov informovala o možnostiach vycestovania, aj keď som bola spočiatku vzhľadom na moju aprobáciu skeptická. Milo ma prekvapil pomerne pestrý výber krajín, miest a škôl, z ktorých som si mohla vybrať. Žiadosť o Erasmus som si podávala cez Inštitút histórie. Moje prvé vysokoškolské Erasmus dobrodružstvo bolo v poľskom Krakove. Prihlášku som si podala v priebehu prvého ročníka na vycestovanie v druhom ročníku v zimnom semestri, čo je aj prvý možný termín na uskutočnenie mobility. Odporúčam tento termín najmä pre možnosť predĺženia si mobility v prípade záujmu na celý rok. Túto mobilitu som absolvovala v anglickom jazyku, vyučujúci boli ústretoví a predmety zaujímavé. Nemusíš sa báť jazykovej bariéry, keďže Poliaci nie sú, rovnako ako my, anglickí rodení hovoriaci, mali o to väčšie pochopenie pre zabudnuté termíny, ekvivalenty či opisnú formu daného javu. Teraz si povieš, super, mala som už skúsenosť z minulosti, viem po anglicky a nebojím sa cestovať, ale táto mobilita nebola ľahká ani pre mňa, keď si to spätne prerátaš, bolo to v dobe COVID-19. Do posledného momentu som nevedela, či vôbec vycestujem, ak áno, na ako dlho a či sa vôbec budem vedieť dostať zo

susedného Poľska napríklad aspoň na Vianoce. Napokon, všetko dobre dopadlo, Krakov som si v rámci možností rôznych opatrení užila – múzeá, kurzy, školu i spolužiakov, rovnako sa mi podarilo vycestovať aj na Vianoce za rodinou naspäť na Slovensko.

Ak si dočítal/a až tu a vravíš si, že nemáš dostatok odvahy, jazykových schopností alebo skúseností, upokojím ťa, čítaj ďalej. Učiteľia na zahraničných univerzitách sú ústretoví, v rámci mobility máš svojho „buddyho“ z medzinárodnej inštitúcie ESN, ktorej súčasťou sú študenti zahraničnej univerzity starajúci sa o teba. Môžeš sa na nich kedykoľvek obrátiť, sú ochotní pomôcť a poradiť, hlavne nezabúdaj – žiadna otázka nie je hlúpa! Nápomocní sú aj koordinátori, či už katedroví/inštitútmi alebo tí fakultní. Základom je prekonať svoje obavy a strach, ver mi, otvorí ti to dvere do nového sveta, rozšíriš si obzory, spoznáš nových ľudí, získaš kontakty v oblasti, v ktorej študuješ, teda v potenciálnej oblasti tvojho budúceho zamestnania.

Mobilita má mnoho výhod okrem už spomínaných aj pár zjavných ako zlepšenie komunikácie v cudzom jazyku, osamostatnenie sa a pod., ale hlavne ti pomôže sa pozrieť na veci z iného uhla pohľadu, nebrať všetko tak vážne a zistiť, že niektoré veci sa dajú robiť aj inak, bez toľkého stresu a lepšie.

Druhá mobilita bola v Českej republike v meste Liberec. Taktiež som si žiadosť podala cez Inštitút histórie, keďže rovnako ako Krakov je to historické mesto, resp. oblasť, ktorá je pre návštevníkov, a po čase som zistila, že aj pre život, zaujímavá. Táto mobilita bola iná ako tá predchádzajúca v Krakove, ale tiež ju považujem za výbornú skúsenosť. Veľa blízkych sa ma pýtalo, ktorá bola lepšia a v čom, kde sa mi páčilo viac, no moja odpoveď bola nejednoznačná, tak ako všetko má svoje plusy a mínusy, tak aj toto – bolo to v inom štáte, v inom období, teda moja odpoveď je zväčša, že ani jedna nebola lepšia alebo horšia, boli iné. Počas tejto mobility som sa stretla aj s neotvorením viac než polovice navolených kurzov, čo sa tiež dalo rýchlo operatívne vyriešiť s koordinátormi a jednotlivými vyučujúcimi. Naschvál spomínam aj možné neprijemnosti, ktoré môžu nastať, no všetko sa dá vykomunikovať. Táto skúsenosť bola pre mňa prínosom nielen z dejepisnej časti aprobácie, ale aj zo slovenčinárskej časti. Absolvovala som predmety ako didaktika dejepisu a vývoj českého jazyka a historická mluvnice, ktoré úzko súviseli s predmetmi na domácej univerzite. Pridaná hodnota Erasmusov je nevyčísľiteľná. V Liberci som tiež stihla navštíviť múzeá, galérie, historické časti mesta, ako aj okolité blízke mestá a krajiny, napríklad Zhorelec (PL), Görlitz (DE) a Drážďany (DE), nesmel chýbať ani výstup na jeden z hlavných symbolov Libereca – vrch Ještěd, na ktorom sa týči televízny vysielateľ. Česko je vďačná krajina najmä pre tých, ktorí sa boja cestovať ďaleko, a najmä pre tých, ktorí si neveria v cudzích jazykoch.

Na záver by som chcela ešte spomenúť jednu príhodu, z ktorej si každý môže odnieť niečo, niekto to, že Erasmus spája a ukazuje, čo tá-ktorá kultúra obsahuje a ich rozmanitosti, pre niekoho to, že si môžeme uvedomiť, že sa tu máme lepšie, ako si mnohokrát myslíme a pod. Počas prvého týždňa v Liberci som sa na stretnutí erasmákov spriatelila so skupinkou tureckých dievčat. Navštevovali sme sa na izbách, rozprávali sa, spoznávali sa. Zrazu sa ma jedna z nich, Ebru, pýta: „U vás je bežné piť vodu z kohútika? Lebo nám povedali, že to pokojne môžeme.“ Moja odpoveď bola spontánna: „Jasné, u nás môžeš piť vodu z kohútika, my sa v tejto vode aj sprchujeme, dokonca ňou aj splachujeme.“ Po vyslovení týchto slov mi nabehli zimomriavky umocnené ich vypleštenými očami, prečo tak plytváme pitnou vodou. Áno, zjavná, každodenná vec, no práve takéto malé momenty ti môžu ukázať, ako to v iných krajinách chodí. Teda s Erasmom nerastieš len intelektuálne a medziľudsky, ale i hodnotovo. Mne osobne tieto pobyty pomáhajú byť stále vďačnejšou za to, čo mám, pretože: *„Travel is an investment in yourself.“* V súčasnosti sa pripravujem na v poradí tretiu mobilitu, ktorú absolvujem už cez Inštitút slovakistiky a masmediálnych štúdií v Prahe na Karlovej univerzite. Veľmi sa teším na nové zážitky, skúsenosti a priateľstvá, ktoré nadobudnem. Verím, že som ťa týmto článkom aspoň trochu nakopla, aby si začal/a uvažovať o vycestovaní do zahraničia aj ty. Ak som to zvládla s aprobáciou obsahujúcou slovenčinu ja, zvládneš to s akoukoľvek aprobáciou aj ty, lebo nezabúdaj, ako čínske príslovie hovorí – *„The journey of a thousand miles begins with a single step.“*

Foto: archív autorky

ONCE-IN-A-LIFETIME EXPERIENCE: FROM NEPAL TO PREŠOV THANKS TO THE ERASMUS+

Saroj KUMAR CHAUDHARY

My name is Saroj Kumar Chaudhary, and I am a PhD student from the Central Department of Chemistry, at Tribhuvan University, Nepal. I am highly grateful to my university for selecting me under Erasmus + KA 107 - International Credit Mobility programmes. This program provided me not only the lifetime opportunity to visit Europe, especially the University of Prešov, Slovakia, but also to explore and learn more about cultural diversity.

As I mentioned earlier, I got the chance to visit and work at the University of Prešov, Slovakia, through this programme. This is the place where I received my formal, non-formal as well as informal education, knowledge and skills the most. I find myself lucky to work under two highly learned supervisors, Dr. Daniela Gruľová (who was also a supervisor of my traineeship) and Dr. Beáta Baranová. They taught me about different distillation techniques, phytotoxicity tests, antioxidant tests, total phenolic content tests, insecticidal tests of essential oils and extracts of medicinal and aromatic plants (MAPs). I also learned laboratory skills like handling glassware, chemicals, equipment, and instruments.

Through group discussions and frequent interactions with my supervisors and their colleagues, I gained various knowledge and skills non-formally. It amplified my communication and presentation skills. I also developed the skills to interact with diverse groups and intermingle with them. Furthermore, I also learnt few Slovak words like *dobré, čau, ďakujem, nie, mlieko, banka, plasty, reštaurácia, východ*, etc. It was very exciting to learn these new things. I enjoyed it a lot. I wish I could learn to speak in Slovak.

I have been reading lots of different research papers provided to me by my supervisors, particularly relevant

to MAPs. I got to know about the recent advances in specific topics and various methods used while conducting research. I acquired non-formal education like what a proposal should look like, how to write a good proposal, what are the basic requirements of a research article, how to write research articles, etc. It improved both my reading habits and English language of mine.

I also had the opportunity to participate in the annual program of the university for its employees called Juniales

held in June. By walking through the streets of Prešov, I got to know about the culture like music, dance, food and games as there were various cultural programs in the city center. Though I did not understand the lyrics of the songs, I loved them. I also had the advantage of tasting various food and drinks. They were delicious.

The most exciting part of this exchange programme for me was the opportunity to visit various places. When I came to Slovakia, I was mesmerized by its environment. The

clear sky, clean air, favorable temperature, greenery, clear water of the river and of course the highly affectionate people here were all far beyond my expectation. It felt like heaven to me. When I entered the dormitory, the lady at the reception was very helpful although there was a kind of communication gap between us. Though she managed to sign the necessary documents and explained to me about my room, kitchen, etc. at the dormitory. It was a surprise to me!

During my stay, I was introduced to the working culture of the university, my working place and my responsibilities. Also, I had the opportunity to meet people from other countries, like Poland and Ukraine. I find it very interesting to work and communicate with them.

My supervisor also helped me to plan and visit other European countries. I managed to visit different places in various countries like Vienna, Prague, Ulm, Munich, Augsburg, Stuttgart, Nurnberg, and the Rhine Falls. Each and every place was beautiful and important on its own. After visiting these places, I find many things common in all of them. Almost all the cities have a city square, open areas, a view tower, transportation connections, street restaurants, and very busy but highly helpful people. The taste of food was different at different places. The most fascinating thing for me in Europe was the transportation system, especially the eco-friendly electric vehicles. I am highly enchanted by it.

To conclude, I am going to take back a lifelong memory for me from my visit to Europe under the programme. Thanks!

Photos: author's archive

UNIVERZITNÉ TÍMY NA CELOSLOVENSKÝCH PODUJATIACH

Terézia KOVALIK SLANČOVÁ

Družstvo Nuršišliš United, ako víťaz Futbalovej miniligy Prešovskej univerzity v Prešove, ktorého hráčmi sú študenti Fakulty športu, sa 1. 7. 2023 zúčastnilo Niké majstrovstiev Slovenska v malom futbale. Dejiskom týchto majstrovstiev bola Banská Bystrica, kde sa naši chlapci umiestnili zo 48 zúčastnených tímov na 15. mieste.

otočiť. Bohužiaľ sa im to už nepodarilo, ale zápas sa skončil 6:4, čo nasvedčuje, že chlapci do toho dali všetko a odohrali zápas so ctou, za čo im patrí veľká vďaka a obdiv. K účasti na majstrovstvách sa vyjadril kapitán Nuršišliš United Andrej Pollák: „Bola to pre nás veľká skúsenosť zahrať si proti skvele pripraveným tímom, ktorým sme sa vedeli či už po technickej, alebo po taktickej stránke vyrovnáť. Sme radi, že sme sa na majstrovstvách mohli zúčastniť. Ukázalo nám to naše medzery, na ktorých budeme ďalej pracovať. S umiestnením na turnaji sme spokojní, keďže sme sa na ňom zúčastnili prvý raz. Ďakujem veľmi pekne chlapcom za super výkony, odmakané zápasy a za to, že v každom zápase nechali na ihrisku srdiečko.“

Foto: archív FŠ

Po vynikajúcich výkonoch v skupinovej fáze s dvoma víťazstvami a jednou prehrou postúpilo družstvo Nuršišliš United do playoff. Zaujímavým zápasom plným napätia, nervov a emócií bol šestnásťfinálový zápas proti Hofex Košice. Hrací čas sa naplnil a po bezgólovej remíze 0:0 nasledoval penaltový rozstrel, v ktorom sa šťastie obrátilo na stranu Nuršišliš United. Po dvoch premenených a dvoch chytených pokutových kopoch sa chlapcom podarilo postúpiť. Sily postupne ubúdali, no aj napriek malému počtu hráčov tímu Nuršišliš (s jedným striedajúcim hráčom) odhodlanie a motivácia stále stúpali. V osemfinále narazili na skúsené družstvo Papalalulu

Bratislava. Tento tím už v prvom polčase viedol nad našimi chlapcami 5:1 To ich však neodradilo a z posledných síl sa snažili zápas

FINÁLE UNIVERZÍT SR 2023 VO VOLEJBALE

Terézia KOVALIK SLANČOVÁ

Dňa 24. 5. 2023 sa na pôde Akademického športového klubu Prírodovedec Bratislava (Univerzita Komenského) uskutočnilo Finále univerzít SR 2023 vo volejbale mužov a žien. Prešovská univerzita (PU) v Prešove mala zastúpenie v oboch kategóriách.

Na turnaji mohla štartovať víťazná univerzita príslušného regiónu. Družstvá PU na finálový turnaj postúpili priamo, bez absolvovania kvalifikácie, keďže z regiónu Východ sa do nej žiadne ďalšie družstvo neprihlásilo. V oboch kategóriách sa paralelne na dvoch ihriskách hralo podľa platných pravidiel

volejbalu systémom každý s každým na dva víťazné sety do 25 bodov (minimálny rozdiel 2 body), pri nerozhodnom výsledku sa odohral tretí rozhodujúci set do 15 bodov (minimálny rozdiel 2 body), pričom 3 body získalo družstvo pri víťazstve 2:0, 2 body pri víťazstve 2:1, 1 bod pri prehre so ziskom

jedného setu a 0 bodov za prehru 0:2. Ženy aj muži odohrali po tri stretnutia. Ženy PU prehrali v tesných súbojoch 0:2 s UK Bratislava a 1:2 TU Trnava a v poslednom (rozhodujúcom) zápase zvíťazili nad ŽU Žilina 2:0 a na turnaji obsadili 3. miesto. Muži PU vyhrali všetky tri stretnutia bez straty setu (s ŽU Žilina, EU Bratislava a UKF Nitra), stali sa opäť víťazmi turnaja a obhájili víťazstvo z Finále univerzít SR 2021. K výbornému umiestneniu gratulujeme ženskému tímu v zložení Tamara Gerbocová, Katarína Lukáčová, Zuzana Makarová, Veronika Mihaliková, Veronika Parobeková, Sára Pisarcíková, Lívia Šromovská a Tereza Štieberová pod vedením Terézie Kovalik Slančovej a mužskému tímu v zložení Miroslav Baslar, Oleg Blich, Adam Čoma, Jerguš Demčák, Slavomír Ďurík, Ján Jendrejčák, Vincent Rzyman, Daniel Šellong a Radovan Vitko pod vedením trénera Michala Ščerbu. Za skvelú reprezentáciu všetkým študentkám a študentom ďakujeme.

Foto: archív FŠ

FUTBALOVÁ MINILIGA S BENEFIČNÝM ROZMEROM

Jaroslav SUČKA

Výnimočné vyvrcholenie 16. ročníka Futbalovej miniligy Prešovskej univerzity (PU) v Prešove bolo veľmi silné. Okrem skvelých a vyrovnaných zápasov bola súčasťou finálového dňa aj benefičná akcia na pomoc pre futbalistku Hanku. Študenti sa spojili a ukázali veľké srdcia. V rámci celodennej akcie sa podarilo vyzbierať viac ako 2 200 €, ktoré budú použité na jej liečbu v rehabilitačných zariadeniach. Ukázalo sa, že šport spája. Víťaznú trofej napokon zdvihli nad hlavu obhajcovia titulu Nuršišli United.

Viac ako 200 účastníkov, 14 prihlásených družstiev a viac ako 1 000 strelených gólov, to je bilancia 16. ročníka Futbalovej miniligy PU, ktorá prebieha počas mesiacov výučby. Nebolo to inak ani v letnom semestri akademického roka 2022/2023.

Po bojovných zápasoch v 1. a 2. lige, do ktorých sú družstvá rozdelené na základe umiestnenia z predošlého ročníka, nasledovala vylučovacia fáza. Do playoff sa prebojovalo 8 družstiev. Vylučovacia fáza ponúkla vyrovnané zápasy. Do finálového dňa však mohli postúpiť iba štyri družstvá. V zápase o 3. miesto bojovali Absolut team proti FC Meduza Prešov, pričom zvíťazil práve druhý menovaný tím a obhájil tak 3. miesto z predchádzajúceho ročníka.

Už tradičnou súčasťou ligy býva exhibičný zápas. V tomto ročníku naň prijali pozvanie extraligové volejbalistky z klubu VK Prešov, ktoré si zmierali sily s pedagógmi Fakulty športu. Exhibičný zápas sa skončil nerozhodne a v penaltovom rozstrele sa šťastie priklonilo k pedagógom z Fakulty športu.

Finálový zápas bol svojím spôsobom derby. Stretli sa v ňom študenti 2.

ročníka Fakulty športu. Družstvo Nuršišli United v prevažnej miere reprezentovali študenti programu učiteľstvo telesnej výchovy a geografie a družstvo FC Chrumky reprezentovali študenti programu učiteľstvo telesnej výchovy. Pre družstvo FC Chrumky to bola premiérová účasť vo finále. Skúsenosti z minulého ročníka sa ukázali ako hlavný faktor úspechu. Družstvo Nuršišli United zvíťazilo v pomere 9:6 a obhájilo tak víťazstvo z predchádzajúceho ročníka. Právom sa tak mohlo tešiť z druhého víťazstva. V histórii miniligy drží rekord družstvo Jaščurky, ktorému sa podarilo pozdvihnúť víťaznú trofej nad hlavu sedemkrát.

Záverečné slávnostné vyhodnotenie, ako to už býva zvykom, bolo spojené s vyhodnotením Vysokoškolskej mix-volejbalovej ligy a Futbalovej miniligy PU.

Aktuálny 16. ročník bol v čomsi výnimočný. Finálový deň sa niesol v benefičnom duchu kvôli pomoci pre Hanku. Ide o futbalistku, ktorá je po zástave srdca v bdelej kóme. Študenti sa spojili a počas celého finálového dňa vyzbierali viac ako 2 200 €, ktoré budú použité na jej liečbu v rehabilitačných zariadeniach. Ukázalo sa, že šport je skvelý prostriedok spájania ľudí.

Kto sa stane víťazom 17. ročníka Futbalovej miniligy PU? Nechajme sa prekvapiť! Futbalová miniliga PU svoje brány otvára už v septembri. Neváhaj a pridaj sa k nám. So spolužiakmi a kamošmi zažiješ mnoho skvelých chvíľ.

Foto: archív FŠ

HARMONOGRAM AKADEMICKÉHO ROKA 2023/2024

Vzdelávacia činnosť na všetkých fakultách Prešovskej univerzity v Prešove sa v akademickom roku 2023/2024 bude riadiť týmto harmonogramom:

DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

ZÁPISY študentov na štúdium na AR 2023/2024

Bakalárske a magisterské štúdium	12. 06. 2023 – 08. 09. 2023
Doktorandské štúdium	do 31. 08. 2023
Presný časový harmonogram zápisov je uvedený na webovom sídle každej fakulty	

OPRAVNÉ ŠTÁTNE SKÚŠKY za AR 2022/2023

14. 08. 2023 – 31. 08. 2023

NOVÉ INFORMÁCIE

ZIMNÝ SEMESTER AR 2023/2024

01. 09. 2023 – 11. 02. 2024

Úvod do vysokoškolského štúdia (všetci študenti 1. roč. Bc. štúdia)	11. 09. 2023 – 14. 09. 2023
Presný časový harmonogram je uvedený na webovom sídle každej fakulty	
Výučba v zimnom semestri	18. 09. 2023 – 16. 12. 2023
Presný časový harmonogram praxí v ZS je uvedený na webovom sídle každej fakulty	

SLÁVNOSTNÉ OTVORENIE AKADEMICKÉHO ROKA

19. 09. 2023

TÝŽDEŇ VEDY A TECHNIKY

06. 11. 2023 – 12. 11. 2023

Zverejnenie tém záverečných prác školiacim pracoviskom v MAIS	do 30. 11. 2023
Upresňujúci zápis predmetov do letného semestra (sprístupnenie študentom)	10. 11. (14 ⁰⁰) – 29. 11. (12 ⁰⁰) 2023
Skúškové obdobie za zimný semester	18. 12. 2023 – 10. 02. 2024

LETNÝ SEMESTER AR 2023/2024

12. 2. 2024 – 30. 06. 2024

Výučba v letnom semestri	12. 02. 2024 – 11. 05. 2024
Výučba v letnom semestri pre končiace ročníky	12. 02. 2024 – 20. 04. 2024
Deň otvorených dverí (univerzitný) 8.00-13.00	bude upresnené
Presný časový harmonogram praxí v LS je uvedený na webovom sídle každej fakulty	
Zápis predmetov do ďalšieho roka štúdia v MAIS (sprístupnenie študentom)	04. 05. (13 ⁰⁰) – 01. 06. (13 ⁰⁰) 2024
Skúškové obdobie za letný semester	13. 05. 2024 – 29. 06. 2024
Skúškové obdobie za letný semester pre končiace ročníky	22. 04. 2024 – 25. 05. 2024

AKADEMICKÝ PREŠOV

apríl/máj 2024

ŠTÁTNE SKÚŠKY

Termín odovzdania diplomovej práce	do 30. 04. 2024 (12 ⁰⁰)
Termín odovzdania bakalárskej práce	do 03. 05. 2024 (12 ⁰⁰)
Náhradný termín odovzdania bakalárskej/diplomovej práce	do 14. 06. 2024 (12 ⁰⁰)
Uloženie záverečnej práce do systému MAIS-EZP PU	do 7 kalendárnych dní po fyzickom odovzdaní ZP
Riadne termíny štátnych skúšok pre bakalárske a magisterské štúdium	27. 05. 2024 – 28. 06. 2024
Opravné termíny štátnych skúšok pre bakalárske a magisterské štúdium	15. 08. 2024 – 31. 08. 2024

SLÁVNOSTNÉ PROMÓCIE – podľa harmonogramu fakúlt

jún – júl 2024 (resp. september – október)

PRIJÍMACIE KONANIE na AR 2023/2024

Bakalárske a magisterské št. programy – 1. kolo	20. 05. 2024 – 08. 07. 2024
Doktorandské št. programy	20. 05. 2024 – 05. 08. 2024
Bakalárske a magisterské št. programy – 2. kolo	14. 08. 2024 – 26. 08. 2024

ADMINISTRATÍVNE ZÁPISY študentov na štúdium na AR 2024/2025

Bakalárske a magisterské štúdium	10. 06. 2024 – 06. 09. 2024
Doktorandské štúdium	do 31. 08. 2024
Presný časový harmonogram zápisov je uvedený na webovom sídle každej fakulty	

